HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi extinsă)

18 septembrie 2024*[i]

„Concurență – Abuz de poziție dominantă – Piața cipurilor de bandă de bază UMTS – Decizie prin care se constată o încălcare a articolului 102 TFUE și a articolului 54 din Acordul privind SEE – Prețuri de ruinare – Competența autorului actului – Dreptul la apărare – Definirea pieței relevante – Poziție dominantă – Abuz – Reconstituirea prețurilor – Stabilirea costurilor de referință – Analiză prețuri-costuri – Lipsa cerinței de a demonstra existența unor efecte concrete – Intenție de excludere a unui concurent – Justificare obiectivă – Calculul cuantumului amenzii – Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor – Valoarea vânzărilor – Cuantum suplimentar – Competență de fond”

În cauza T-671/19,

Qualcomm, Inc., cu sediul în San Diego, California (Statele Unite), reprezentată de M. Davilla, M. Pinto de Lemos Fermiano Rato, M. English și A. Kontosakou, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de H. van Vliet, G. Conte, M. Farley și C. Urraca Caviedes, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Nvidia Corp., reprezentată de M. Dolmans, avocat, P. Stuart, barrister-at-Law și W. Lin, solicitor,

intervenientă,

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă),

compus din domnul D. Spielmann, președinte, și domnii V. Valančius, R. Mastroianni (raportor), I. Gâlea și T. Tóth, judecători,

grefier: doamna M. Zwozdziak-Carbonne, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

* Limba de procedură: engleza.

în urma ședinței din 13-15 martie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, reclamanta, Qualcomm Inc., solicită anularea Deciziei C(2019) 5361 final a Comisiei din 18 iulie 2019 referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 102 TFUE și al articolului 54 din Acordul privind SEE [cazul AT.39711 – Qualcomm (prețuri de ruinare)] (denumită în continuare „decizia atacată”) sau, în caz contrar, eliminarea sau reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată în decizia menționată.

Istoricul litigiului

Contextul cauzei

2 Qualcomm este o societate americană înființată în anul 1985, care își desfășoară activitatea în domeniul tehnologiilor celulare și fără fir. Aceasta își desfășoară activitatea în principal prin intermediul Qualcomm CDMA Technologies (denumită în continuare „QCT”) și al Qualcomm Technology Licensing. QCT este un dezvoltator și un furnizor, printre altele, de cipuri de bandă de bază, de un tip de semiconductor și de un software de sistem bazat pe accesul multiplu prin diviziune de cod (AMRC), pe accesul multiplu prin diviziune ortogonală a frecvențelor (OFDMA) și pe alte tehnologii utilizate în principal pentru comunicații de voce și de date. Cipurile Qualcomm sunt vândute (iar pentru software-ul de sistem al acesteia se acordă licențe) unor întreprinderi care le utilizează pentru a echipa telefoane mobile, tablete, laptopuri, module de date și alte bunuri electronice de consum. Qualcomm Technology Licensing gestionează programul de acordare de licențe privind proprietatea intelectuală a Qualcomm, acordând în principal licențe furnizorilor de dispozitive mobile.

3 Dispozitivele mobile precum telefoanele mobile, tabletele și alte dispozitive conectate necesită o conectivitate mobilă la internet de mare viteză prin intermediul rețelelor de telecomunicații mobile celulare.

4 Componenta esențială care furnizează conectivitate mobilă într-un dispozitiv este procesorul de bandă de bază, care asigură funcționalitatea de prelucrare a semnalelor în conformitate cu protocoalele de comunicare descrise de standardele celulare. Procesoarele de bandă de bază pot fi integrate direct în dispozitivele mobile, cum ar fi smartphone-uri, sau în module externe, care sunt, la rândul lor, integrate într-un dispozitiv. Un astfel de procesor este format din materiale semiconductoare (precum siliconul) și ambalat într-un cip denumit „cip de bandă de bază”.

5 Pe lângă procesorul de bandă de bază, anumite tipuri de dispozitive mobile necesită un procesor de aplicații, utilizat pentru gestionarea sistemului de operare și a aplicațiilor precum mesageria, navigarea pe internet, imagistica și jocurile. Acest procesor de aplicații poate fi furnizat ca un produs autonom, ambalat într-un cip separat, sau poate fi integrat cu procesorul de bandă de bază în același cip. Astfel, cipurile de bandă de bază pot fi împărțite în:

– cipuri de bandă de bază autonome (denumite și „cipuri de bandă de bază slim” sau „modems slim”), atunci când nu este inclus niciun procesor de aplicații;

– cipuri de bandă de bază integrate, atunci când cipurile de bandă de bază au fost integrate cu procesorul de aplicații.

6 Independent de prezența unui procesor de aplicații, un procesor de bandă de bază este în general combinat cu două elemente suplimentare pentru a-și completa funcționalitatea, și anume circuitul integrat de radiocomunicații, numit și „RF emițător-receptor”, și circuitul integrat de gestionare a alimentării. Aceste trei elemente (procesor de bandă de bază, RF emițător-receptor și circuit integrat de gestionare a alimentării) sunt necesare pentru conectivitatea mobilă și sunt achiziționate în general de la același furnizor, fie împreună, fie separat.

7 Cipurile de bandă de bază sunt vândute în general unor producători de echipamente, care le încorporează în dispozitive care utilizează conectivitatea mobilă, precum Apple, HTC Corporation, Huawei Technologies Co. Ltd (denumită în continuare „Huawei”), LG Corp., Nokia Corporation, Samsung Group (denumită în continuare „Samsung”) și ZTE Corporation.

8 În perioada 2009-2011, dispozitivele mobile care încorporează cipuri de bandă de bază puteau fi regrupate în două mari categorii. Pe de o parte, telefoanele mobile (de diferite tipuri, de la cele care furnizează doar funcționalități de bază, precum serviciile vocale, la smartphone-uri) și, pe de altă parte, dispozitivele MBB, și anume dispozitivele care furnizează o altă conectivitate decât cea a telefoanelor mobile, care nu dispun în general de servicii vocale (de exemplu tablete, carduri de memorie precum stick-uri USB cu acces celular, routere fără fir care funcționează pe MiFi sau computere portabile).

9 Mai multe aparate MBB, precum cardurile de memorie, urmăreau să utilizeze în principal modemuri slim, întrucât nu impuneau nicio funcționalitate de prelucrare, ci numai de conectivitate, iar piața dispozitivelor respective, în special cea a dispozitivelor compatibile cu standardele de comunicare de a treia generație (3G) care aveau la bază tehnologia „Universal Mobile Telecommunications System” (UMTS), era în mod considerabil mai mică decât cea a telefoanelor mobile.

10 După cum s-a menționat la punctul 4 de mai sus, pentru a furniza conectivitate, un cip de bandă de bază trebuie să utilizeze unul dintre standardele de comunicare. Inițial, standardele de comunicare de primă generație (1G), și anume standardele de comunicare analogice, și standardele de comunicare de a doua generație (2G) care le-au înlocuit, și anume standardele de comunicare digitale, nu ofereau decât comunicații vocale. Ulterior, standardul dezvoltat pentru standardele de comunicare 2G, și anume „Global System for Mobile Communication” (GSM), a fost extins pentru a suporta viteze mai mari și transfer de date în modul „pachet”, prin extensiile „General Packet Radio Services” (GPRS) și „Enhanced Data rates for GSM Evolution” (EDGE).

11 Standardele de comunicare 3G, bazate pe tehnologia UMTS, și anume o tehnologie de comunicații mobile și fără fir, permiteau la începuturile lor (în jurul anului 2000) viteze de transfer al datelor de până la 0,348 megabiți pe secundă (Mbps), ceea ce era insuficient pentru a permite funcționarea unor aplicații de mare viteză obișnuite, cum ar fi navigarea completă pe internet și difuzarea video în flux. Unele evoluții ulterioare au consolidat capacitatea de transmitere a datelor respectivelor standarde de comunicare. Tehnologia „High Speed Packet Access” (HSPA) a permis viteze de transfer al datelor de până la 14 Mbps, apoi tehnologia „Evolved High Speed Packet Access” (HSPA +) a permis viteze de transfer al datelor de până la 28 Mbps și chiar 42 Mbps.

12 În principiu, cipurile care suportau tehnologia UMTS (denumite în continuare „cipurile UMTS”) suportau și standardul extins GSM/EDGE, optimizat inițial pentru telefonia vocală. Motivul pentru aceasta este că standardul extins respectiv era încă indispensabil pentru telefoanele mobile întrucât pentru majoritatea operatorilor de rețele mobile GSM juca încă un rol important în ceea ce privește acoperirea și capacitatea. Astfel, acest standard extins putea fi util pentru dispozitivele MBB, deși nu poate furniza conectivitate în bandă largă. Într-adevăr, datorită suportului său de conectivitate de bază, GSM permitea asigurarea continuității serviciului în cazul unor lacune în acoperirea rețelei care utilizează tehnologia UMTS.

13 De la sfârșitul anului 2008 a apărut tehnologia „Long Term Evolution” (LTE). Primele cipuri care au suportat-o erau exclusiv compatibile cu această tehnologie, ceea ce împiedica utilizarea lor practică din cauza instalării limitate a rețelelor care o utilizau. Treptat, marii furnizori de cipuri de bandă de bază au dezvoltat cipuri care suportau atât tehnologiile UMTS, cât și tehnologiile LTE, primele dintre acestea fiind disponibile pentru comercializare în 2011 sau în 2012. Tehnologiile UMTS și LTE au fost dezvoltate în paralel pentru a îmbunătăți performanța și interoperabilitatea.

Procedura administrativă

14 La 30 iunie 2009, Icera Inc. a depus la Comisia Europeană o plângere împotriva Qualcomm, înlocuită ulterior cu o versiune revizuită și actualizată din 8 aprilie 2010 (denumită în continuare „plângerea”), pe baza căreia Comisia a inițiat investigația.

15 În anul 2012, intervenienta, Nvidia Corp., care achiziționase Icera în mai 2011, a furnizat informații suplimentare, integrând plângerea și formulând acuzații privind prețurile de ruinare împotriva Qualcomm.

16 Între iunie 2010 și iulie 2015, Comisia a adresat Qualcomm, Icera sau Nvidia și altor actori din sectorul cipurilor de bandă de bază mai multe solicitări de informații. În special, ea a trimis Qualcomm, în primul rând, o solicitare de informații din 7 iunie 2010, adoptată în temeiul articolului 18 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), în al doilea rând, o solicitare de informații din 3 noiembrie 2011, adoptată în temeiul articolului 18 alineatul (3) din regulamentul menționat, în al treilea rând, o solicitare de informații din 10 iulie 2013, adoptată în temeiul articolului 18 alineatul (3) din același regulament, în al patrulea rând, o solicitare de informații din 13 februarie 2014, adoptată în temeiul articolului 18 alineatele (1) și (2) din acest regulament, în al cincilea rând, o solicitare de informații din 13 octombrie 2014, adoptată în temeiul articolului 18 alineatul (3) din același regulament și, în sfârșit, o solicitare comună de informații din 14 ianuarie 2015, întrucât a fost de asemenea adoptată în cazul AT.40220 – Qualcomm (plăți de exclusivitate). Decizia finală în această cauză a făcut obiectul unei acțiuni în fața Tribunalului [Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – plăți de exclusivitate), T-235/18, EU:T:2022:358].

17 La 16 iulie 2015, Comisia a inițiat, în sensul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor [101 și 102 TFUE] (JO 2004, L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242), o procedură împotriva Qualcomm în cazul AT.39711 – Qualcomm (prețuri de ruinare). Această procedură privea o pretinsă folosire abuzivă de către Qualcomm a poziției sale dominante sub forma unor prețuri de ruinare pe piața cipurilor UMTS.

18 La 8 decembrie 2015, Comisia a adoptat, în sensul articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 și al articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004, o comunicare privind obiecțiunile adresată Qualcomm (denumită în continuare „CO”).

19 Între decembrie 2015 și iulie 2016, Qualcomm a obținut acces la dosar.

20 În special, prin scrisoarea din 18 aprilie 2016, Qualcomm a solicitat consilierului-auditor, în conformitate cu articolul 3 alineatul (7) și cu articolul 7 alineatul (1) din Decizia 2011/695/UE a președintelui Comisiei Europene din 13 octombrie 2011 privind funcția și mandatul consilierului-auditor în anumite proceduri în domeniul concurenței (JO 2011, L 275, p. 29), un acces suplimentar la anumite elemente ale dosarului. În urma reexaminării efectuate de consilierul-auditor, versiuni mai complete ale dosarului au fost furnizate Qualcomm.

21 La 15 august 2016, Qualcomm a trimis răspunsul său la CO (denumit în continuare „răspunsul la CO”), care respingea concluziile preliminare ale Comisiei.

22 La 10 noiembrie 2016 a avut loc o audiere la cererea Qualcomm.

23 În urma acestei audieri, Comisia a întreprins măsuri de investigare suplimentare și, între anii 2017 și 2019, a adresat Qualcomm, precum și altor actori din sectorul cipurilor de bandă de bază noi solicitări de informații.

24 Mai precis, la 30 ianuarie 2017, Comisia a adresat Qualcomm o solicitare de informații în temeiul articolului 18 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1/2003, la care aceasta nu a răspuns. La 31 martie 2017, Comisia a adresat Qualcomm o solicitare de informații prin decizie, în temeiul articolului 18 alineatul (3) din regulamentul menționat.

25 La 13 iunie 2017, Qualcomm a introdus o acțiune în anulare la Tribunal împotriva Deciziei Comisiei din 31 martie 2017. Aceasta a introdus de asemenea o cerere întemeiată pe articolele 278 și 279 TFUE, având ca obiect, cu titlu principal, suspendarea deciziei menționate sau, cu titlu subsidiar, adoptarea unor măsuri provizorii în această privință. Prin Ordonanța din 12 iulie 2017, Qualcomm și Qualcomm Europe (T-371/17 R, nepublicată, EU:T:2017:485), președintele Tribunalului a respins cererea de suspendare și, prin Hotărârea din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia (T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232), Tribunalul a respins cererea de anulare a acestei decizii. Recursul formulat de Qualcomm având ca obiect anularea acestei hotărâri a fost respins în totalitate de Curte prin Hotărârea din 28 ianuarie 2021, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia (C-466/19 P, EU:C:2021:76).

26 La 10 noiembrie 2017, în temeiul articolului 18 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia a adresat Qualcomm o nouă solicitare de informații.

27 La 19 iulie 2018, Comisia a adoptat o comunicare suplimentară privind obiecțiunile (denumită în continuare „CSO”) adresată Qualcomm, în care se invocă o durată mai limitată a practicilor de ruinare și se utilizează o metodă revizuită pentru a efectua o comparare a prețurilor și a costurilor Qualcomm referitoare la vânzările pretins de ruinare în cauză.

28 Între 31 iulie și 28 septembrie 2018, Qualcomm a obținut accesul la documentele depuse la dosarul Comisiei după adoptarea CO din 8 decembrie 2015.

29 La 22 octombrie 2018, Qualcomm a trimis un răspuns la CSO (denumit în continuare „răspunsul la CSO”), prin care contesta concluziile preliminare ale Comisiei prezentate în CO și completate prin CSO.

30 La 10 ianuarie 2019 a avut loc o a doua audiere la cererea Qualcomm.

31 La 5 februarie 2019, Comisia a adresat Qualcomm o solicitare de informații în temeiul articolului 18 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

32 La 22 februarie 2019, Comisia a adresat Qualcomm o scrisoare de expunere a faptelor (denumită în continuare „EaF”), care, în opinia sa, avea ca scop, în primul rând, să furnizeze Qualcomm clarificări cu privire la anumite elemente prezentate în CSO, pe care aceasta din urmă le repusese în discuție în răspunsul la CSO, în al doilea rând, să o informeze cu privire la elemente de probă preexistente care nu fuseseră invocate în mod expres în CO și în CSO, dar care, după o analiză suplimentară a dosarului, ar fi putut fi relevante pentru a susține concluziile preliminare ale CO, astfel cum au fost completate prin CSO, și, în al treilea rând, să aducă la cunoștința sa anumite actualizări limitate ale analizei prețuri-costuri efectuate în CSO. EaF conținea înscrisuri anexate la alte documente care nu fuseseră furnizate Qualcomm înainte.

33 La 24 martie și 25 aprilie 2019, Qualcomm a prezentat observații cu privire la EaF.

34 La 18 iulie 2019, Comisia a adoptat decizia atacată.

Conținutul deciziei atacate

Produsele vizate

35 După ce a respins obiecțiile formulate de Qualcomm cu privire la pretinsele neregularități procedurale care afectează procedura administrativă, Comisia a furnizat o descriere detaliată a contextului în care operau Qualcomm și concurenții acesteia, inclusiv Icera, în domeniul tehnologiei și al proprietății intelectuale. În special, Comisia a arătat că produsele vizate de investigația sa erau cipuri UMTS, și anume cipurile MDM8200, MDM6200 și MDM8200A ale Qualcomm, care erau, la data presupusei încălcări, în concurență cu cipurile UMTS ale Icera, mai ales cu cipurile ICE8040, ICE8042 și ICE8060.

36 Potrivit Comisiei, toate aceste produse constituiau cipuri de bandă de bază autonome care suportau conectivitatea datelor la o viteză de legătură descendentă de la 7,2/14,4 Mbps la 28 Mbps între 1 iulie 2009 și 30 iunie 2011 (denumită în continuare „perioada relevantă”). Mai precis, cipul MDM8200 era primul cip de bandă de bază autonom al Qualcomm destinat dispozitivelor MBB și care suporta tehnologia HSPA +, cu viteze de legătură descendentă de până la 28 Mbps. Acesta a fost comercializat pentru prima dată în mai 2009 și a ajuns la sfârșitul vieții sale comerciale la 30 martie 2011. Între timp, cipul a fost înlocuit treptat, începând cu anul 2010, cu cipul MDM8200A, versiunea sa îmbunătățită, care putea de asemenea să suporte, după punerea în aplicare a unor modificări minore, funcționalitatea vocală. La fel ca cipurile MDM8200 și MDM8200A, cipul MDM6200 era destinat în principal aplicațiilor de trafic de date. Acesta suporta, fără a fi necesare modificări, tehnologia HSPA +, cu o viteză de legătură descendentă de până la 14,4 Mbps, precum și funcționalitatea vocală. Furnizat în cantități limitate începând cu al doilea trimestru al anului 2010, a fost vândut în cantități mai mari începând cu anul 2011 și a continuat să fie comercializat cel puțin până la sfârșitul anului 2017.

37 Cipul Icera ICE8040 sau Espresso-300 era de asemenea un cip de bandă de bază autonom, lansat în octombrie 2008. Acesta putea, într-o primă etapă, să susțină o viteză maximă de legătură descendentă de 10 Mbps și, datorită caracteristicilor sale, putea beneficia cu ușurință de îmbunătățiri și de modernizări prin intermediul programelor informatice, în special pentru a aduce în mod treptat viteza sa de legătură descendentă la 21 Mbps. Cipul ICE8042 sau Espresso-302 era o variantă îmbunătățită a cipului ICE8040, lansată comercial în decembrie 2009, cu o viteză de legătură descendentă de până la 14,4 Mbps, majorată în martie 2010 și ajungând la 21 Mbps grație actualizărilor prin intermediul unor programe informatice. O versiune declasată a acestui cip, și anume cipul Espresso-302-1, care nu putea oferi decât o viteză de legătură descendentă de maximum 7,2 Mbps, era vândută de Icera către ZTE. În sfârșit, cipul ICE8060 sau Espresso-400, anunțat în octombrie 2010, beneficia de arhitectura modem definită prin programele informatice ale Icera și de o viteză de legătură descendentă de până la 28 Mbps. Era de asemenea oferită o versiune declasată a acestui cip, și anume cipul E-400-1, care atingea o viteză maximă de legătură descendentă de 7,2 Mbps.

Piața relevantă

38 Comisia a definit piața relevantă pentru produsele vizate ca fiind piața „liberă” a cipurilor de bandă de bază autonome și integrate, compatibile cu tehnologia UMTS (denumită în continuare „piața cipurilor UMTS”). Ea a ajuns la această concluzie ținând seama în special de substituibilitatea dintre cipurile UMTS și cipurile care suportau alte tehnologii, precum și de lipsa unor constrângeri concurențiale exercitate de producătorii de cipuri de bandă de bază integrați vertical. Din punct de vedere geografic, această piață a fost definită ca fiind de amploare mondială.

Poziție dominantă

39 Comisia a constatat, pe baza următoarelor elemente, că Qualcomm ocupa o poziție dominantă pe piața cipurilor UMTS la nivel mondial, cel puțin în perioada 1 ianuarie 2009-31 decembrie 2011.

40 În primul rând, Qualcomm deținea, în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2009 și 31 decembrie 2011, o cotă de piață de aproximativ 60 % pe piața relevantă.

41 În al doilea rând, pe piața relevantă existau mai multe bariere la intrare și la extindere, cum ar fi necesitatea de a pune în aplicare investiții inițiale importante în materie de cercetare și dezvoltare (C&D) pentru conceperea cipurilor UMTS, precum și diverse obstacole legate de drepturile de proprietate intelectuală ale Qualcomm, printre care rețeaua sa de retrocesiune.

42 În al treilea rând, puterea comercială a clienților, cumpărători ai cipurilor Qualcomm, nu era de natură să afecteze poziția dominantă a acesteia din urmă în perioada relevantă.

Abuz de poziție dominantă

43 Comisia a considerat că Qualcomm abuzase de poziția sa dominantă prin furnizarea în perioada relevantă a anumitor cantități din trei dintre cipurile sale UMTS, și anume cipurile MDM8200, MDM6200 și MDM8200A, către doi dintre principalii săi clienți, și anume Huawei și ZTE, la prețuri inferioare costurilor sale, cu obiectivul de a elimina Icera, principala sa concurentă la momentul respectiv pe segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS.

44 Potrivit Comisiei, prin limitarea creșterii Icera pe segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS, care era la momentul respectiv constituit aproape exclusiv din cipurile utilizate în dispozitivele MBB de mare viteză, Qualcomm intenționa să împiedice această întreprindere, mică și limitată din punct de vedere financiar, să atingă reputația și amploarea necesare pentru a repune în discuție poziția sa dominantă pe această piață, având în vedere în special potențialul de creștere preconizat al segmentului menționat ca urmare a difuzării globale în creștere a dispozitivelor mobile numite „smart”. Comisia a apreciat că Qualcomm urmărea astfel să priveze producătorii de echipamente de pe acest segment de o sursă alternativă de cipuri pentru telefoanele lor mobile, reducând în consecință gama de selecție a consumatorilor.

45 Comisia a identificat ca elemente-cheie ale concluziilor sale următorii factori.

46 Practicile tarifare ale Qualcomm au avut loc într-un context în care Icera își consolida prezența pe piața cipurilor UMTS ca furnizor viabil de cipuri UMTS, ceea ce reprezenta o amenințare din ce în ce mai mare pentru activitatea Qualcomm. Pentru a se asigura că activitatea Icera nu va atinge o dimensiune critică ce i-ar amenința poziția pe această piață, Qualcomm a luat măsuri preventive sub forma unor concesii tarifare direcționate către doi dintre clienții săi de importanță strategică, și anume Huawei și ZTE. Astfel, aceasta considera că perspectivele de dezvoltare ale Icera depindeau de capacitatea acesteia din urmă de a stabili relații comerciale cu cele două întreprinderi. Acțiunile preventive ale Qualcomm se întemeiau pe o strategie „multicipuri” care implica cele trei cipuri ale sale în concurență cu cipurile cele mai avansate ale Icera și care viza în special protejarea poziției sale de piață pe segmentul de mare viteză al cipurilor destinate telefoanelor mobile, piață pe care Icera intenționa să pătrundă după asigurarea prezenței sale pe segmentul cipurilor destinate dispozitivelor MBB în bandă largă.

47 Potrivit Comisiei, analiza prețurilor practicate de Qualcomm în privința Huawei și a ZTE și a costurilor Qualcomm pentru fabricarea cipurilor sale demonstra că Qualcomm vânduse anumite cantități de cipuri sub costurile sale marginale medii pe termen lung (denumite în continuare „LRAIC”) și, în orice caz, sub costurile sale totale medii (denumite în continuare „ATC”), precum și o cantitate limitată din cipurile MDM6200 la prețuri inferioare costurilor sale variabile medii (denumite în continuare „AVC”). Rezultatele analizei prețuri-costuri efectuate au fost coroborate cu dovezi sub forma unor documente interne contemporane ale Qualcomm, demonstrând intenția acesteia din urmă de a elimina Icera.

– *Lipsa unei justificări*

48 Comisia a considerat că Qualcomm nu furnizase o justificare obiectivă valabilă sau o apărare eficientă pentru comportamentul său.

– *Încălcare unică și continuă*

49 Comisia a concluzionat că vânzările la prețuri de ruinare ale Qualcomm către Huawei și ZTE constituiau, privite împreună, o încălcare unică și continuă care se întindea pe întreaga durată a perioadei relevante.

– *Competența Comisiei*

50 Potrivit Comisiei, ea este competentă să aplice articolul 102 TFUE și articolul 54 din Acordul privind Spațiul Economic European (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4, denumit în continuare „Acordul privind SEE”) încălcării săvârșite de Qualcomm, din moment ce aceasta a fost pusă în aplicare și poate avea efecte substanțiale, imediate și previzibile în Spațiul Economic European (SEE) și a afectat în mod semnificativ schimburile comerciale dintre statele membre și dintre părțile contractante la SEE.

– *Sancțiune*

51 Deși la momentul adoptării deciziei atacate a încetat încălcarea săvârșită de Qualcomm, Comisia i-a impus totuși acesteia din urmă să se abțină de la repetarea comportamentelor descrise în decizia menționată, precum și a oricărui act sau comportament care ar avea un obiect sau un efect identic sau echivalent cu cele ale acestor comportamente.

52 Amenda aplicată Qualcomm pentru încălcare, calculată de Comisie pe baza principiilor enunțate în Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C210/2, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din 2006”), se ridică la 242 042 000 de euro.

Procedura și concluziile părților

Procedura

53 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 1 octombrie 2019, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

54 Comisia a solicitat două prelungiri ale termenului pentru depunerea memoriului în apărare, la 4 februarie și, respectiv, la 24 martie 2020, ținând seama de lungimea cererii introductive și de numărul de documente anexate. Această prelungire i-a fost acordată.

55 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 17 martie 2020, Nvidia a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Cererea de intervenție a fost notificată părților principale, conform articolului 144 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Părțile principale nu au ridicat obiecții cu privire la aceasta.

56 La 11 iunie 2020, Comisia a depus memoriul în apărare la grefa Tribunalului.

57 La 6 iulie 2020, reclamanta a solicitat o prelungire a termenului pentru depunerea replicii, având în vedere lungimea memoriului în apărare și numărul de documente anexate. Această prelungire i-a fost acordată.

58 La 5 octombrie 2020, reclamanta a depus replica la grefa Tribunalului.

59 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 15 octombrie 2020, după ce au obținut mai multe prelungiri ale termenului, reclamanta și Comisia au solicitat, în temeiul articolului 144 alineatele (2) și (7) din Regulamentul de procedură, aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia în privința anumitor informații care figurează în cererea introductivă și în unele dintre anexele sale. Părțile respective au depus o versiune comună neconfidențială a acestor documente.

60 La 23 octombrie 2020, Comisia a solicitat o prelungire a termenului pentru depunerea duplicii, având în vedere lungimea replicii și numărul de documente anexate. Această prelungire i-a fost acordată.

61 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 19 noiembrie 2020, Comisia a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia pentru anumite informații care figurează în memoriul în apărare. La aceeași dată, cu acordul reclamantei, Comisia a depus o versiune comună neconfidențială a memoriului în apărare și a anexelor la acesta.

62 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 20 noiembrie 2020, reclamanta a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia pentru anumite informații cuprinse în memoriul în apărare și în anexele la acesta, precum și în documentele procedurale comunicate grefei în perioada cuprinsă între 30 iunie și 5 octombrie 2020.

63 Prin Ordonanța din 25 noiembrie 2020, Qualcomm/Comisia (T-671/19, nepublicată), președintele Camerei a cincea a Tribunalului a dispus admiterea cererii de intervenție formulate de Nvidia și soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată.

64 Prin înscrisurile depuse la grefa Tribunalului la 15 decembrie 2020 și la 18 ianuarie 2021, Nvidia a formulat obiecții cu privire la cererile de aplicare a regimului de confidențialitate privind cererea introductivă, memoriul în apărare și anumite anexe.

65 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 16 decembrie 2020, Comisia a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia pentru anumite informații cuprinse în replică și în anexa C.8 la aceasta din urmă.

66 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 22 decembrie 2020, reclamanta a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia pentru anumite informații care figurează în replică și în anexele la aceasta, precum și în documentele procedurale comunicate grefei în perioada cuprinsă între 5 octombrie și 9 decembrie 2020. La aceeași dată, părțile principale au depus o versiune comună neconfidențială a replicii și a anexelor la aceasta.

67 La 21 ianuarie 2021, Comisia a depus duplica la grefa Tribunalului.

68 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 25 februarie 2021, după ce a obținut o prelungire a termenului, Comisia a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate în privința Nvidia pentru anumite informații cuprinse în duplică. La aceeași dată, cu acordul reclamantei, Comisia a depus o versiune comună neconfidențială a duplicii și a anexei la aceasta.

69 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 26 februarie 2021, după ce a obținut o prelungire a termenului, reclamanta a solicitat aplicarea regimului de confidențialitate față de Nvidia pentru alte informații cuprinse în duplică și în anexa la aceasta, precum și în documentele procedurale comunicate grefei în perioada cuprinsă între 18 decembrie 2020 și 10 februarie 2021.

70 Prin Ordonanța din 22 iulie 2021, Qualcomm/Comisia (T-671/19, nepublicată, EU:T:2021:502), președintele Camerei a cincea a admis cererile de aplicare a regimului de confidențialitate cu privire la anumite informații reproduse în cererea introductivă și în anexele A.1 și A.29 la aceasta, precum și în memoriul în apărare și a respins cererile similare privind celelalte documente procedurale. Prin urmare, reclamantei și Comisiei li s-a acordat un termen pentru a comunica noi versiuni neconfidențiale ale anumitor înscrisuri din dosar. La 16 și 17 septembrie 2021, după ce au obținut o prelungire a termenului, părțile principale au depus o versiune comună neconfidențială a acestor documente.

71 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 19 octombrie 2021, Nvidia a prezentat un memoriu în intervenție.

72 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 19 noiembrie 2021, Comisia a arătat că nu avea observații cu privire la memoriul în intervenție.

73 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 29 noiembrie 2021, reclamanta a prezentat observații cu privire la memoriul în intervenție.

74 Faza scrisă a procedurii a fost închisă la 29 noiembrie 2021.

75 La 8 februarie 2022, reclamanta a solicitat să fie ascultată în cadrul unei ședințe de audiere a pledoariilor.

76 La propunerea Camerei a cincea, Tribunalul a decis, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură, să trimită cauza Camerei a cincea extinse.

77 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, în temeiul articolului 27 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera întâi extinsă, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

78 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul a decis deschiderea fazei orale a procedurii.

79 La 2 decembrie 2022, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, Tribunalul a invitat părțile principale să răspundă la anumite întrebări. Reclamanta a răspuns la aceste întrebări la 16 decembrie 2022. După ce a obținut o prelungire a termenului stabilit pentru depunerea răspunsurilor sale, Comisia a răspuns la 16 ianuarie 2023.

80 La cererea părților principale, termenul stabilit pentru depunerea cererilor de aplicare a regimului de confidențialitate pentru răspunsurile lor la întrebările Tribunalului a fost prelungit. În ultimul rând, acesta a fost stabilit la 31 ianuarie 2023, dată la care au fost depuse versiuni comune neconfidențiale ale acestor răspunsuri.

81 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 16 februarie 2023, după ce a obținut o prelungire a termenului, Nvidia a formulat obiecții cu privire la aceste cereri de aplicare a regimului de confidențialitate privind răspunsurile părților principale la întrebările adresate de Tribunal.

82 Un raport de ședință a fost comunicat părților, iar reclamanta, precum și Comisia au prezentat observații cu privire la acest document la 27 ianuarie 2023 și, respectiv, la 16 februarie 2023. Tribunalul a luat act de aceste observații.

83 Prin Ordonanța din 8 martie 2023, Qualcomm/Comisia (T-671/19, nepublicată, EU:T:2023:125), președintele Camerei întâi extinse a admis anumite cereri de aplicare a regimului de confidențialitate cu privire la informații reproduse în răspunsurile părților principale la întrebările adresate de Tribunal și le-a respins pe altele. Prin urmare, reclamantei și Comisiei li s-a acordat un termen pentru a comunica noi versiuni neconfidențiale ale răspunsurilor menționate. La 10 martie 2023, părțile principale au depus o versiune comună neconfidențială a acestor documente.

84 Întrucât un membru al Camerei întâi extinse a fost împiedicat să facă parte din complet, președintele camerei respective a desemnat un alt judecător pentru a completa această cameră.

85 Procedura orală a fost închisă în urma ședinței din 15 martie 2023. Întrucât un membru al camerei a fost împiedicat să asiste la deliberări după expirarea mandatului său la 27 septembrie 2023, deliberările Tribunalului au fost continuate de cei trei judecători care au semnat prezenta hotărâre, în conformitate cu articolul 22 și cu articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

Concluziile părților

86 Reclamanta solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– „anularea sau, cu titlu subsidiar, reducerea substanțială a cuantumului amenzii aplicate”;

– dispunerea unor măsuri de organizare a procedurii sau de cercetare judecătorească prin care să se solicite Comisiei să confirme că cenzurările care figurează în anumite documente din dosar sunt întemeiate pe revendicări solide ale secretului profesional și să informeze Qualcomm cu privire la aceasta sau să obțină documentele respective pentru a examina validitatea revendicărilor intervenientei;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

87 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea Qualcomm la plata cheltuielilor de judecată.

88 Nvidia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea Qualcomm la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

89 Cu titlu introductiv, astfel cum s-a arătat la punctele 59, 61 și 62 de mai sus, părțile principale au solicitat ca anumite informații care figurează în memoriile lor și în alte documente procedurale să fie omise față de Nvidia și, în consecință, față de public. Nvidia a formulat obiecții cu privire la cererile de aplicare a regimului de confidențialitate pentru anumite informații. Prin Ordonanța din 22 iulie 2021, Qualcomm/Comisia (T-671/19, nepublicată, EU:T:2021:502), și prin Ordonanța din 8 martie 2023, Qualcomm/Comisia (T-671/19, nepublicată, EU:T:2023:125), președintele Camerei a cincea și, respectiv, cel al Camerei întâi extinse au admis anumite cereri de aplicare a regimului de confidențialitate și au respins altele.

90 Atunci când o parte prezintă o cerere în temeiul articolului 144 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, este, în principiu, de competența președintelui să se pronunțe numai cu privire la înscrisurile și informațiile a căror confidențialitate este contestată (a se vedea în acest sens și prin analogie Ordonanța din 26 ianuarie 2018, FV/Consiliul, T-750/16, nepublicată, EU:T:2018:59, punctul 14 și jurisprudența citată).

91 Cu toate acestea, în pofida lipsei unei contestații, Tribunalul nu poate fi împiedicat să respingă cererile de aplicare a regimului de confidențialitate în măsura în care vizează date al căror caracter public reiese în mod vădit din elementele dosarului sau al căror caracter confidențial devine, ca urmare a divulgării altor elemente din dosar, vădit caduc (Ordonanța din 15 septembrie 2016, Deutsche Telekom/Comisia, T-827/14, nepublicată, EU:T:2016:545, punctul 46). Astfel, în anumite împrejurări, acesta poate decide să se pronunțe asupra aspectelor necontestate ale unei cereri de aplicare a regimului de confidențialitate (a se vedea în acest sens Ordonanța din 11 aprilie 2019, Google și Alphabet/Comisia, T-612/17, nepublicată, EU:T:2019:250, punctul 16).

92 În plus, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, informațiile care au fost confidențiale, dar care datează de cinci ani sau mai mult trebuie, ca urmare a acestui fapt, să fie considerate istorice și să fie comunicate celorlalte părți, cu excepția cazului în care, în mod excepțional, partea care solicită păstrarea confidențialității lor nu demonstrează că, în pofida vechimii lor, aceste informații constituie încă secrete esențiale, în special industriale sau comerciale, a căror divulgare i-ar aduce prejudicii sau ar aduce prejudicii terțului în cauză (a se vedea Ordonanța din 11 aprilie 2019, Google și Alphabet/Comisia, T-612/17, nepublicată, EU:T:2019:250, punctul 19 și jurisprudența citată).

93 În această privință, în cadrul aplicării articolului 66 din Regulamentul de procedură, Tribunalul trebuie să concilieze principiul publicității hotărârilor judecătorești cu dreptul la protecția datelor cu caracter personal și dreptul la protecția secretului profesional, având în vedere și dreptul publicului de a avea acces, în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 15 TFUE, la hotărârile judecătorești (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 5 octombrie 2020, Broughton/Eurojust, T-87/19, nepublicată, EU:T:2020:464, punctul 49).

94 În speță, Tribunalul a decis să nu oculteze, în versiunea neconfidențială a hotărârii, anumite date vizate de cererile părților principale a căror confidențialitate nu a fost contestată de Nvidia. Astfel, unele dintre aceste date pot fi deduse din conținutul altor părți ale prezentei hotărâri și țin, așadar, de domeniul public. Anumite date constituie date istorice a căror menținere a caracterului confidențial după mai mult de un deceniu nu este justificată în mod corespunzător. În sfârșit, o serie de alte date furnizează precizări factuale referitoare la comportamente care au făcut

obiectul investigației Comisiei. Ocultarea datelor respective ar afecta înțelegerea de către public a hotărârii Tribunalului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 februarie 2022, Scania și alții/Comisia, T-799/17, EU:T:2022:48, punctul 82).

95 În susținerea cererii de anulare, reclamanta invocă cincisprezece motive:

– primul motiv, întemeiat pe neregularități de procedură;

– al doilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește definirea pieței relevante și poziția sa dominantă în perioada relevantă;

– al treilea motiv, întemeiat pe o „eroare de drept care decurge din neaplicarea criteriului juridic corect”;

– al patrulea motiv, întemeiat pe „caracterul ilogic și nesusținut de probe al «teoriei prețurilor de ruinare»”;

– al cincilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește reconstituirea pretinselor prețuri „plătite efectiv”;

– al șaselea motiv, întemeiat pe „alocarea incorectă a cheltuielilor de inginerie nerecurente”;

– al șaptelea motiv, întemeiat pe „lipsa unui nivel de referință adecvat în materie de costuri de referință”;

– al optulea motiv, întemeiat pe „caracterul vădit incorect al analizei prețuri-costuri efectuate”;

– al nouălea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și de drept în ceea ce privește concluzia potrivit căreia prețurile pe care le-a practicat au exclus Icera și au produs prejudicii consumatorilor;

– al zecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, pe nemotivare, precum și pe încălcarea dreptului de a fi ascultat și a principiului bunei administrări, în măsura în care Comisia a concluzionat că practicile sale tarifare asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera;

– al unsprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, precum și pe nemotivare în ceea ce privește respingerea de către Comisie a justificării obiective pe care a invocat-o;

– al doisprezecelea motiv, întemeiat pe insuficiența motivării deciziei atacate;

– al treisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, pe lipsa unui temei și pe nemotivarea deciziei atacate în ceea ce privește durata încălcării;

– al paisprezecelea motiv, întemeiat pe caracterul „vădit eronat” al deciziei atacate în ceea ce privește aplicarea și calcularea amenzii;

– al cincisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, precum și pe nemotivarea deciziei atacate, în măsura în care recunoaște competența Comisiei și afectarea comerțului.

96 Aceste motive vor fi examinate în continuare în ordinea urmată de reclamantă, cu excepția celor de al treilea, al patrulea și al optulea motiv, care sunt întemeiate pe sau reproduc într-un mod mai sintetic anumite argumente abordate în special în cadrul celor de al șaselea, al șaptelea și al nouălea-al unsprezecelea motive și care, în consecință, vor fi analizate după acest din urmă motiv.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe neregularități procedurale

97 Primul motiv se împarte în două aspecte. Primul aspect este întemeiat pe încălcarea principiului bunei administrări, întrucât Comisia nu a efectuat o investigație aprofundată, obiectivă și diligentă. Al doilea aspect este întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului egalității armelor, întrucât Comisia nu a divulgat reclamantei elemente de probă relevante pentru apărarea sa.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiului bunei administrări

98 Primul aspect cuprinde trei critici. Prima critică se întemeiază pe durata excesivă a investigației. A doua critică este întemeiată pe caracterul insuficient de complet și de precis al dosarului. A treia critică se întemeiază pe o investigație părtinitoare.

– *Observații introductive*

99 Articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) consacră dreptul la bună administrare și prevede că orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene. Explicațiile cu privire la cartă, publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 14 decembrie 2007 (JO 2007, C 303, p. 17), prevăd că articolul 41 din aceasta din urmă se întemeiază pe existența Uniunii ca o uniune de drept ale cărei caracteristici au fost dezvoltate în jurisprudența pertinentă, care a consacrat buna administrare ca principiu general de drept [Hotărârea din 13 decembrie 2018, Transavia Airlines/Comisia, T-591/15, EU:T:2018:946, punctul 37 (nepublicată)].

100 Potrivit jurisprudenței referitoare la principiul bunei administrări, în cazuri în care, precum în speță, instituțiile Uniunii dispun de o putere de apreciere, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în cadrul procedurilor administrative are cu atât mai mult o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se numără în special obligația instituției competente de a examina cu atenție și cu imparțialitate toate elementele pertinente ale cauzei [Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 14, Hotărârea din 13 decembrie 2018, Transavia Airlines/Comisia, T-591/15, EU:T:2018:946, punctul 38 (nepublicată), și Ordonanța din 17 ianuarie 2022, Car-Master 2/Comisia, T-743/20, nepublicată, EU:T:2022:33, punctul 66].

– *Cu privire la prima critică, întemeiată pe durata excesivă a investigației*

101 Reclamanta susține că durata investigației, de zece ani, este excesivă și indică, printre altele, o lipsă de diligență din partea Comisiei.

102 Potrivit reclamantei, din cauza duratei investigației, aceasta nu a fost în măsură să se apere în mod corect. În special, ea invocă schimbări în compunerea echipei Comisiei însărcinate cu efectuarea investigației, o solicitare de informații trimisă după opt ani de la depunerea plângerii, cereri de clarificări privind documente de care Comisia dispunea de mai mulți ani și modificarea întinderii investigației într-un stadiu foarte avansat al acesteia. Ea subliniază de asemenea că trecerea timpului a atenuat memoria faptelor, atât în ceea ce o privește, cât și în ceea ce privește Huawei și ZTE, care, din acest motiv, nu ar fi fost în măsură să răspundă la anumite cereri uneori esențiale ale Comisiei. În sfârșit, aceasta contestă că complexitatea cauzei a putut justifica acea durată și adaugă că a cooperat întotdeauna pe deplin cu Comisia.

103 Comisia contestă argumentele reclamantei.

104 Potrivit unei jurisprudențe constante, respectarea unui termen rezonabil în cadrul desfășurării procedurilor administrative în materia politicii privind concurența constituie un principiu general de drept al Uniunii a cărui respectare este asigurată de instanțele Uniunii (a se vedea Hotărârea din 19 decembrie 2012, Heineken Nederland și Heineken/Comisia, C-452/11 P, nepublicată, EU:C:2012:829, punctul 97 și jurisprudența citată).

105 Caracterul rezonabil al fiecărei etape a procedurii trebuie apreciat în funcție de circumstanțele proprii fiecărei cauze și în special de contextul acesteia, de conduita părților în cursul procedurii, de implicațiile cauzei pentru diferitele întreprinderi interesate și de gradul de complexitate al acesteia (Hotărârea din 20 aprilie 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 și T-335/94, EU:T:1999:80, punctul 126).

106 În plus, în materia politicii în domeniul concurenței, procedura administrativă în fața Comisiei poate conduce la două perioade succesive, fiecare dintre acestea răspunzând unei logici interne proprii. Prima perioadă, care durează până la comunicarea privind obiecțiunile, are ca punct de plecare data la care Comisia, făcând uz de competențele care i-au fost acordate de legiuitorul Uniunii, adoptă măsuri care implică acuzația de a se fi săvârșit o încălcare și trebuie să îi permită să adopte o poziție cu privire la orientarea procedurii. În ceea ce privește a doua perioadă, aceasta este cuprinsă între comunicarea privind obiecțiunile și adoptarea deciziei finale. Ea trebuie să permită Comisiei să se pronunțe definitiv cu privire la încălcarea imputată (Hotărârea din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, EU:C:2006:592, punctul 38).

107 Pe de altă parte, atunci când încălcarea principiului termenului rezonabil a avut un posibil efect asupra finalizării procedurii, o asemenea încălcare este de natură să determine anularea deciziei atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 septembrie 2006, Technische Unie/Comisia, C-113/04 P, EU:C:2006:593, punctul 48 și jurisprudența citată).

108 Cu toate acestea, trebuie precizat că, în ceea ce privește aplicarea normelor de concurență, depășirea termenului rezonabil nu poate constitui un motiv de anulare decât în ceea ce privește deciziile prin care se constată încălcări, din moment ce s-a stabilit că încălcarea principiului termenului rezonabil a adus atingere dreptului la apărare al întreprinderilor în cauză. În afara

acestei ipoteze specifice, nerespectarea obligației de pronunțare într-un termen rezonabil este lipsită de incidență asupra validității procedurii administrative în temeiul Regulamentului nr. 1/2003 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, EU:C:2006:592, punctele 42 și 43).

109 În speță, trebuie să se constate că, între depunerea plângerii și trimiterea CO, s-a scurs un interval de timp de peste șase ani. Cu toate acestea, după cum s-a indicat la punctul 15 de mai sus, abia la jumătatea anului 2012, respectiv la trei ani de la depunerea menționată, au fost formulate de reclamantă primele acuzații privind prețuri de ruinare, iar Comisia a putut iniția investigația privind comportamentul incriminat. Rezultă că prima fază a procedurii administrative a durat mai mult de șase ani de la această depunere, însă doar puțin mai mult de trei ani de la primele acuzații de ruinare formulate de autoarea plângerii.

110 În ceea ce o privește, a doua fază a procedurii administrative, cuprinsă între primirea CO și adoptarea deciziei atacate la 18 iulie 2019, a durat aproximativ trei ani și jumătate.

111 Privită în ansamblu, de la primele acuzații de ruinare, durata investigației, și anume aproximativ șapte ani, nu este totuși excesivă având în vedere circumstanțele proprii ale cauzei și în special complexitatea sa.

112 Astfel, după cum a arătat Tribunalul atunci când s-a pronunțat cu privire la acțiunea în anulare introdusă împotriva Deciziei Comisiei din 31 martie 2017, practica invocată în speță a necesitat analize complexe a numeroase date, dintre care majoritatea erau accesibile numai reclamantei, pentru a reconstitui structura prețuri-costuri în vederea verificării existenței sau inexistenței unor prețuri de ruinare. În plus, un asemenea exercițiu s-a dovedit cu atât mai complex cu cât privea produse compozite (Hotărârea din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia, T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232, punctul 125).

113 Pe de o parte, peste 31 000 de documente au fost prezentate Comisiei de reclamantă, astfel cum reiese din cererea introductivă, ca răspuns la opt solicitări de informații, urmate uneori de cereri de clarificare ulterioare. Numeroase reuniuni și numeroase convorbiri telefonice au fost de asemenea organizate de Comisie, atât cu reclamanta, cât și cu autoarea plângerii și cu terți. În plus, din cuprinsul punctului 3 din decizia atacată, care amintește diferitele faze ale procedurii administrative, reiese că Comisia nu a fost niciodată inactivă în cursul investigației. În sfârșit, trebuie să se țină seama și de faptul că decizia menționată cuprinde o analiză deopotrivă complexă și detaliată a comportamentului imputat și Comisia a încercat să răspundă la numeroasele argumente invocate de reclamantă în cursul procedurii menționate, cu respectarea dreptului la apărare al acesteia din urmă.

114 Pe de altă parte, conduita părților în cadrul procedurii administrative a avut impact asupra duratei procedurii respective. În această privință, trebuie arătat că abia după trei ani de la depunerea plângerii autoarea acesteia a invocat pentru prima dată acuzații de ruinare. În ceea ce o privește pe reclamantă, aceasta a recurs mai întâi, în nouă rânduri, la consilierul-auditor pentru a soluționa probleme referitoare la accesul la dosar, apoi a solicitat mai multe prelungiri ale termenului, amânarea unei audieri și organizarea unei audieri suplimentare. În sfârșit, prin introducerea unei acțiuni în anulare împotriva Deciziei Comisiei din 31 martie 2017, apoi a unui recurs împotriva Hotărârii din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia (T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232), prin care a fost respinsă acțiunea respectivă, reclamanta nu putea ignora că acest lucru ar încetini în mod necesar investigația.

115 În consecință, întrucât durata investigației nu este excesivă, prezenta critică trebuie respinsă ca nefondată.

116 În orice caz, chiar presupunând că durata investigației poate fi considerată excesivă, reclamanta nu demonstrează în ce măsură acest lucru ar fi putut avea o incidență negativă asupra posibilităților sale de apărare.

117 În primul rând, reclamanta nu explică în niciun fel în ce măsură simple schimbări în cadrul Comisiei ale personalului însărcinat cu investigația, la toate nivelurile ierarhice, ar fi putut afecta rigoarea, exactitatea, stabilitatea și întinderea investigației sau dreptul său la apărare.

118 În al doilea rând, în ceea ce privește documentul prezentat în decembrie 2013 pentru care Comisia a solicitat clarificări abia în ianuarie 2017, este suficient să se amintească faptul că, după cum a statuat Tribunalul, trebuie să se ia în considerare obligația generală de prudență care revine oricărei întreprinderi sau asociații de întreprinderi, în temeiul căreia acestea au obligația de a asigura păstrarea corespunzătoare, în registrele sau în arhivele acestora, a elementelor care permit reconstituirea activității lor, în special pentru a dispune de probe necesare în ipoteza unor acțiuni judiciare sau administrative. Astfel, întrucât reclamanta a făcut obiectul unor solicitări de informații din partea Comisiei, în temeiul articolului 18 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 1/2003, începând cu 7 iunie 2010, acesteia îi revenea, cel puțin de la data respectivă, sarcina să acționeze cu o diligență sporită și să ia toate măsurile utile pentru a păstra probele de care putea să dispună în mod rezonabil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia, T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232, punctul 136 și jurisprudența citată).

119 În al treilea rând, Comisia a explicat că, dacă investigația a evoluat odată cu procedura administrativă, acesta lucru s-a întâmplat tocmai pentru a ține seama de observațiile și de argumentele invocate de reclamantă, ca răspuns în special la CO și la CSO, ceea ce, contrar afirmațiilor acesteia din urmă, nu face decât să arate respectarea deplină de către Comisie a dreptului său la apărare.

120 În al patrulea rând, reclamanta nu precizează în ce măsură faptul că Huawei și ZTE nu au putut furniza anumite explicații solicitate de Comisie referitoare la plățile cheltuielilor de inginerie nerecurente (denumite în continuare „plățile NRE”) ar fi avut legătură cu trecerea timpului. În orice caz, trebuie să se constate că Comisia a examinat dacă, concedând asemenea plăți către Huawei și ZTE, reclamanta avea intenția de a acorda acestor două cliente reduceri de prețuri, astfel încât este vorba despre un element subiectiv, străin, așadar, acestor două societăți, care nu ar fi putut aduce, prin urmare, niciun element dezincriminator semnificativ în favoarea reclamantei. Acest lucru este de altfel confirmat de faptul că, așa cum rezultă din examinarea celui de al șaselea motiv, Comisia a dovedit acest element întemeindu-se pe un ansamblu de elemente de probă concordante, altele decât mărturiile acestor două întreprinderi.

121 Având în vedere considerațiile care precedă, chiar presupunând că ar fi întemeiată, prezenta critică nu poate conduce în speță la constatarea unei încălcări a dreptului la apărare al reclamantei care să conducă la anularea deciziei atacate.

– Cu privire la a doua critică, întemeiată pe caracterul insuficient de complet și de precis al dosarului

122 Reclamanta susține că, prin faptul că a omis să adune anumite informații potențial dezincriminatoare, Comisia nu a reușit să întocmească un dosar complet și precis. Aceasta consideră că este vorba despre o deficiență, ilustrată de următoarele trei exemple. În primul rând, Comisia nu ar fi adresat Huawei și ZTE nicio întrebare referitoare la un angajat al Qualcomm în pofida numărului important de documente al căror autor este acest angajat pe care se bazează. În al doilea rând, Huawei și ZTE nu ar fi fost în măsură să răspundă în mod semnificativ la o solicitare de informații privind plățile NRE, care sunt totuși esențiale. În al treilea rând, reclamanta susține că Comisia i-a acordat accesul la anumite documente puternic cenzurate de informații, fără a verifica dacă motivele de confidențialitate invocate de autoarea plângerii care le prezentase erau sau nu întemeiate, deși astfel de documente ar fi putut conține elemente potențial dezincriminatoare.

123 Comisia contestă argumentele reclamantei.

124 Potrivit unei jurisprudențe constante, este de competența Comisiei să aprecieze, în principiu, dacă o anumită informație este necesară în cadrul unei investigații pentru încălcarea normelor de concurență (a se vedea Hotărârea din 15 iulie 2015, GEA Group/Comisia, T-45/10, nepublicată, EU:T:2015:507, punctul 311 și jurisprudența citată). În plus, în măsura în care, reproșând Comisiei în cadrul prezentului aspect că nu a căutat să obțină informații probabil dezincriminatoare, aceasta invocă și garanția dreptului la apărare în cadrul prezentului aspect, o astfel de garanție nu obligă Comisia să efectueze investigații suplimentare atunci când consideră că investigarea cauzei a fost suficientă (Hotărârea din 16 mai 1984, Eisen und Metall/Comisia, 9/83, EU:C:1984:177, punctul 32, și Hotărârea din 11 martie 1999, Thyssen Stahl/Comisia, T-141/94, EU:T:1999:48, punctul 110).

125 În plus, în ceea ce privește existența unor documente potențial dezincriminatoare pe care Comisia nu ar fi căutat să le obțină, din jurisprudență reiese că întreprinderea vizată trebuie să demonstreze că ar fi putut utiliza înscrisurile respective în apărare, în sensul că, dacă s-ar fi putut prevala de acestea în cursul procedurii administrative, ar fi putut invoca elemente care nu corespundeau cu concluziile Comisiei în această etapă și ar fi putut, așadar, influența în orice mod aprecierile Comisiei în decizia acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iulie 2010, Knauf Gips/Comisia, C-407/08 P, EU:C:2010:389, punctul 23 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctul 97).

126 Rezultă că întreprinderea vizată trebuie să dovedească, pe de o parte, că nu a avut acces la anumite elemente de probă dezincriminatoare și, pe de altă parte, că le-ar fi putut utiliza în apărare (Hotărârea din 1 iulie 2010, Knauf Gips/Comisia, C-407/08 P, EU:C:2010:389, punctul 24, și Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctul 98).

127 În speță, reclamanta nu explică motivele pentru care Comisia ar fi apreciat în mod eronat că examinarea cauzei a fost suficientă și în ce mod informațiile potențial dezincriminatoare pe care Comisia ar fi omis să le colecteze, inclusiv cele trei exemple pe care le menționează, ar fi putut fi utilizate în apărare, în sensul în care, dacă s-ar fi putut prevala de acestea în cursul procedurii administrative, ar fi putut influența în orice mod aprecierile efectuate de Comisie în decizia atacată. În orice caz, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 124 de mai sus, Comisia nu este obligată să continue investigația pentru a aduna orice element potențial dezincriminator, din moment ce apreciază că examinarea unei cauze a fost suficientă.

128 În special, în ceea ce privește angajatul său, care este autorul a numeroase documente pe care Comisia se întemeiază în decizia atacată, reclamanta nu explică în niciun fel modul în care răspunsurile la eventualele întrebări adresate de Comisie terților cu privire la acest aspect puteau prezenta vreo importanță pentru investigarea dosarului sau ar fi putut fi utilizate în orice mod pentru a-și asigura apărarea sau ar fi putut avea vreo influență asupra aprecierilor Comisiei. Astfel, deși Comisia s-a întemeiat pe unele dintre documentele menționate, în principal pentru a demonstra existența unui plan de excludere a Icera, ea s-a întemeiat și pe alte elemente de probă decisive pe care le-a considerat suficiente. În sfârșit, reclamanta nu explică modul în care un terț ar fi putut fi mai bine plasat decât ea pentru a furniza elemente de probă care să combată rolul acestui angajat sau interpretarea dată de Comisie cu privire la documentele în discuție.

129 În același mod, chiar presupunând că Huawei și ZTE nu ar fi fost în măsură să răspundă în mod semnificativ la o solicitare de informații privind plățile NRE, care erau totuși esențiale, trebuie să se observe că Comisia nu avea nevoie de răspunsurile respective, întrucât s-a întemeiat în această privință pe un ansamblu de elemente de probă concordante, după cum reiese din examinarea celui de al șaselea motiv. Prin urmare, Comisia a putut considera fără a săvârși o eroare vădită că examinarea cauzei era suficientă.

130 În sfârșit, în ceea ce privește accesul său la documente puternic cenzurate care ar fi putut să conțină elemente dezincriminatoare, reclamanta nu contestă că aceste informații erau considerate de autoarea plângerii, care le-a furnizat, ca fiind supuse secretului profesional și că însăși Comisia nu era în posesia unor versiuni necenzurate. În orice caz, Comisia a putut considera în mod rezonabil că dispunea de suficiente alte elemente pentru a desfășura investigația, fără a trebui să solicite autoarei plângerii să îi furnizeze versiuni mai puțin cenzurate ale documentelor pe care le prezentase.

131 Pentru aceste motive, solicitarea reclamantei de a obliga Comisia să confirme dacă numeroasele cenzurări care figurează în documentele ID 1112-00146, 1112-00148, 1112-00150, 1112-00151, 1112-00154, 1112-00185, 1112-00218, 1112-00196, 1112-00229 și 1294 se întemeiază pe revendicări solide de secret profesional și să o informeze cu privire la acestea sau să obțină prezentările respective pentru a examina validitatea revendicărilor Nvidia trebuie de asemenea să fie respinsă.

132 Având în vedere considerațiile care precedă, prezenta critică trebuie respinsă.

– *Cu privire la a treia critică, întemeiată pe o investigație părtinitoare*

133 Reclamanta apreciază că decizia atacată este rezultatul unei investigații părtinitoare, care a condus la o încălcare a principiului bunei administrări și, cu titlu accesoriu, a principiului prezumției de nevinovăție, a principiului *in dubio pro reo*, precum și a principiilor securității juridice și egalității armelor și care ar aduce atingere dreptului său la apărare.

134 În susținerea prezentei critici, reclamanta invocă trei argumente.

135 În primul rând, Comisia nu ar fi examinat cu deplină imparțialitate argumentele și probele invocate de reclamantă în răspunsul la CO și în cursul audierii. Dimpotrivă, aceasta ar fi efectuat un interminabil „pescuit de informați”, formulând numeroase solicitări de informații care au condus la colectarea unor date foarte numeroase. Pe de altă parte, decizia atacată ar conține

diferențe semnificative și elemente noi în raport cu CSO și EaF, care erau la rândul lor diferite de CO. În această privință, reclamanta prezintă în anexa A.11 la cererea introductivă o listă de exemple cu privire la aceste diferențe.

136 În al doilea rând, Comisia nu ar fi ținut seama în decizia atacată de anumite elemente dezincriminatoare transmise de Huawei, în special în ceea ce privește plățile NRE.

137 În al treilea rând, Comisia s-ar fi întâlnit cu autoarea plângerii, pentru a discuta aspecte legate de audierea referitoare la CSO, în absența consilierului-auditor și deși această chestiune ține de competența acestuia din urmă, ceea ce ar ridica serioase semne de întrebare cu privire la integritatea și la neutralitatea sa.

138 Comisia contestă argumentele reclamantei.

139 În această privință, trebuie arătat că orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial din partea instituțiilor Uniunii (a se vedea Hotărârea din 2 februarie 2022, Scania și alții/Comisia, T-799/17, EU:T:2022:48, punctul 145 și jurisprudența citată). În speță, trebuie totuși să se constate că niciunul dintre argumentele invocate de reclamantă nu permite să se stabilească faptul că Comisia nu a oferit toate garanțiile pentru a exclude orice îndoială legitimă în ceea ce privește imparțialitatea sa în cadrul investigației.

140 În ceea ce privește, mai întâi, argumentul reclamantei întemeiat pe emiterea de către Comisie a numeroase solicitări de informații care au condus la colectarea unor date foarte numeroase, trebuie amintit că, potrivit considerentului (23) al Regulamentului nr. 1/2003, Comisia ar trebui împuternicită, în cadrul Uniunii, să solicite furnizarea informațiilor necesare, printre altele, pentru a identifica orice abuz de poziție dominantă interzis de articolul 102 TFUE. În plus, din articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 reiese că, pentru a-și îndeplini îndatoririle stabilite prin acest regulament, Comisia poate, printr-o simplă cerere sau printr-o decizie, să solicite întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi să îi furnizeze „toate informațiile necesare”.

141 Având în vedere competența largă de investigare și de verificare a Comisiei, ea este cea care trebuie să aprecieze necesitatea informațiilor pe care le solicită întreprinderilor în cauză. În ceea ce privește controlul exercitat de Tribunal asupra acestei aprecieri a Comisiei, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, noțiunea de „informații necesare” trebuie interpretată în funcție de finalitățile în vederea cărora au fost conferite Comisiei competențele de investigare în cauză. Astfel, este îndeplinită cerința unei corelări între solicitarea de informații și încălcarea prezumată în condițiile în care, în acest stadiu al procedurii, se poate considera în mod legitim că există un raport între solicitarea respectivă și încălcarea prezumată, în sensul că Comisia poate presupune în mod rezonabil că informația o va ajuta să determine existența încălcării pretinse [a se vedea Hotărârea din 14 martie 2014, Holcim (Germania) și Holcim/Comisia, T-293/11, nepublicată, EU:T:2014:127, punctul 110 și jurisprudența citată].

142 În ceea ce privește în special prezenta cauză, din cuprinsul punctului 128 din Hotărârea din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia (T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232), pronunțată ca urmare a introducerii de către reclamantă a unei acțiuni în anulare împotriva Deciziei Comisiei din 31 martie 2017, reiese că domeniul de aplicare al investigației desfășurate de Comisie era de natură să justifice furnizarea unui număr important de informații.

143 În plus, astfel cum a subliniat și Tribunalul la punctul 201 din Hotărârea din 9 aprilie 2019, Qualcomm și Qualcomm Europe/Comisia (T-371/17, nepublicată, EU:T:2019:232), tocmai pentru a-și pregăti decizia finală privind eventuala existență a unei încălcări a articolului 102 TFUE cu toată diligența necesară și pentru a o lua pe baza tuturor datelor care puteau avea incidență asupra acesteia, Comisia avea dreptul de a adopta decizia menționată. Același raționament se aplică prin analogie celorlalte solicitări de informații transmise de Comisie în cadrul procedurii administrative, fără a fi necesar să se considere că a existat vreun „pescuit de informații”. Astfel, pe de o parte, o manifestare a parțialității Comisiei în cadrul investigației în privința reclamantei nu poate fi dedusă în mod abstract din existența marjei de apreciere de care dispune Comisia în ceea ce privește modul de desfășurare a investigației respective și, pe de altă parte, reclamanta nu a prezentat elemente care să permită să se demonstreze în mod concret că aceste alte solicitări de informații nu se puteau explica decât printr-o asemenea parțialitate.

144 În ceea ce privește, în continuare, argumentul reclamantei întemeiat pe diferențele existente între CO, CSO, EaF și decizia atacată, din jurisprudența Curții reiese că respectarea dreptului la apărare presupune ca, în cursul procedurii administrative, întreprinderii vizate să i se fi oferit posibilitatea să își prezinte în mod util punctul de vedere asupra caracterului veridic și pertinent al faptelor și al circumstanțelor invocate, precum și asupra înscrisurilor reținute de Comisie în susținerea afirmației sale privind existența unei încălcări a normelor de concurență (a se vedea Hotărârea din 5 decembrie 2013, SNIA/Comisia, C-448/11 P, nepublicată, EU:C:2013:801, punctul 41 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 25 martie 2021, Deutsche Telekom/Comisia, C-152/19 P, EU:C:2021:238, punctul 106).

145 Această cerință este respectată atunci când decizia definitivă nu reține în sarcina persoanelor interesate încălcări diferite de cele menționate în comunicarea privind obiecțiunile și cuprinde doar fapte cu privire la care persoanele interesate au avut ocazia să își prezinte punctul de vedere (Hotărârea din 24 mai 2012, MasterCard și alții/Comisia, T-111/08, EU:T:2012:260, punctul 266, Hotărârea din 18 iunie 2013, ICF/Comisia, T-406/08, EU:T:2013:322, punctul 117, și Hotărârea din 13 decembrie 2018, Slovak Telekom/Comisia, T-851/14, EU:T:2018:929, punctul 180).

146 Cu toate acestea, enunțarea elementelor esențiale pe care se întemeiază Comisia în comunicarea privind obiecțiunile poate fi făcută în mod succint și decizia nu trebuie să fie în mod necesar o copie a comunicării respective, întrucât această comunicare constituie un document pregătitor ale cărui aprecieri de fapt și de drept au un caracter pur provizoriu (Hotărârea din 17 noiembrie 1987, British American Tobacco și Reynolds Industries/Comisia, 142/84 și 156/84, EU:C:1987:490, punctul 70; a se vedea de asemenea Hotărârea din 5 decembrie 2013, SNIA/Comisia, C-448/11 P, nepublicată, EU:C:2013:801, punctul 42 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 24 mai 2012, MasterCard și alții/Comisia, T-111/08, EU:T:2012:260, punctul 267). Astfel, sunt admisibile acele adăugări la comunicarea în discuție care sunt efectuate în urma memoriului în răspuns al părților, ale căror argumente demonstrează că acestea au putut să își exercite în mod efectiv dreptul la apărare. Comisia poate de asemenea, în lumina procedurii administrative, să modifice sau să adauge argumente de fapt sau de drept în sprijinul obiecțiunilor pe care le-a formulat (Hotărârea din 9 septembrie 2011, Alliance One International/Comisia, T-25/06, EU:T:2011:442, punctul 181). În consecință, până la adoptarea unei decizii finale, Comisia poate, în special în lumina observațiilor scrise sau orale ale părților, fie să abandoneze unele sau chiar totalitatea obiecțiunilor formulate inițial împotriva lor și să își modifice astfel poziția în favoarea lor, fie, invers, să decidă să adauge noi obiecțiuni, cu condiția să dea întreprinderilor în cauză ocazia de a-și prezenta punctul de vedere în această privință (a se vedea Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia, T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245, punctul 115 și jurisprudența citată).

147 În speță, o manifestare a parțialității Comisiei în cadrul investigației în privința reclamantei nu poate fi dedusă în mod abstract din existența unor diferențe între CO, CSO, EaF și decizia atacată. În plus, reclamanta nu a prezentat elemente care să permită să se demonstreze în mod concret că aceste diferențe nu se puteau explica decât printr-o asemenea parțialitate.

148 Dimpotrivă, trebuie să se examineze dacă, în decizia atacată, Comisia s-ar fi întemeiat pe noi obiecțiuni sau elemente de probă incriminatoare împotriva reclamantei cu privire la care aceasta din urmă nu ar fi avut ocazia să își prezinte punctul de vedere în cursul procedurii administrative.

149 În această privință, reclamanta se limitează să afirme, în termeni generali, că decizia atacată ar conține diferențe semnificative și elemente noi care nu se regăsesc în argumentele invocate în cadrul CSO și EaF și să citeze, într-o notă de subsol, o serie de considerente ale deciziei menționate și să facă trimitere la anexa A.11 la cererea introductivă.

150 Chiar și în ipoteza în care aceste elemente ar constitui într-adevăr elemente noi, absente din documentele procedurale anterioare, nu este mai puțin adevărat că reclamanta nu explică în niciun fel în ce mod aceste elemente ar constitui obiecții sau elemente de probă noi împotriva sa, în legătură cu care nu ar fi avut ocazia să își prezinte punctul de vedere, și nu doar luarea în considerare în decizia atacată a observațiilor primite de Comisie, inclusiv din partea sa.

151 Astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 146 de mai sus, decizia atacată nu poate fi o copie a CO, a CSO sau a EaF, tocmai pentru că Comisia este obligată să țină seama de observațiile prezentate de părți în cursul procedurii administrative. Limitându-se la stabilirea unei liste de diferențe între decizia menționată și documentele procedurale anterioare, fără a explica mai mult implicarea concretă, în defavoarea sa, a unor astfel de modificări asupra raționamentului juridic al Comisiei și asupra calificării faptelor și nici în ce mod întinderea comportamentului reproșat era astfel modificată, reclamanta nu demonstrează că Comisia a efectuat o investigație părtinitoare.

152 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că Comisia s-a întâlnit cu autoarea plângerii, pentru a discuta chestiuni legate de audierea referitoare la CSO, în lipsa consilierului-auditor și deși acest domeniu este de competența acestuia din urmă, el nu permite repunerea în discuție a integrității Comisiei și nici a capacității sale de a trata cazul de față în mod neutru și obiectiv. În plus, reclamanta nu demonstrează în ce mod o astfel de întâlnire ar fi putut să îi afecteze dreptul la apărare, cu atât mai mult cu cât nimic nu o împiedica, dacă ar fi considerat necesar, să solicite consilierului-auditor o reuniune echivalentă.

153 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

154 În consecință, primul aspect al primului motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului egalității armelor

155 Prezentul aspect cuprinde două critici. Prima critică este întemeiată pe un acces insuficient la dosar. A doua critică se întemeiază în esență pe conținutul insuficient al dosarului transmis.

– *Observații introductive*

156 Dreptul la apărare se încadrează în drepturile fundamentale care fac parte integrantă din principiile generale de drept a căror respectare este asigurată de către Tribunal și Curte (Hotărârea din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia, C-109/10 P, EU:C:2011:686, punctul 52).

157 Respectarea dreptului la apărare constituie un principiu general al dreptului Uniunii care își găsește aplicarea atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îi cauzează un prejudiciu (Hotărârea din 16 ianuarie 2019, Comisia/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, punctul 28).

158 Acest principiu general al dreptului Uniunii este consacrat la articolul 41 alineatul (2) literele (a) și (b) din cartă (Hotărârea din 25 martie 2021, Deutsche Telekom/Comisia, C-152/19 P, EU:C:2021:238, punctul 105).

159 În contextul dreptului concurenței, respectarea dreptului la apărare impune ca, în cursul procedurii administrative, oricărui destinatar al unei decizii prin care se constată că a săvârșit o încălcare a normelor de concurență să i se fi oferit posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere asupra caracterului veridic și pertinent al faptelor și al circumstanțelor care îi sunt reproșate, precum și asupra înscrisurilor reținute de Comisie în susținerea afirmației sale privind existența unei asemenea încălcări, după cum rezultă din jurisprudența citată la punctul 144 de mai sus.

160 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, o încălcare a dreptului la apărare, în special a dreptului de fi ascultat, nu determină anularea deciziei luate în urma procedurii administrative în cauză decât dacă, în lipsa acestei neregularități, procedura respectivă ar fi putut avea un rezultat diferit. Nu se poate impune unui recurent care invocă încălcarea dreptului său la apărare să demonstreze că decizia instituției Uniunii în cauză ar fi avut un conținut diferit, ci doar că o astfel de ipoteză nu este complet exclusă (a se vedea Hotărârea din 18 iunie 2020, Comisia/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punctele 105 și 106 și jurisprudența citată), din moment ce partea respectivă și-ar fi putut realiza mai bine apărarea în lipsa unor neregularități procedurale (Hotărârea din 2 octombrie 2003, Thyssen Stahl/Comisia, C-194/99 P, EU:C:2003:527, punctul 31, Hotărârea din 1 octombrie 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Consiliul, C-141/08 P, EU:C:2009:598, punctul 94, și Hotărârea din 13 decembrie 2018, Deutsche Telekom/Comisia, T-827/14, EU:T:2018:930, punctul 129).

161 O asemenea apreciere trebuie efectuată în raport cu circumstanțele de fapt și de drept specifice fiecărei cauze (Hotărârea din 18 iunie 2020, Comisia/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punctul 107).

– *Cu privire la prima critică, întemeiată pe accesul insuficient la dosar*

162 Reclamanta susține că accesul la dosar i-a fost acordat numai după adoptarea CO și a CSO, și aceasta după ce a trebuit să formuleze cereri repetate în acest sens. Ea susține de asemenea că a trebuit să consacre „o perioadă de timp exagerată și resurse disproporționate” pentru a consulta anumite documente, ceea ce ar fi constituit o „distragere inutilă și prejudiciabilă” și ar fi avut un impact negativ asupra capacității sale de a se apăra.

163 Comisia contestă argumentele reclamantei.

164 Corolar al principiului respectării dreptului la apărare, dreptul de acces la dosar presupune obligația Comisiei de a da întreprinderii în cauză posibilitatea de a recurge la o examinare a tuturor înscrisurilor din dosarul de investigare care pot fi pertinente pentru apărarea sa. Acestea includ atât înscrisurile incriminatoare, cât și pe cele dezincriminatoare, sub rezerva secretelor comerciale ale altor întreprinderi, a documentelor interne ale Comisiei și a altor informații confidențiale (Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctul 68, și Hotărârea din 12 iulie 2011, Toshiba/Comisia, T-113/07, EU:T:2011:343, punctul 41).

165 În speță, reclamanta se plânge în primul rând că a trebuit să insiste pe lângă Comisie pentru a obține accesul la documentele care figurează în dosar, ceea ce ar fi făcut-o să își piardă timp, precum și memoria faptelor și, prin urmare, i-ar fi afectat negativ apărarea.

166 Or, argumentele reclamantei întemeiate pe durata procedurii administrative și pe consecințele acesteia asupra posibilităților sale de apărare trebuie respinse pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 116-121 de mai sus. Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta susține că nu a avut acces decât tardiv la dosar, este cert că a avut într-adevăr acces la dosar în cursul procedurii administrative și a putut să țină seama de documentele pe care le conținea în organizarea apărării sale. Astfel, chiar presupunând că reclamanta nu a avut acces imediat la dosar, aceasta nu dovedește totuși că accesul respectiv a fost tardiv și că dreptul său la apărare a fost încălcat, astfel încât acest argument trebuie respins.

167 În ceea ce privește, în al doilea rând, pretinsul acces insuficient la dosar, este necesar să se arate, după cum reiese din considerentele (45) și (46) ale deciziei atacate, necontestate de reclamantă, că, în ceea ce privește CO, aceasta din urmă însăși a recunoscut că toate problemele privind accesul la dosar fuseseră soluționate înainte ca ea să prezinte răspunsul la CO și, în ceea ce privește CSO, nu a făcut uz de posibilitatea care i-a fost oferită de Comisie de a completa răspunsul la CSO după ce a avut acces la o versiune neconfidențială revizuită a anumitor documente din dosar, astfel încât nu poate pretinde în mod valabil că dreptul său la apărare a fost afectat.

168 În consecință, prezenta critică trebuie respinsă.

– *Cu privire la a doua critică, întemeiată pe conținutul insuficient al dosarului transmis*

169 Reclamanta apreciază că Comisia nu și-a îndeplinit obligația de a lua note detaliate cu privire la toate reuniunile, conversațiile telefonice și întrevederile, formale sau informale, desfășurate în scopul colectării de informații referitoare la obiectul unei investigații și de a-i furniza în mod util aceste note.

170 În primul rând, reclamanta susține că Comisia a omis să ia note referitoare la șapte teleconferințe și la cinci reuniuni cu ea. Comisia nu ar fi putut utiliza ulterior aceste note, susceptibile să conțină elemente dezincriminatoare.

171 În al doilea rând, reclamanta apreciază că Comisia i-a transmis prea târziu anumite note referitoare la reuniuni sau la teleconferințe cu terți, uneori la mai mulți ani după desfășurarea acestora.

172 În al treilea rând, reclamanta susține că Comisia i-a transmis note prea succinte referitoare la anumite teleconferințe cu terți, și anume o teleconferință cu Huawei și șapte teleconferințe cu autoarea plângerii, care nu i-au permis să înțeleagă informațiile care fuseseră schimbate în cadrul acestora.

173 Comisia contestă argumentele reclamantei.

174 De la bun început, trebuie arătat că articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 împuternicește Comisia să intervieveze orice persoană fizică sau juridică care consimte să fie intervievată în scopul obținerii de informații privind obiectul investigației, pentru a-și îndeplini îndatoririle pe care acest regulament i le stabilește.

175 În conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 773/2004, Comisia poate înregistra sub orice formă declarațiile făcute de persoanele intervievate în cadrul unui interviu efectuat în temeiul articolului 19 din Regulamentul nr. 1/2003. Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 prevede de asemenea că un astfel de interviu poate fi luat prin orice mijloace, inclusiv prin telefon sau pe cale electronică.

176 În această privință, reiese din jurisprudență că, dacă Comisia decide să procedeze la un interviu în temeiul articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, ea este ținută să înregistreze acest interviu în integralitatea sa, fără a aduce atingere alegerii lăsate Comisiei cu privire la forma acestei înregistrări. Rezultă că revine Comisiei obligația de a înregistra, într-o formă la alegerea sa, orice interviu organizat de aceasta, în temeiul articolului menționat, pentru obținerea informațiilor privind obiectul unei investigații realizate de ea (Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctele 90 și 91, și Hotărârea din 9 martie 2023, Les Mousquetaires și ITM Entreprises/Comisia, C-682/20 P, EU:C:2023:170, punctul 89).

177 În acest scop, nu este suficient pentru Comisie să facă un scurt rezumat al subiectelor abordate în cursul interviului. Ea trebuie să fie în măsură să furnizeze o indicație cu privire la conținutul discuțiilor care au avut loc în cadrul interviului, în special cu privire la natura informațiilor furnizate în cadrul acestuia în legătură cu subiectele abordate [Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – Plăți de exclusivitate), T-235/18, EU:T:2022:358, punctul 190; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctele 91 și 92].

178 În primul rând, în ceea ce privește contactele care au avut loc între Comisie și reclamanta însăși în cursul procedurii administrative, aceasta din urmă se plânge de lipsa din dosar a notelor referitoare la șapte teleconferințe și la cinci reuniuni.

179 Or, trebuie arătat că reclamanta nu explică în niciun fel în ce mod, dacă a existat o neregularitate procedurală, dreptul său la apărare a putut fi afectat, demonstrând că și-ar fi putut asigura mai bine apărarea în ipoteza în care Comisia ar fi luat note referitoare la contactele sale cu ea. Astfel, întrucât aceste reuniuni au avut loc între Comisie și însăși reclamanta, aceasta din urmă avea, așadar, pe deplin cunoștință de conținutul lor și de subiectele care fuseseră discutate cu Comisia în cadrul acestora. Prin urmare, ea era pe deplin în măsură să utilizeze, pentru a-și asigura mai bine apărarea, orice element dezincriminator care ar fi putut fi eventual abordat în cadrul acestor contacte. De altfel, într-o asemenea ipoteză, ar fi de așteptat ca reclamanta să fi luat măsuri pentru a trimite ea însăși Comisiei un rezumat al contactului în discuție cu scopul de a lăsa o urmă scrisă a oricărui element dezincriminator potențial în dosar.

180 În al doilea rând, în ceea ce privește anumite note referitoare la reuniuni sau la teleconferințe cu terți, reclamanta se plânge de faptul că nu a avut acces decât tardiv la acestea, ceea ce ar fi adus atingere dreptului său la apărare.

181 În această privință, independent de aspectul dacă reuniunile și interviurile telefonice în discuție constituie sau nu „interviuri” în sensul articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, pe care Comisia era obligată să le înregistreze, ceea ce reclamanta nici măcar nu încearcă de altfel să demonstreze, nu se contestă că aceasta din urmă a avut acces la notele referitoare la ele la 31 iulie și 27 august 2018, respectiv imediat după trimiterea de către Comisie a CSO.

182 Or, deși este regretabil că accesul la notele referitoare la reuniunile și la teleconferințele în discuție a fost efectiv acordat la mult timp după desfășurarea reuniunilor și a teleconferințelor menționate, nu este mai puțin adevărat că reclamanta a răspuns la CSO la 22 octombrie 2018, respectiv la mai multe săptămâni de la primirea notelor respective, ceea ce i-a lăsat suficient timp pentru a le examina, deducând din acestea orice element potențial dezincriminator, și a se prevala de ele în răspunsul respectiv.

183 În această privință, trebuie să se observe că împrejurările speței trebuie deosebite de cele care stau la baza cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – Plăți de exclusivitate) (T-235/18, EU:T:2022:358), în care Tribunalul a anulat Decizia C(2018) 240 final a Comisiei din 24 ianuarie 2018 referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 102 TFUE și al articolului 54 din Acordul privind SEE [cazul AT.40220 – Qualcomm (Plăți de exclusivitate)] în special ca urmare a transmiterii tardive de către Comisie a anumitor note referitoare la interviurile cu terții.

184 Astfel, din cuprinsul punctelor 168 și 169 din Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – Plăți de exclusivitate) (T-235/18, EU:T:2022:358), reiese că, în cauza în care s-a pronunțat hotărârea amintită, Comisia nu a transmis Qualcomm, în cursul procedurii administrative, nicio informație nici cu privire la existența, nici la conținutul anumitor reuniuni cu terții și, numai după adoptarea Deciziei C(2018) 240 final, a transmis asemenea note, unele dintre ele fiind chiar furnizate în cadrul procedurii în fața Tribunalului, ca răspuns la activitățile de cercetare judecătorească dispuse de acesta.

185 De altfel, nu se contestă că, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – Plăți de exclusivitate) (T-235/18, EU:T:2022:358), contrar speței, Qualcomm nu a avut acces la aceste note în cursul procedurii administrative și, prin urmare, nu și-a putut prezenta punctul de vedere în legătură cu ele sau să utilizeze eventuale elemente dezincriminatoare care figurau în notele respective pentru a se apăra înainte de adoptarea deciziei prin care este incriminată pentru plățile de exclusivitate. Aceste circumstanțe decisive, care au determinat Tribunalul să anuleze Decizia C(2018) 240 final, constituie o diferență fundamentală față de prezenta cauză.

186 Rezultă din cele ce precedă că reclamanta nu a demonstrat o atingere adusă dreptului său la apărare prin faptul că Comisia i-a transmis relativ tardiv notele referitoare la reuniunile și la teleconferințele în cauză. Prin urmare, argumentul reclamantei întemeiat pe caracterul tardiv al transmiterii de către Comisie a notelor respective trebuie înlăturat.

187 În al treilea rând, în ceea ce privește anumite note referitoare la teleconferințele cu terți, și anume o teleconferință cu Huawei și șapte teleconferințe cu autoarea plângerii, reclamanta se plânge de caracterul lor prea succint.

188 În această privință, în ședință, Comisia a recunoscut, pe de o parte, că cel puțin unele dintre teleconferințele la care se referea reclamanta puteau fi calificate efectiv drept „interviuri”, în sensul articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, și, pe de altă parte, că nu procedase la înregistrarea lor. Pe de altă parte, este necesar să se observe că notele referitoare la aceste interviuri, astfel cum sunt reproduse în anexa A.9 la cererea introductivă, sunt prea sumare pentru a putea compensa această neînregistrare.

189 În ceea ce privește consecințele care trebuie deduse dintr-o asemenea neregularitate procedurală, trebuie să se stabilească dacă, ținând seama de împrejurările de fapt și de drept specifice prezentei cauze, reclamanta a demonstrat suficient că și-ar fi putut asigura mai bine apărarea în lipsa unei asemenea neregularități. Într-adevăr, în lipsa unei astfel de demonstrații, această neregularitate nu poate determina anularea deciziei atacate.

190 Atunci când întreprinderea vizată dispune cel puțin de dovezi concludente cu privire la autorii, precum și la natura și conținutul documentelor la care i-a fost refuzat accesul, acesteia îi revine sarcina stabilirii elementelor din dosar la care i-a fost interzis în mod ilicit accesul, indiferent dacă sunt incriminatoare sau dezincriminatoare, pentru apărarea sa (a se vedea în acest sens Concluziile avocatei generale Kokott prezentate în cauza Solvay/Comisia, C-110/10 P, EU:C:2011:257, punctul 37).

191 Dacă un element de probă incriminator nu i-a fost divulgat, este suficient ca întreprinderea în cauză să demonstreze că procedura administrativă ar fi putut conduce la un rezultat diferit în cazul în care ar fi fost înlăturat acest element de probă, în măsura în care Comisia s-a întemeiat pe el (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctele 71 și 73, și Hotărârea din 12 iulie 2011, Toshiba/Comisia, T-113/07, EU:T:2011:343, punctul 46).

192 În cazul în care nu i-a fost divulgat un element de probă dezincriminator, întreprinderea în cauză trebuie să demonstreze că ar fi putut utiliza respectivul element de probă în apărare, în sensul că, dacă s-ar fi putut prevala de acesta în cursul procedurii administrative, ar fi putut invoca elemente care nu corespundeau cu concluziile Comisiei în această etapă și ar fi putut, așadar, influența în orice mod aprecierile Comisiei în decizia acesteia (a se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctul 97 și jurisprudența citată).

193 Or, în speță trebuie să se constate că reclamanta nu reușește să dovedească faptul că, în lipsa neregularității procedurale constatate, ar fi putut să își asigure mai bine apărarea.

194 Mai precis, în pofida faptului că era pe deplin posibil să se deducă din notele transmise de Comisie conținutul interviurilor în cauză și, prin urmare, să se deducă eventuala existență a unor elemente pe care le-ar fi putut utiliza pentru a se apăra, reclamanta nu a prezentat niciun argument detaliat care să permită să se înțeleagă în ce mod și-ar fi putut asigura mai bine apărarea, nici chiar atunci când Tribunalul a întrebat-o în mod expres în această privință în ședința de audiere a pledoariilor.

195 În sfârșit, trebuie să se observe că în Hotărârea din 15 iunie 2022, Qualcomm/Comisia (Qualcomm – Plăți de exclusivitate) (T-235/18, EU:T:2022:358), în care Tribunalul a anulat Decizia C(2018) 240 final în special ca urmare a caracterului incomplet al notelor transmise de Comisie referitoare la anumite interviuri cu terți, reclamanta prezentase, pentru a susține afirmațiile formulate în legătură cu aceasta în cererea introductivă, o anexă prin care urmărea să

precizeze aspectele care ar fi putut fi discutate în cadrul interviurilor respective și modul în care aceste elemente ar fi putut contribui la apărarea sa. Or, în speță, reclamanta nu a prezentat în niciun fel astfel de precizări.

196 Rezultă că neregularitatea de procedură legată de caracterul prea succint al notelor referitoare la teleconferințele cu terți care a fost constatată în speță nu poate determina anularea deciziei atacate.

197 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă, la fel ca al doilea aspect al primului motiv. În consecință, întrucât primul aspect al acestui motiv a fost de asemenea înlăturat (a se vedea punctul 154 de mai sus), motivul respectiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește definirea pieței relevante și poziția dominantă a reclamantei în perioada relevantă

198 Al doilea motiv cuprinde cinci aspecte. Primul aspect vizează lacunele din decizia atacată în ceea ce privește definirea pieței relevante. Al doilea aspect privește constrângerile concurențiale exercitate direct de oferta captivă pe piața liberă. Al treilea aspect se referă la constrângerile concurențiale exercitate în mod indirect prin oferta captivă pe piața liberă. Al patrulea aspect privește poziția dominantă a reclamantei în perioada relevantă. Al cincilea aspect se referă la definirea segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS pe care Comisia și-ar fi întemeiat analiza.

Cu privire la primul aspect, referitor la lacunele din decizia atacată în ceea ce privește definirea pieței relevante

199 Prezentul aspect cuprinde trei critici. Prima critică este întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept în măsura în care Comisia s-a întemeiat, pentru a defini piața relevantă, pe o selecție de răspunsuri vagi la solicitări de informații neclare. A doua critică se întemeiază pe erori vădite de apreciere și de drept în măsura în care Comisia nu a examinat eventuala existență a unui lanț de substituție. A treia critică se întemeiază pe erori vădite de apreciere și de drept în măsura în care Comisia a concluzionat că nu trebuia să aplice testul „small but significant and non-transitory increase in price” (creștere redusă, dar semnificativă și netranzitorie a prețurilor) (denumit în continuare „testul SSNIP”).

– *Observații introductive*

200 Trebuie amintit că, în cadrul aplicării articolului 102 TFUE, stabilirea pieței relevante are ca obiect definirea perimetrului în interiorul căruia trebuie apreciat aspectul dacă întreprinderea în cauză este apt să acționeze, într-o măsură apreciabilă, independent de concurenții săi, de clienții săi și de consumatori [a se vedea Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Generics (UK) și alții, C-307/18, EU:C:2020:52, punctul 127 și jurisprudența citată].

201 Prin urmare, stabilirea pieței relevante constituie în principiu o condiție prealabilă a aprecierii existenței eventuale a unei poziții dominante a întreprinderii în cauză care presupune definirea, în primul rând, a produselor sau a serviciilor de pe piața respectivă, apoi, în al doilea rând, a dimensiunii geografice a acestei piețe [a se vedea Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Generics (UK) și alții, C-307/18, EU:C:2020:52, punctele 127 și 128 și jurisprudența citată].

202 În ceea ce privește piața produselor sau a serviciilor, noțiunea de „piață relevantă” implică faptul că poate exista o concurență efectivă între produsele sau serviciile care fac parte din această piață, ceea ce presupune un grad suficient de interschimbabilitate sau de substituibilitate între aceste produse și aceste servicii. Interschimbabilitatea sau substituibilitatea nu se apreciază numai din perspectiva caracteristicilor obiective ale produselor sau ale serviciilor în cauză. Este de asemenea necesar să se ia în considerare condițiile de concurență și structura cererii și a ofertei de pe piața respectivă [a se vedea Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Generics (UK) și alții, C-307/18, EU:C:2020:52, punctul 129 și jurisprudența citată].

203 O asemenea concluzie presupune să existe un grad suficient de interschimbabilitate între produsele sau serviciile care fac parte din piața relevantă și cele care sunt avute în vedere pentru a răspunde cererii de pe această piață. Această situație se regăsește în special atunci când autorul ofertei alternative este în măsură să răspundă în termen scurt la cerere cu o forță suficientă pentru a constitui o contrapondere serioasă față de puterea deținută de întreprinderea în cauză pe această piață [a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Generics (UK) și alții, C-307/18, EU:C:2020:52, punctele 132 și 133].

204 În sfârșit, potrivit unei jurisprudențe constante, în măsura în care implică aprecieri economice complexe din partea Comisiei, definiția pieței relevante ar putea face obiectul numai al unui control restrâns al instanței Uniunii (Hotărârea din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, EU:T:2007:289, punctul 482, Hotărârea din 7 mai 2009, NVV și alții/Comisia, T-151/05, EU:T:2009:144, punctul 53, și Hotărârea din 15 decembrie 2010, CEAHR/Comisia, T-427/08, EU:T:2010:517, punctul 66).

205 În lumina acestor considerente trebuie examinate argumentele reclamantei cu privire la definiția pieței relevante reținută de Comisie în decizia atacată.

– *Cu privire la prima critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept în măsura în care Comisia s-a întemeiat pe o selecție de răspunsuri vagi la întrebări neclare*

206 Reclamanta susține că, în decizia atacată, Comisia a înlăturat eventuala substituibilitate între cipurile UMTS și cipurile care suportau alte tehnologii pe baza analizei părtinitoare a răspunsurilor alese la întrebări greșit formulate.

207 Mai precis, decizia atacată se întemeiază, potrivit reclamantei, pe răspunsuri neclare sau ambigue la întrebări confuze sau supuse interpretării adresate în solicitări de informații transmise la mai mulți ani după încălcarea prezumată, cu consecința că mai mulți respondenți la chestionarele din 4 noiembrie 2014 și din 30 aprilie 2015 ar fi interpretat întrebările adresate ca privind piața astfel cum se prezenta aceasta la momentul transmiterii solicitărilor de informații respective, iar nu la momentul încălcării prezumate. Pe de altă parte, formularea anumitor întrebări referitoare la substituibilitatea între cipurile UMTS și cipurile care suportau alte tehnologii ar fi determinat întreprinderile chestionate să răspundă la întrebarea dacă intenționau să schimbe furnizorul în ceea ce privește cipurile destinate să fie integrate mai degrabă în dispozitive existente decât în dispozitive viitoare. În sfârșit, formularea întrebărilor ar fi anticipat existența a două piețe distincte, una cuprinzând cipurile UMTS, iar cealaltă cipurile care suportau LTE, având în vedere că respondenții ar fi fost întrebați dacă ar trece de la un tip de cip la altul.

208 Comisia contestă argumentele reclamantei.

209 De la bun început, trebuie observat că, în decizia atacată, Comisia a concluzionat că nu există substituibilitate între cipurile UMTS și cipurile care suportau alte tehnologii bazându-se pe un număr mare de date. Acest lucru reiese din notele de subsol 245, 246 și 248-251 din decizia menționată în ceea ce privește lipsa de substituibilitate între cipurile UMTS și alte cipuri care suportă standardul GSM, din notele de subsol 254-258 din aceeași decizie în ceea ce privește lipsa de substituibilitate între cipurile UMTS și celelalte cipuri care suportă standardul AMRC, din notele de subsol 260 și 264 din decizia menționată în ceea ce privește lipsa de substituibilitate între cipurile UMTS în varianta lor „Frequency-division-duplexing” (FDD) și aceleași cipuri în varianta lor „Time-division-duplex” (TDD) care nu suportă modul FDD, precum și din notele de subsol 271-273 din aceeași decizie în ceea ce privește lipsa de substituibilitate între cipurile UMTS și celelalte cipuri care suportă standardul WiFi/WiMAX. Pe de altă parte, astfel cum reiese din notele de subsol 277 și 279 din decizia atacată, Comisia s-a întemeiat de asemenea pe numeroase documente pentru a concluziona în sensul substituibilității cipurilor UMTS care suportă versiuni diferite ale acestei tehnologii.

210 În plus, este necesar să se arate că Comisia s-a întemeiat nu numai pe răspunsurile la chestionarele trimise în anii 2014 și 2015, ci și pe răspunsurile la două chestionare trimise în anul 2010 și care priveau de asemenea definiția pieței relevante, ceea ce Comisia a confirmat în mod expres, ca răspuns la o măsură de organizare a procedurii sub forma unei întrebări scrise adresate de Tribunal, precum și pe rapoarte ale industriei, după cum reiese din notele de subsol 244, 261 și 270 din decizia atacată.

211 În consecință, nu se poate reproșa Comisiei că s-a întemeiat numai pe o selecție de răspunsuri atunci când a definit piața relevantă.

212 De altfel, chiar dacă se presupune că anumite întreprinderi chestionate ar fi putut răspunde la chestionarele din 2014 și din 2015 raportându-se la un cadru temporal eronat, trebuie să se constate că toți respondenții la care se referă Comisia în notele de subsol 244, 261 și 270 din decizia atacată nu au săvârșit o asemenea eroare, ceea ce reclamanta nu contestă, întrucât se limitează să citeze câteva exemple de întreprinderi al căror răspuns nu s-ar raporta, în opinia sa, la perioada relevantă.

213 În ceea ce privește în special chestionarul din 30 aprilie 2015, trebuie arătat că acesta precizează în introducere că răspunsurile trebuie furnizate în ceea ce privește perioada 2010-2014. În privința motivelor pentru care acest chestionar nu se raporta la anul 2009, în timp ce al doilea trimestru al acestui an este inclus în perioada relevantă, întrebată în această privință în scris de Tribunal, Comisia a arătat că numeroși respondenți la acest chestionar făcuseră referire în mod expres la un cadru temporal anterior anului 2010 sau făcuseră declarații care se aplicau în general, indiferent de perioada de referință, și, în consecință, valabile și în ceea ce privește anul 2009.

214 Rezultă că, deși anumiți respondenți la chestionarele din 4 noiembrie 2014 și din 30 aprilie 2015 la care se referă reclamanta ar fi răspuns în mod vag, după cum susține aceasta, referindu-se la un cadru temporal diferit de cel al încălcării, o astfel de eroare nu ar fi în niciun caz în măsură să repună în discuție analiza efectuată de Comisie în raport cu toate răspunsurile referitoare la lipsa de substituibilitate între cipurile UMTS și cipurile care suportă alte tehnologii, ținând seama de numărul foarte mare de date concordante pe care s-a întemeiat Comisia în această privință.

215 Pe de altă parte, susținând că formularea anumitor întrebări referitoare la substituibilitatea între cipurile UMTS și cipurile care suportă alte tehnologii a determinat întreprinderile chestionate să răspundă la întrebarea dacă intenționau să schimbe furnizorul în ceea ce privește cipurile

destinate să fie integrate mai degrabă în dispozitive existente decât în dispozitive viitoare, reclamanta consideră în esență că Comisia ar fi trebuit să examineze existența ipotetică a unei constrângeri concurențiale exercitate de furnizorii de cipuri care urmau să fie integrate în dispozitive viitoare, și anume produse care nu existau încă.

216 Or, o asemenea argumentație nu poate fi admisă.

217 Astfel, din cuprinsul punctului 7 din Comunicarea Comisiei privind definirea pieței relevante în sensul dreptului comunitar al concurenței (JO 1997, C 372, p. 5, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 60, denumită în continuare „Comunicarea privind definirea pieței”) reiese că o piață relevantă a produsului cuprinde toate produsele sau serviciile pe care consumatorul le consideră interschimbabile sau substituibile, datorită caracteristicilor, prețurilor și utilizării căreia acestea îi sunt destinate, ceea ce presupune ca aprecierea să se facă pe baza tipului de produse pe care întreprinderile în cauză le vând la momentul respectiv, iar nu în raport cu produse ipotetice viitoare, ale căror caracteristici, preț și utilizare nu sunt cunoscute încă de consumatori.

218 De asemenea, trebuie să se observe în această privință că reclamanta nu explică în niciun caz în ce mod constrângerea concurențială ipotetică exercitată de cipuri destinate unor dispozitive care nu existau încă ar fi putut avea vreo influență asupra rezultatului analizei efectuate de Comisie, care s-a întemeiat, după cum s-a indicat la punctele 209 și 210 de mai sus, pe numeroase date concordante.

219 În sfârșit, argumentația reclamantei potrivit căreia, întrebând respondenții dacă ar trece de la un tip de cip la altul, Comisia a anticipat existența a două piețe distincte, și anume o piață a cipurilor UMTS și o piață a cipurilor care suportă LTE, aceasta trebuie înlăturată ca fiind lipsită de orice temei.

220 Astfel, întrebările adresate de Comisie în această privință nu fac decât să se refere la tehnologii specifice, în special standardele GSM, UMTS și LTE, fiecare având caracteristici proprii, și urmăresc tocmai să stabilească dacă cipurile care suportă aceste tehnologii sunt sau nu considerate substituibile de către cumpărătorii lor și, prin urmare, ca făcând eventual parte din aceeași piață de produse.

221 Rezultă din cele ce precedă că prezenta critică trebuie respinsă.

– *Cu privire la a doua critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept întrucât Comisia nu a examinat existența unui lanț de substituție*

222 Reclamanta pretinde că Comisia a săvârșit erori vădite de apreciere și de drept prin faptul că a omis să examineze existența unui lanț de substituție între cipurile UMTS și cipurile care suportă tehnologii anterioare sau ulterioare.

223 Potrivit reclamantei, Comisia ar fi trebuit să examineze dacă, la momentul tranziției între două tehnologii, exista ceea ce aceasta califică drept „lanț de substituție”, cu alte cuvinte, potrivit propriilor termeni, „o continuitate a produselor propuse sau, în lipsa acesteia, un «punct de ruptură» structural evident între cele două norme”. Aceasta contestă în special concluzia Comisiei potrivit căreia nu exista un lanț de substituție între cipurile UMTS și cipurile care suportau anterior standardul extins GSM/EDGE.

224 Comisia contestă argumentele reclamantei.

225 Trebuie arătat că, la punctul 57 din Comunicarea privind definirea pieței, Comisia explică faptul că existența unor lanțuri de substituție ar putea conduce în anumite cazuri la includerea în o piață a anumitor produse care nu sunt substituibile în mod direct, atunci când produsul B este un produs substituibil la nivelul cererii pentru produsele A și C. În acest caz, chiar dacă produsele A și C nu sunt substituibile în mod direct unul în raport cu celălalt, ele se pot afla pe aceeași piață relevantă a produsului întrucât existența produsului substituibil B exercită influențe asupra prețurilor lor.

226 Or, trebuie să se constate că, în cadrul prezentei critici, reclamanta reproșează în esență Comisiei că a considerat, pe de o parte, că cipurile care suportau o tehnologie anterioară și cipurile UMTS nu erau substituibile și, pe de altă parte, că acestea din urmă și cipurile care suportau o tehnologie ulterioară nu erau substituibile. Cu alte cuvinte, aceasta îi reproșează că a efectuat două examinări de substituibilitate „clasică” între două produse, iar nu examinarea unei eventuale substituibilități în lanț între două produse care nu sunt substituibile în mod direct, dar care ar deveni substituibile în mod indirect, prin substituibilitatea lor comună cu un al treilea produs.

227 În această privință, este suficient să se amintească faptul că, pe baza a numeroase date concordante, Comisia a examinat în decizia atacată substituibilitatea între cipurile UMTS și cipurile care suportau alte tehnologii, anterioare sau ulterioare tehnologiei UMTS, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 209 și 210 de mai sus.

228 Rezultă din cele ce precedă că prezenta critică trebuie respinsă.

– *Cu privire la a treia critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept întrucât Comisia a concluzionat că nu trebuia să aplice testul SSNIP*

229 Reclamanta apreciază că, prin neaplicarea testului SSNIP în decizia atacată, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere și o eroare de drept. Potrivit reclamantei, deși Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Topps Europe/Comisia (T-699/14, nepublicată, EU:T:2017:2), la care se referă Comisia în decizia menționată, face într-adevăr trimitere la alte instrumente decât acest test, de care dispune Comisia, inclusiv studii de piață sau evaluarea punctelor de vedere ale consumatorilor și ale concurenților, nu este mai puțin adevărat că aceasta din urmă este obligată să se întemeieze pe probe adecvate, convingătoare și fiabile, ceea ce nu a făcut în speță, întrucât s-a bazat pe o selecție de răspunsuri la întrebări confuze reproduse în solicitări de informații. Reclamanta reproșează de asemenea Comisiei că a apreciat, în considerentul (248) al deciziei atacate, că un astfel de test nu era, în orice caz, adecvat întrucât prețul cipurilor UMTS era deja stabilit la un nivel supraconcurențial.

230 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

231 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că testul SSNIP constă în a examina dacă o creștere redusă a prețului unui produs, de ordinul a 5-10 %, ar determina un număr semnificativ de clienți să opteze pentru un alt produs, care, în acest caz, va fi considerat substituibil primului produs.

232 Trebuie să se observe de asemenea că, deși testul SSNIP constituie o metodă recunoscută pentru definirea pieței în cauză, nu este vorba despre singura metodă aflată la dispoziția Comisiei. Astfel, aceasta poate lua în considerare și alte instrumente în scopul definirii pieței relevante, precum studii de piață sau o evaluare a punctelor de vedere ale consumatorilor și ale concurenților

[Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Topps Europe/Comisia, T-699/14, nepublicată, EU:T:2017:2, punctul 82, și Hotărârea din 5 octombrie 2020, HeidelbergCement și Schwenk Zement/Comisia, T-380/17, EU:T:2020:471, punctul 331 (nepublicat)], ceea ce reclamanta nu contestă.

233 Pe de altă parte, atât din jurisprudență, cât și din cuprinsul punctului 25 din Comunicarea privind definirea pieței reiese că nu există nicio ordine ierarhică rigidă între diferitele elemente de apreciere de care dispune Comisia [a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Topps Europe/Comisia, T-699/14, nepublicată, EU:T:2017:2, punctul 82, și Hotărârea din 5 octombrie 2020, HeidelbergCement și Schwenk Zement/Comisia, T-380/17, EU:T:2020:471, punctul 331 (nepublicat)], ceea ce reclamanta nu contestă.

234 În plus, trebuie amintit că Comisia dispune de o anumită marjă de apreciere cu privire la definirea pieței relevante, în măsura în care aceasta din urmă implică aprecieri economice complexe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 decembrie 2010, CEAHR/Comisia, T-427/08, EU:T:2010:517, punctul 66 și jurisprudența citată).

235 Rezultă că Comisia nu este obligată, atunci când definește piața relevantă în vederea aplicării articolului 102 TFUE, să efectueze un test SSNIP.

236 În consecință, Comisia nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a indicat, în considerentul (180) al deciziei atacate, că era capabilă în speță să definească piața relevantă fără a trebui să efectueze un test SSNIP.

237 Pe de altă parte, din analiza primei critici invocate de reclamantă în susținerea primului aspect al primului motiv reiese că, atunci când a definit piața relevantă în decizia atacată, Comisia s-a întemeiat pe probe adecvate, convingătoare și fiabile, iar nu, după cum pretinde reclamanta, pe o selecție de răspunsuri la întrebări confuze reproduse în solicitări de informații. Prin urmare, reclamanta nu demonstrează că Comisia a săvârșit o eroare prin faptul că nu a efectuat un test SSNIP în speță.

238 În plus, reclamanta nu a încercat să demonstreze că utilizarea testului SSNIP ar fi modificat concluziile la care a ajuns Comisia în decizia atacată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 2020, HeidelbergCement și Schwenk Zement/Comisia, T-380/17, EU:T:2020:471, punctul 331 (nepublicat)].

239 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă fără a fi necesară pronunțarea cu privire la temeinicia uneia dintre justificările oferite de Comisie pentru neutilizarea în speță a testului SSNIP, care este contestată de reclamantă, și anume faptul că un astfel de test nu era, în orice caz, adecvat în speță din cauza faptului că prețul cipurilor UMTS era deja stabilit la un nivel supraconcurențial.

240 În consecință, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, referitor la constrângerile concurențiale exercitate în mod direct de oferta captivă pe piața liberă

241 În susținerea prezentului aspect, reclamanta invocă patru critici.

242 În primul rând, reclamanta susține că, pentru a concluziona în sensul lipsei unei constrângeri concurențiale exercitate în mod direct de oferta captivă a anumitor producători de echipament de origine integrați vertical pe piața cipurilor UMTS, Comisia s-a întemeiat în mod eronat pe declarațiile incoerente și lipsite de pertinență ale acestor producători, dar nu a chestionat clienții cu privire la dispozițiile și capacitatea acestora de a trece la aprovizionare proprie sau de a o crește în cazul în care ar fi deja integrați vertical, în cazul creșterii prețului cipurilor pe această piață.

243 În al doilea rând, reclamanta apreciază că Comisia a exclus în mod greșit de pe piața relevantă producția captivă de [*confidențial*] [1] ca urmare a caracterului său minim în perioada relevantă. Ea se referă în această privință la răspunsurile sale la CO și la CSO, în care ar fi demonstrat că [*confidențial*] exercita o puternică presiune concurențială.

244 În al treilea rând, reclamanta critică respingerea de către Comisie a anumitor elemente de probă referitoare la dinamica pieței și la tendințele sectorului, în timp ce, într-un sector atât de dinamic precum cel vizat de decizia atacată, era necesar să se țină seama de aceste evoluții și tendințe. Aceasta ar fi fost situația în speță cu atât mai mult cu cât, în ceea ce privește alte aspecte ale deciziei menționate, în special pentru a susține existența unui puternic potențial de creștere a segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS, Comisia ar fi ținut seama de proiecții viitoare.

245 În al patrulea rând, reclamanta reproșează Comisiei că nu a ținut seama de realitățile comerciale, în special de faptul că pierduse aproximativ 70 % din vânzările sale de cipuri UMTS destinate dispozitivelor MBB la Huawei în favoarea ofertei captive a filialei acesteia din urmă.

246 Comisia contestă argumentele reclamantei.

247 Din cuprinsul punctului 7 din Comunicarea privind definirea pieței reiese că o piață relevantă a produsului cuprinde toate produsele sau serviciile pe care consumatorul le consideră interschimbabile sau substituibile, datorită caracteristicilor, prețurilor și utilizării căreia acestea îi sunt destinate.

248 Pe de altă parte, potrivit punctului 13 din Comunicarea privind definirea pieței, întreprinderile se confruntă cu trei surse de constrângeri concurențiale, și anume substituibilitatea la nivelul cererii, substituibilitatea la nivelul ofertei și concurența potențială, și, în cadrul definirii pieței, substituibilitatea la nivel cererii reprezintă forța disciplinară cea mai imediată și mai eficace care acționează asupra furnizorilor unui anumit produs. Astfel, o întreprindere poate avea o influență determinantă asupra condițiilor de vânzare existente numai dacă clientela este în măsură să se îndrepte fără dificultate către produse de substituție, ceea ce conduce la identificarea celorlalte surse reale de aprovizionare la care pot recurge clienții întreprinderilor în cauză.

249 În plus, după cum se arată la punctul (20) din Comunicarea privind definirea pieței, pentru definirea pieței relevante se poate ține seama de asemenea de substituibilitatea la nivelul ofertei în cazurile în care aceasta ar avea efecte echivalente celor ale substituției la nivelul cererii în ceea ce privește eficacitatea și nivelul imediat. Acest lucru înseamnă că furnizorii sunt în măsură să își reorienteze producția spre produsele relevante și să le comercializeze pe termen scurt fără a suporta costuri sau riscuri suplimentare semnificative ca reacție la variațiile mici, dar permanente, ale prețurilor relative (Hotărârea din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, EU:T:2007:289, punctul 484, și Hotărârea din 9 septembrie 2009, Clearstream/Comisia, T-301/04, EU:T:2009:317, punctul 50).

[1] Date confidențiale ocultate.

250 În plus, din cuprinsul punctului 24 din Comunicarea privind definirea pieței reiese că concurența potențială nu este luată în considerare la definirea piețelor, întrucât condițiile în care concurența potențială reprezintă efectiv o constrângere concurențială depind de analiza factorilor și a împrejurărilor specifice referitoare la condițiile de intrare.

251 În sfârșit, trebuie subliniat că rezultă în special din cuprinsul punctelor 16, 20, 21 și 23 din Comunicarea privind definirea pieței că substituibilitatea necesară în scopul definirii pieței relevante trebuie să se materializeze pe termen scurt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 martie 2012, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, T-336/07, EU:T:2012:172, punctul 123).

252 În speță, din considerentul (215) al deciziei atacate, necontestat în esență de reclamantă, reiese că, în perioada relevantă, doar trei întreprinderi integrate vertical se aprovizionau singure cu cipuri UMTS, [*confidențial*]. Având în vedere producția minimă de cipuri UMTS de [*confidențial*] în perioada respectivă, Comisia a indicat în considerentul menționat că nu ar ține seama de aceasta în analiza sa.

253 În ceea ce privește prima critică, întemeiată pe faptul că Comisia s-a întemeiat în mod eronat pe declarațiile incoerente și lipsite de pertinență ale anumitor producători de echipamente de origine integrați vertical pe piața cipurilor UMTS pentru a concluziona că nu există o constrângere concurențială exercitată în mod direct de oferta captivă a acestor producători, nu se poate reproșa Comisiei că, în cadrul examinării sale, a chestionat [*confidențial*] cu privire la destinația cipurilor pe care le produceau ei înșiși și la intențiile lor în această privință. Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctului 13 din Comunicarea privind definirea pieței, pentru a putea stabili dacă clienții ar fi în măsură să se orienteze fără dificultate spre produse substituibile, trebuie să se identifice sursele alternative reale de aprovizionare la care acești clienți ar putea apela.

254 În această privință, răspunsurile [*confidențial*] sunt foarte clare, întrucât din considerentul (218) al deciziei atacate reiese că [*confidențial*] și întrucât din considerentul (219) al deciziei menționate reiese că [*confidențial*]. În plus, din considerentul (220) al acestei decizii reiese că [*confidențial*]. Aceste declarații nu par nicidecum incoerente sau nefondate, contrar celor susținute de reclamantă la modul general și fără niciun fel de explicații.

255 Rezultă că producția activă de [*confidențial*] nu constituia o sursă reală de aprovizionare la care cumpărătorii terți de cipuri UMTS puteau apela în perioada relevantă, având drept consecință faptul că acești clienți nu erau în măsură să se orienteze fără dificultate către producția captivă respectivă, în sensul punctului 13 din Comunicarea privind definirea pieței. Ca răspuns la o măsură de organizare a procedurii, Comisia a indicat, pe de altă parte, că, în conformitate cu punctul 24 din comunicarea menționată, atunci când definea piața relevantă, ea nu trebuia să țină seama de produse potențial (iar nu deja) concurente, ceea ce era cazul cipurilor autoproduse de [*confidențial*], care se aflau în perioada respectivă doar într-un stadiu foarte incipient de dezvoltare. În consecință, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere și în mod suficient de motivat, Comisia a putut să considere, pe baza acestor răspunsuri, că respectiva producție captivă nu era în general disponibilă pentru aprovizionarea unor clienți terți, ceea ce este suficient pentru a exclude ca aceeași producție captivă să fi exercitat în mod direct o constrângere concurențială asupra producătorilor de cipuri UMTS în această perioadă.

256 În plus, trebuie înlăturată critica reclamantei potrivit căreia Comisia ar fi trebuit mai degrabă să chestioneze clienții cu privire la dispozițiile și la capacitatea acestora de a trece la aprovizionare proprie sau de a o crește în cazul clienților deja integrați vertical în cazul majorării prețului cipurilor UMTS pe piața liberă. Astfel, având în vedere caracteristicile pieței cipurilor UMTS și în special barierele ridicate la intrare reprezentate, printre altele, de costurile substanțiale de cercetare și de dezvoltare (C&D) necesare pentru dezvoltarea unor astfel de cipuri (punctul 11.4.1 din decizia atacată), este dificil de conceput că clienții care nu sunt integrați vertical au putut, pe termen scurt, să se lanseze în producerea unor asemenea cipuri.

257 În ceea ce privește clienții integrați vertical, din considerentul (220) al deciziei atacate reiese că [*confidențial*]. În consecință, nu mai era de conceput ca [*confidențial*] să crească aprovizionarea proprie pe termen scurt în perioada relevantă. În ceea ce privește [*confidențial*], reiese din considerentul (230) al deciziei atacate, întemeiat pe răspunsurile sale la întrebări adresate în această privință de Comisie, [*confidențial*]. Astfel, este posibil să se deducă de aici în mod rezonabil că, chiar și în cazul creșterii prețului cipurilor UMTS pe piața liberă, acest producător nu și-ar fi crescut, în orice caz, pe termen scurt, producția proprie, ceea ce ar avea drept consecință crearea unei constrângeri concurențiale directe asupra producătorilor de cipuri UMTS care își desfășoară activitatea pe această piață.

258 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

259 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe faptul că Comisia a exclus în mod greșit producția captivă de [*confidențial*], trebuie arătat că reclamanta nu contestă caracterul minim al producției proprii de [*confidențial*], care reprezenta, astfel cum reiese din nota de subsol 285 din decizia atacată, numai 0,1 % din vânzările totale de cipuri UMTS pe piața liberă în anii 2010 și 2011.

260 În plus, reclamanta nu contestă nici că [*confidențial*] utiliza producția sa captivă în perioada relevantă exclusiv sau aproape exclusiv în scopuri interne și numai începând cu [*confidențial*], respectiv cu mult după perioada respectivă, acest producător a început să furnizeze unor clienți terți pe piața liberă, astfel cum reiese din considerentul (225) al deciziei atacate.

261 Din caracterul minim al producției proprii de [*confidențial*] și al utilizării de către aceasta din urmă a producție sale captive exclusiv sau aproape exclusiv în scopuri interne în perioada relevantă, care nu sunt contestate de reclamantă, reiese că este dificil de conceput că [*confidențial*] a avut capacitatea în perioada relevantă să disciplineze prețurile propuse de reclamantă pe piața cipurilor UMTS, contrar afirmațiilor acesteia din urmă, și că, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere și în mod suficient de motivat, Comisia a exclus această producție captivă din analiza sa, ceea ce este suficient pentru a înlătura prezenta critică.

262 În orice caz, trebuie să se observe că, chiar dacă Comisia ar fi inclus producția captivă de [*confidențial*] în piața relevantă, având în vedere caracterul minim al acesteia, necontestat de reclamantă, o asemenea includere nu ar fi avut nicio influență asupra concluziei la care a ajuns Comisia cu privire la poziția dominantă a reclamantei pe această piață.

263 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe faptul că Comisia nu a ținut seama în mod suficient de dinamica pieței și de tendințele sectorului, trebuie amintit că din cuprinsul punctului 24 din Comunicarea privind definirea pieței reiese că concurența potențială nu este luată în considerare la definirea piețelor. Prin urmare, Comisia nu era obligată să țină seama de asemenea evoluții ulterioare perioadei relevante.

264 Contrar afirmațiilor reclamantei, o astfel de abordare nu este incompatibilă cu faptul că, în considerentul (363) al deciziei atacate, Comisia a ținut seama de potențialul puternic de creștere a segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS, întrucât acest considerent ține de punctul 12 din decizia menționată, referitor la abuz, în cadrul căruia Comisia poate ține seama de proiecții, în special în vederea evaluării efectelor potențiale ale comportamentului reproșat, iar nu de punctul 10 din această decizie, referitor la definirea pieței, în cadrul căruia Comisia trebuie să determine care produse sunt, în perioada relevantă, considerate de clienți ca fiind substituibile pentru a le include în aceeași piață a produselor. Întrucât este vorba despre două analize diferite, care urmăresc obiective diferite, este normal ca Comisia să țină seama atunci când le efectuează de diferite elemente, fără ca aceasta să conducă la vreo incoerență sau incompatibilitate.

265 În sfârșit, trebuie să se constate că reclamanta se limitează să conteste în general neluarea în considerare a ceea ce aceasta califică drept „elemente de probă referitoare la dinamica pieței și la tendințele sectorului” și nu explică în niciun fel despre ce elemente ar fi vorba, modul în care aceste elemente ar fi putut să influențeze analiza efectuată de Comisie și în special în ce măsură aceste elemente ar fi trebuit să determine Comisia să concluzioneze în sensul existenței unei constrângeri concurențiale directe exercitate de producția captivă a întreprinderilor integrate vertical asupra producătorilor activi pe piața cipurilor UMTS.

266 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

267 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe neluarea în considerare de către Comisie a realităților comerciale, reclamanta invocă numai faptul că aceasta pierduse aproximativ 70 % din vânzările sale de cipuri UMTS destinate dispozitivelor MBB Huawei în favoarea ofertei captive a filialei acesteia din urmă. Or, din răspunsul Huawei la întrebarea 25 din solicitarea de informații din 19 iulie 2013, la care se referă reclamanta, reiese că Huawei s-a aprovizionat el însuși cu 69 % de la HiSilicon abia în anul 2013, și anume ulterior perioadei relevante. Prin urmare, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, Comisia nu a ținut seama de această împrejurare, ceea ce este suficient pentru a înlătura prezenta critică.

268 În consecință, trebuie să se considere că, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere și fără a-și încălca obligația de motivare, Comisia a concluzionat în sensul lipsei unei constrângeri concurențiale exercitate în mod direct de oferta captivă pe piața cipurilor UMTS. Prin urmare, al doilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treilea aspect, referitor la constrângerile concurențiale exercitate în mod indirect de oferta captivă pe piața liberă

269 În susținerea prezentului aspect, reclamanta invocă patru critici.

270 În primul rând, reclamanta consideră că în mod greșit Comisia și-a limitat analiza privind existența unei constrângeri concurențiale indirecte pe piața din aval a telefoanelor mobile care integrează un cip UMTS sub pretextul că, în perioada relevantă, aprovizionarea proprie cu cipuri UMTS destinate celorlalte dispozitive, inclusiv dispozitivelor MBB, era neglijabilă. Pe de altă parte, potrivit reclamantei, o asemenea abordare este în contradicție cu „teoria prejudiciului” dezvoltată de Comisie, care se concentrează pe „cipurile de vârf” utilizate în dispozitivele MBB.

271 În al doilea rând, reclamanta susține că, în lipsa unui test SSNIP, afirmația Comisiei care figurează în considerentul (237) al deciziei atacate, potrivit căreia o ipotetică creștere a prețului cipurilor UMTS nu ar determina o scădere semnificativă a cererii pentru astfel de cipuri pe piața liberă, este lipsită de temei și de pertinență.

272 În al treilea rând, respingerea constrângerilor indirecte care decurg din concurența pe piața în aval ar fi incompatibilă cu „teoria prejudiciului” dezvoltată de Comisie, și aceasta din două motive.

273 Pe de o parte, Comisia nu ar putea, fără să se contrazică, să afirme că o ipotetică creștere de preț de 5-10 % pe piața în amonte, și anume cea a cipurilor UMTS, ar fi avut un impact neglijabil asupra prețurilor de pe piața în aval, și anume cea a dispozitivelor care încorporează aceste cipuri [considerentul (235) al deciziei atacate], și să reproșeze de asemenea reclamantei o ruinare indirectă.

274 Pe de altă parte, Comisia nu ar putea, fără să se contrazică, să susțină că, chiar dacă producția captivă de [*confidențial*] ar fi fost inclusă în piața relevantă, aceasta nu ar fi avut, având în vedere caracterul său minim, nicio consecință asupra cotei de piață a reclamantei și, prin urmare, să accepte faptul că producția captivă exercita o anumită constrângere concurențială pe piața liberă (nota de subsol 311 din decizia atacată) și să concluzioneze de asemenea că producția captivă respectivă nu exercita o constrângere concurențială pe piața liberă în perioada relevantă.

275 În al patrulea rând, reclamanta susține că Comisia a indicat în mod greșit, în nota de subsol 311 din decizia atacată, că producția captivă de [*confidențial*] ar putea fi inclusă în piața relevantă, însă nu cea de [*confidențial*], pentru motivul că aceasta din urmă s-ar fi aprovizionat în perioada relevantă cu cipuri UMTS pentru dispozitivele sale MBB numai de pe piața liberă.

276 Potrivit reclamantei, Comisia nu putea înlătura producția captivă de [*confidențial*] ca urmare a faptului că aceasta din urmă nu se aproviziona ea însăși cu cipuri destinate dispozitivelor sale MBB, în condițiile în care definirea pieței relevante reținută de Comisie în decizia atacată nu se limita la cipurile UMTS destinate dispozitivelor MBB, ci includea și cipurile UMTS destinate altor dispozitive. În plus, din considerentul (220) litera (b) al deciziei menționate ar reieși că, dacă [*confidențial*] a anunțat în anul 2009 că își încetează producția captivă, în realitate s-ar fi aprovizionat ea însăși până în al treilea trimestru al anului 2013.

277 Comisia contestă argumentele reclamantei.

278 Cu titlu introductiv, trebuie observat că, la punctul 10.2.9.2 din decizia atacată, Comisia a explicat motivele care au determinat-o să concluzioneze că producția captivă a singurelor două întreprinderi integrate vertical în perioada relevantă nu exercitase o constrângere concurențială indirectă pe piața cipurilor UMTS, prin intermediul unei concurențe pe piața în aval.

279 Pentru a ajunge la o asemenea concluzie, Comisia a explicat mai întâi că efectuase analiza unei eventuale constrângeri concurențiale indirecte ținând seama numai de o eventuală concurență în aval între telefoanele mobile care includ un cip UMTS, cu excluderea celorlalte dispozitive, inclusiv a dispozitivelor MBB. În considerentul (230) al deciziei atacate, ea a arătat că acționase în consecință, dat fiind că era vorba în acest caz despre singura constrângere concurențială indirectă posibilă, întrucât producția proprie de cipuri UMTS destinate a fi integrate în alte dispozitive decât telefoanele mobile era, în orice caz, neglijabilă în perioada relevantă.

280 Pe de altă parte, Comisia a explicat de asemenea că se limitase să examineze constrângerea concurențială indirectă exercitată de [*confidențial*], întrucât, în perioada relevantă, producția captivă de [*confidențial*] era minimă și, prin urmare, nu ar fi putut exercita o constrângere concurențială indirectă pe piața liberă.

281 În continuare, Comisia a explicat, pe de o parte, că, dat fiind că factorul de diluare a produselor în cauză era scăzut, întrucât prețul unui cip UMTS nu reprezenta, în perioada relevantă, decât aproximativ 6 % din prețul cu amănuntul al telefonului mobil în care era integrat, o creștere cu 5-10 % a prețului acestui cip nu ar avea decât un impact neglijabil asupra prețului produsului finit, ceea ce ar avea drept consecință faptul că o astfel de creștere în amonte a prețului cipurilor UMTS pe piața liberă ar rămâne profitabilă pentru producătorul de cipuri, care nu ar vedea volumul vânzărilor sale afectat negativ de o asemenea creștere [considerentul (235) al deciziei atacate].

282 Comisia a demonstrat, pe de altă parte, că, având în vedere că telefoanele mobile sunt produse foarte diferite în funcție de mărci, cu caracteristici foarte specifice, o creștere a prețului telefoanelor mobile ca urmare a unei creșteri a prețului cipurilor UMTS pe care acestea le integrează pe piața liberă nu ar avea drept consecință faptul că clienții se orientează către o altă marcă de telefon mobil și, mai precis, că aceștia cumpără mai degrabă un telefon mobil care integrează un cip autoprodus, care nu ar fi supus unei asemenea creșteri de prețuri. Aceasta ar confirma că o creștere în amonte a prețului cipurilor UMTS pe piața liberă ar rămâne profitabilă pentru producătorul de cipuri, care nu ar vedea volumul vânzărilor sale afectat negativ de o astfel de creștere [considerentul (237) al deciziei atacate].

283 Comisia a dedus de aici că producția captivă nu era în măsură să exercite, în perioada relevantă, o constrângere concurențială indirectă pe piața cipurilor UMTS.

284 În ceea ce privește prima critică, întemeiată pe faptul că Comisia și-a limitat în mod greșit analiza privind existența unei constrângeri concurențiale indirecte pe piața în aval a telefoanelor mobile care încorporează un cip UMTS, trebuie arătat că era vorba tocmai despre dispozitive pentru care producția proprie de cipuri UMTS, estimată de exemplu pentru [*confidențial*], era cea mai ridicată, având drept consecință faptul că o limitare a analizei Comisiei la acest segment de piață era ipoteza cea mai susceptibilă să demonstreze existența unei constrângeri concurențiale indirecte și, prin urmare, cea mai favorabilă pentru reclamantă.

285 Pe de altă parte, faptul că o asemenea limitare s-ar înscrie, după cum se pretinde, într-o situație delicată față de „teoria prejudiciului” care ar fi fost dezvoltată de Comisie, care se concentrează la rândul ei pe „cipurile de vârf” utilizate în dispozitivele MBB, nu schimbă cu nimic caracterul mai favorabil al acestei abordări pentru reclamantă și nu afectează cu nimic validitatea sa. În această privință, trebuie observat că producția captivă de „cipuri de vârf” care trebuiau integrate în respectivele dispozitive era, potrivit Comisiei, mult mai limitată decât cele de cipuri UMTS destinate a fi integrate în telefoane mobile, ceea ce de altfel reclamanta nu contestă.

286 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe caracterul lipsit de temei și de pertinență al afirmației Comisiei, care figurează în considerentul (237) al deciziei atacate, potrivit căreia o creștere ipotetică a prețului cipurilor UMTS nu ar determina o scădere semnificativă a cererii pentru asemenea cipuri pe piața liberă ca urmare a lipsei unui test SSNIP, este suficient să se amintească faptul că Comisia nu este obligată să efectueze un asemenea test (a se vedea punctul 235 de mai sus). În plus, trebuie arătat că reclamanta nu prezintă niciun alt element decât lipsa unui test SSNIP în speță pentru a repune în discuție această afirmație a Comisiei.

287 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe faptul că respingerea constrângerii indirecte pe piața liberă care decurge din concurența în aval este incompatibilă cu „teoria prejudiciului” dezvoltată de Comisie, trebuie arătat că ruinarea indirectă pe care Comisia o reproșează reclamantei nu poate în sine invalida analiza existenței unei constrângeri concurențiale indirecte, și aceasta din două motive.

288 Pe de o parte, contrar afirmațiilor reclamantei, Comisia a putut considera, fără a săvârși o eroare și fără să se contrazică, că o ipotetică creștere a prețului cu 5-10 % pe piața în aval, și anume piața cipurilor UMTS, ar fi avut doar un impact neglijabil asupra prețurilor dispozitivelor care integrează aceste cipuri pe piața în aval, și anume cea a dispozitivelor care integrează cipurile respective, reproșând totodată reclamantei că a efectuat o ruinare indirectă. Nu pentru că o creștere generală a prețului cipurilor UMTS pe piața în amonte nu ar fi avut aproape niciun impact în aval asupra prețului dispozitivelor care încorporează aceste cipuri, o reducere selectivă a prețului cipurilor UMTS oferită de reclamantă doar Huawei nu ar fi avantajat-o pe aceasta din urmă, permițându-i să concureze mai bine cu rivala sa ZTE pe piața în aval.

289 Pe de altă parte, trebuie să se constate că, în nota de subsol 311 din decizia atacată, Comisia nu a lăsat nicidecum să se înțeleagă că producția captivă de [*confidențial*] exercita o anumită constrângere concurențială pe piața liberă. În această notă de subsol, Comisia nu a făcut decât să indice că, în orice caz, chiar dacă întreaga producție captivă de cipuri UMTS de [*confidențial*], și anume cipurile pentru telefoane mobile și cipurile destinate încorporării în alte dispozitive, ar trebui inclusă în piața relevantă, cota de piață a reclamantei ar rămâne neschimbată în anul 2009 și s-ar reduce doar marginal în 2010 și în 2011, rămânând în toate cazurile peste pragul de 50 %. În consecință, argumentul reclamantei se întemeiază pe o interpretare eronată a notei de subsol respective.

290 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe faptul că Comisia a indicat în mod greșit, în nota de subsol 311 din decizia atacată, că producția captivă de [*confidențial*] ar putea fi inclusă în piața relevantă, dar nu pe cea de [*confidențial*], pentru motivul că aceasta din urmă s-ar fi aprovizionat în perioada relevantă cu cipuri UMTS pentru dispozitivele sale MBB numai pe piața liberă, ea se întemeiază și pe o interpretare eronată a notei de subsol respective. În aceasta din urmă, Comisia nu a considerat astfel în niciun fel că producția captivă de [*confidențial*] ar putea fi inclusă în piața relevantă, dar nu în cea de [*confidențial*].

291 Trebuie mai întâi să se precizeze că nota de subsol 311 din decizia atacată se raportează la considerentul (240) al deciziei menționate și mai ales la aspectul dacă, din punct de vedere ipotetic, o analiză a constrângerii indirecte centrate pe dispozitivele MBB ar fi condus la un rezultat diferit.

292 În această privință, în ceea ce privește [*confidențial*], Comisia nu a făcut decât să indice că producția captivă a acesteia din urmă de cipuri destinate atât telefoanelor mobile, cât și altor dispozitive era atât de minimă în perioada relevantă încât, chiar dacă ar fi fost inclusă în piața în cauză (fie în cadrul unei analize a constrângerii indirecte centrate pe telefoanele mobile sau în cadrul unei analize a constrângerii indirecte centrate pe dispozitivele MBB), aceasta nu ar fi avut drept consecință scăderea cotei de piață a reclamantei sub pragul de dominanță prezumată de 50 %.

293 Dimpotrivă, în ceea ce privește [*confidențial*], Comisia a indicat în nota de subsol 311 din decizia atacată că, în scenariul ipotetic al unei analize a constrângerii indirecte centrate pe dispozitivele MBB, nu s-ar fi ținut seama de producția captivă de [*confidențial*], întrucât aceasta din urmă

cumpăra toate cipurile UMTS destinate dispozitivelor sale MBB de pe piața liberă și anunțase în 2009 că ar pune capăt producției proprii, ceea ce reiese din considerentul (220) litera (b) al deciziei menționate. În schimb, în analiza existenței unei eventuale constrângeri indirecte în aval centrate pe telefoanele mobile pe care a realizat-o efectiv, Comisia a ținut într-adevăr seama de producția captivă de cipuri UMTS a [*confidențial*] destinate telefoanelor sale mobile, întrucât, în ceea ce privește dispozitivele respective, aceasta din urmă se aproviziona ea însăși în mod efectiv.

294 În plus, faptul că din considerentul (220) al deciziei atacate ar reieși că ultimele cipuri UMTS au fost livrate de [*confidențial*] în anul 2013 nu invalidează nici constatarea potrivit căreia [*confidențial*] se aproviziona numai pe piața liberă în ceea ce privește cipurile UMTS destinate dispozitivelor sale MBB și își vedea producția proprie limitată la cipurile destinate telefoanelor sale mobile, nici constatarea potrivit căreia [*confidențial*] a decis încă din anul 2009 să pună capăt producției sale captive și a încetat în iulie 2010 dezvoltarea de cipuri noi UMTS, întrucât mai mulți ani pot trece foarte bine între, pe de o parte, această decizie și oprirea dezvoltării de cipuri noi UMTS și, pe de altă parte, livrarea ultimelor cipuri UMTS produse.

295 Rezultă din cele ce precedă că niciuna dintre criticile formulate în susținerea prezentului aspect nu este susceptibilă să repună în discuție analiza efectuată de Comisie la punctul 10.2.9.1 din decizia atacată, concluzionând că nu a existat nicio constrângere indirectă exercitată în perioada relevantă de producția captivă de cipuri UMTS pe piața liberă.

296 În consecință, al treilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al patrulea aspect, referitor la poziția dominantă a reclamantei în perioada relevantă

297 În susținerea prezentului aspect, reclamanta invocă următoarele patru critici.

298 În primul rând, reclamanta arată că, dacă piața produsului ar fi fost corect definită și ar fi inclus vânzările captive ale producătorilor integrați vertical, cotele sale de piață ar fi fost mai mici de 40 %, respectiv sub pragul de dominanță.

299 În al doilea rând, reclamanta susține că în mod greșit Comisia a supraestimat importanța cotelor sale de piață. Potrivit acesteia, sectorul cipurilor de bandă de bază se caracterizează prin cicluri scurte de inovare, cu consecința că cotele de piață ar fi efemere și nu ar reflecta în mod corect raportul de forță pe piață. În plus, ea susține că, în cazul în care Comisia ar fi ținut seama în mod corect de constrângerile exercitate asupra ei, aceasta ar fi ajuns la concluzia că nu dispunea de o putere de piață semnificativă și durabilă.

300 În al treilea rând, reclamanta arată că Comisia a considerat în mod eronat că piața relevantă era caracterizată de bariere importante la intrare și la extindere. În opinia sa, ca urmare a caracterului în mare parte standardizat al tehnologiei în cauză, noii intrați erau încurajați să pătrundă pe piață fără a fi constrânși de necesitatea de a face investiții semnificative în C&D. Aceasta afirmă că nici rețeaua de retrocesiune de care beneficia nu constituia o barieră la intrare, ceea ce ar fi demonstrat de faptul că doar o mică minoritate de respondenți la o întrebare a Comisiei privind existența unor bariere la intrare ar fi calificat ca atare această rețea de retrocesiune.

301 În al patrulea rând, reclamanta reproșează Comisiei că nu a cuantificat celelalte bariere la intrare pe care aceasta le-a identificat, și anume necesitatea de a se certifica cipurile de bandă de bază de către operatorii de rețele mobile și producătorii de echipamente, imaginea sa de marcă, reputația sa și relațiile sale comerciale solide.

302 Comisia contestă argumentele reclamantei.

303 Potrivit jurisprudenței, poziția dominantă vizată de articolul 102 TFUE privește o situație de putere economică deținută de o întreprindere, ce îi permite să împiedice menținerea unei concurențe efective pe piața relevantă, dându-i posibilitatea de a avea un comportament în mare măsură independent față de concurenții săi, față de clienții săi și, în sfârșit, față de consumatori (Hotărârea din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia, 85/76, EU:C:1979:36, punctul 38).

304 Ca regulă generală, existența unei poziții dominante poate rezulta din mai mulți factori care, analizați separat, nu ar fi obligatoriu determinanți (Hotărârea din 14 februarie 1978, United Brands și United Brands Continentaal/Comisia, 27/76, EU:C:1978:22, punctul 66, și Hotărârea din 15 decembrie 1994, DLG, C-250/92, EU:C:1994:413, punctul 47). Printre acești factori, existența unor cote de piață de mare amploare este foarte semnificativă (Hotărârea din 12 decembrie 1991, Hilti/Comisia, T-30/89, EU:T:1991:70, punctul 90, și Hotărârea din 25 iunie 2010, Imperial Chemical Industries/Comisia, T-66/01, EU:T:2010:255, punctele 255 și 256).

305 Potrivit jurisprudenței, în afara unor împrejurări excepționale, cote de piață foarte mari constituie astfel, în sine, dovada existenței unei poziții dominante (Hotărârea din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia, 85/76, EU:C:1979:36, punctul 41). Mai precis, o cotă de piață de 50 % constituie prin ea însăși, în afara unor împrejurări excepționale, o poziție dominantă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctul 60).

306 Și alți factori pot fi luați în considerare în cadrul analizei existenței unei poziții dominante, precum raportul dintre cotele de piață deținute de întreprinderea în cauză și de concurenții săi imediați (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia, 85/76, EU:C:1979:36, punctul 48) sau existența unor bariere la intrare sau la extindere, care rezultă în special din necesitatea de a realiza investiții importante (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 1978, United Brands și United Brands Continentaal/Comisia, 27/76, EU:C:1978:22, punctul 122) sau chiar, în anumite împrejurări, din deținerea de drepturi de proprietate intelectuală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iulie 2010, AstraZeneca/Comisia, T-321/05, EU:T:2010:266, punctul 270 și jurisprudența citată).

307 În ceea ce privește prima critică, întemeiată pe faptul că, dacă piața relevantă a produsului ar fi fost corect definită și ar fi inclus vânzările captive ale producătorilor integrați vertical, cotele de piață ale reclamantei ar fi fost mai mici de 40 %, este suficient să se amintească faptul că, astfel cum reiese din analiza primelor trei aspecte ale celui de al doilea motiv, Comisia a definit fără a săvârși erori piața relevantă a produsului ca fiind piața cipurilor UMTS, ceea ce permite înlăturarea acestei critici.

308 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe faptul că, având în vedere caracteristicile specifice ale sectorului, importanța cotelor de piață ale reclamantei, pe care aceasta din urmă le consideră efemere, nu reflecta faptul că dispunea de o putere de piață semnificativă și durabilă, trebuie arătat că, presupunând chiar că piața relevantă se caracterizează prin cicluri scurte de inovare, acest

lucru nu constituie împrejurări excepționale în sensul jurisprudenței citate la punctul 305 de mai sus, permițând să nu se considere că cotele de piață de o asemenea amploare constituie, în sine, dovada existenței unei poziții dominante, mai ales atunci când cotele de piață ale celui mai apropiat concurent sunt, în ceea ce le privește, mult mai reduse, cum este cazul în speță. În orice caz, din datele reproduse în tabelele 3 și 5 din decizia atacată, necontestate în esență de reclamantă, reiese că aceasta din urmă dispunea de cote de piață de 61,2 % în anul 2009, de 59,7 % în anul 2010 și de 62,5 % în anul 2011 în materie de venituri și de 58,9 % în anul 2009, de 57,8 % în anul 2010 și de 65,3 % în anul 2011 în materie de volum. Astfel de cote de piață, relativ stabile, nu pot fi, așadar, calificate drept efemere, contrar afirmațiilor reclamantei.

309 În ceea ce privește raportul de forțe pe piață, reiese de asemenea din datele reproduse în tabelele 3 și 5 din decizia atacată, necontestate în esență de reclamantă, că cei doi concurenți mai apropiați ai săi, în materie de venituri, erau, în anul 2009, ST-Ericsson, cu 15,1 % din cotele de piață, și Intel, cu 12,6 % din cotele de piață, în anul 2010, Intel, cu 18,9 % din cotele de piață, și ST Ericsson, cu 8,9 % din cotele de piață, iar în anul 2011, Intel, cu 19,1 % din cotele de piață, și Broadcom, cu 4,4 % din cotele de piață. În ceea ce privește volumul, cei doi concurenți mai apropiați ai săi erau, în anul 2009, ST Ericsson, cu 20-30 % din cotele de piață, și Intel, cu 10-20 % din cotele de piață, în anul 2010, Intel, cu 10-20 % din cotele de piață, și ST Ericsson și Marvell, cu 5-10 % din cotele de piață, iar în anul 2011, Intel, cu 20-30 % din cotele de piață, și Marvell, cu 5-10 % din cotele de piață. Or, contrar afirmațiilor reclamantei, aceste tabele demonstrează că aceasta din urmă se confrunta în perioada relevantă numai cu concurenți dispersați care dispuneau de o poziție mult mai slabă și de cote de piață relativ instabile, spre deosebire de ea însăși, ceea ce confirmă, în ceea ce o privește, existența unei puteri de piață semnificative și durabile și face puțin credibilă posibilitatea concurenților săi de a exercita o constrângere reală asupra sa. În consecință, a doua critică trebuie respinsă.

310 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată în esență pe faptul că Comisia a considerat în mod greșit investițiile necesare pentru conceperea unui cip UMTS, în special în C&D, ca bariere la intrare sau la extindere, și a patra critică, întemeiată pe faptul că Comisia nu a cuantificat celelalte bariere la intrare identificate, și anume necesitatea de a asigura certificarea cipurilor de bandă de bază de către operatorii de rețele mobile și producătorii de echipamente, imaginea mărcii, reputația și relațiile comerciale solide ale reclamantei, este suficient să se arate că acestea se referă la alți factori care pot fi luați în considerare la analiza existenței unei poziții dominante (a se vedea punctul 306 de mai sus), fără să poată repune în discuție dovada existenței unei poziții dominante astfel cum a fost stabilită în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 305 de mai sus.

311 Rezultă din cele ce precedă că al patrulea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al cincilea aspect, referitor la definirea segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS pe care Comisia și-ar fi întemeiat analiza

312 În susținerea celui de al cincilea aspect, reclamanta reproșează în esență Comisiei că și-a întemeiat analiza pe segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS, chiar dacă este vorba despre un concept de convenienţă care nu a existat niciodată și care nu corespunde realităților tehnice și comerciale din perioada relevantă.

313 Or, este necesar să se considere că această argumentație este inoperantă dacă este invocată pentru a repune în discuție definirea pieței relevante sau poziția dominantă a reclamantei. Astfel, nici la punctul 10 din decizia atacată, referitor la definiția respectivă, nici la punctul 11 din decizia

menționată, referitor la această poziție dominantă, Comisia nu a definit segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS, ci la punctul 12 din decizia respectivă, referitor la abuz, și în special în analiza sa privind strategia reclamantei prin care urmărește să contracareze Icera pe acest segment de vârf (punctul 12.4 din decizia atacată).

314 Întrebată în această privință prin intermediul unei măsuri de organizare a procedurii, reclamanta a arătat că, deși își dezvoltase critica cu privire la definirea segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS pe care Comisia își întemeiase analiza în cadrul celui de al doilea motiv, aceasta era pentru a invoca acel aspect fundamental cât mai curând posibil în înscrisurile sale, întrucât o asemenea critică putea avea o influență asupra celorlalte motive dezvoltate ulterior și dorea să evidențieze incoerențele în definirea pieței relevante, inclusiv în ceea ce privește segmentul de vârf respectiv, care făcea parte din aceasta.

315 Un asemenea răspuns nu este însă suficient pentru a eluda caracterul inoperant al prezentului aspect, întrucât, chiar și în ipoteza în care critica formulată în susținerea sa ar trebui admisă, aceasta nu poate repune în discuție concluzia la care a ajuns Comisia în ceea ce privește definirea pieței relevante și poziția dominantă a reclamantei.

316 Rezultă din aceasta că al cincilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins. În consecință, întrucât celelalte aspecte ale acestui motiv au fost de asemenea respinse (a se vedea punctele 240, 268, 296 și 311 de mai sus), motivul respectiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește reconstituirea prețurilor „plătite efectiv”

317 Al cincilea motiv cuprinde două aspecte. Primul aspect este întemeiat pe caracterul inutil al „retratării prețurilor”, efectuată în decizia atacată. Al doilea aspect este întemeiat pe erori săvârșite în decizia menționată în ceea ce privește această „retratare”.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe caracterul inutil al „retratării prețurilor”, efectuată în decizia atacată

318 În susținerea primului aspect, reclamanta arată în esență că, prin faptul că nu s-a întemeiat pe datele contabile ale Qualcomm pentru a stabili prețurile cipurilor, Comisia a efectuat o „retratare” inutilă și nejustificată a datelor sale privind prețurile. Astfel, aceasta repune în discuție reconstituirea, efectuată în decizia atacată, a prețurilor plătite efectiv Qualcomm de către Huawei și ZTE în perioada relevantă.

319 În primul rând, reclamanta arată că, în cadrul reconstituirii prețurilor efectuate în decizia atacată, Comisia nu a ținut seama în mod adecvat de obiecțiile sale referitoare la analiza prețuri-costuri efectuată în CO, care criticau faptul, pe de o parte, că această reconstituire ar exclude anumite venituri, tratând în mod eronat anumite cazuri limitate de volatilitate a prețurilor de vânzare medii ca erori contabile, și, pe de altă parte, că aceasta nu ar ține seama de efectele contabilizării tardive a veniturilor.

320 În al doilea rând, reclamanta consideră că Comisia a apreciat în mod greșit datele privind prețurile Qualcomm în cadrul analizei sale prețuri-costuri prin utilizarea unei perioade de referință trimestriale. În opinia sa, perioada cea mai adecvată și mai relevantă din punct de vedere

comercial pentru evaluarea datelor tarifare era de șase luni, chiar de un an. Ea precizează că nu convine cu privire la prețuri cu clienții săi și nici nu le revizuiește trimestrial, ci încheie în general cu aceștia acorduri pentru perioade mult mai lungi.

321 Reclamanta adaugă că Comisia a respins în mod greșit argumentul potrivit căruia agregarea în timp ar putea remedia problemele care decurg din sistemul de contabilizare tardivă, dat fiind că acest risc privește doar cifre minime, subînțelegându-se că riscul ca perioadele cu prețuri de ruinare să fie dificil de identificat ca urmare a mediei lor pe o perioadă de referință mai lungă nu ar exista decât dacă analiza prețuri-costuri ar fi efectuată nu numai pentru perioada de ruinare, ci și pentru întreaga perioadă de recuperare sau pentru o parte din aceasta. În opinia sa, întrucât ruinarea invocată de Comisie în speță s-a desfășurat pe o perioadă de doi ani, ar fi fost posibil să se efectueze analiza prețuri-costuri pe baza unor perioade de referință de șase luni.

322 În al treilea rând, reclamanta susține că exercițiul de retratare a prețurilor de vânzare medii prin decizia atacată este inutil, întrucât, în ceea ce privește prețurile de vânzare medii înregistrate în datele sale contabile, diferența față de rezultatul calculelor Comisiei este, în orice caz, minimă. În plus, reclamanta susține că analiza prețuri-costuri efectuată de Comisie în CO, care se întemeia pe datele sale, a evidențiat numai prețuri inferioare costurilor cu durată foarte scurtă și în mod intermitent, ceea ce ar fi incompatibil cu o „teorie a prejudiciului” dezvoltată de aceasta, întemeiată pe un blocaj anticoncurențial. În opinia reclamantei, acest lucru sugerează că Comisia a reformulat prețurile de vânzare medii numai pentru a evita constatarea unei ruinări intermitente și, în consecință, a lipsei încălcării.

323 Comisia contestă argumentele reclamantei.

324 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că punctul 12.5 din decizia atacată expune metoda Comisiei și calculul prețurilor de vânzare medii trimestriale pe care Huawei și ZTE le-au plătit efectiv pe unitate pentru cipurile care fac obiectul investigației în perioada relevantă.

325 În CO, Comisia și-a întemeiat calculele în principal pe datele contabile ale Qualcomm. Cu toate acestea, ca urmare a aplicării principiilor contabile general admise în Statele Unite (denumite în continuare „USA GAAP”) și a argumentelor prezentate în răspunsul la CO, Comisia a apreciat că era inadecvat să își întemeieze analiza prețuri-costuri pe datele contabile respective fără a efectua ajustări pentru a ține seama de principiul contabilizării veniturilor și pentru a reflecta mai fidel realitatea economică în perioada relevantă.

326 Mai precis, potrivit Comisiei, pe de o parte, veniturile înregistrate inițial în cursul unui anumit trimestru au subestimat în mod potențial prețul efectiv final al unităților vândute în cursul acestui trimestru și, pe de altă parte, contabilizarea tardivă a rezervelor acumulate de Qualcomm și neplătite încă a crescut veniturile din trimestrul în cursul căruia erau înregistrate. Această contabilizare tardivă ar fi datorată USA GAAP aplicate de reclamantă, conform cărora, la momentul expedierii fizice a unui cip, Qualcomm trebuia să contabilizeze numai veniturile care erau certe și măsurabile. Numai în momentul verificării cantității exacte de cipuri pentru care se aplică un stimulent financiar, rezervele ar reintra în conturile Qualcomm.

327 Din acest motiv, Comisia a apreciat că nu era adecvat să se bazeze pe datele contabile ale Qualcomm fără a efectua ajustări pentru a ține seama de diferența dintre trimestrul în cursul căruia erau vândute cipurile și trimestrul în cursul căruia veniturile erau contabilizate.

328 În consecință, Comisia a apreciat prețurile „plătite efectiv” ținând seama de rezervele care ar reintra în conturile Qualcomm, astfel încât să calculeze veniturile brute încasate în trimestrul în care a avut loc vânzarea.

329 La punctele 608-610 din decizia atacată, Comisia a precizat de asemenea că s-a întemeiat pe perioade de referință trimestriale având în vedere faptul că, *primo*, din anumite documente ale [*confidențial*] reieșea că deciziile privind prețurile erau luate de Qualcomm trimestrial, *secundo*, clienții transmiteau cererile de stimulente financiare tot trimestrial și, *tertio*, această perioadă era în concordanță cu datele privind AVC furnizate de Qualcomm, prezentate și ele pe o bază trimestrială.

330 În ceea ce privește prima critică, întemeiată în esență pe faptul că Comisia nu a luat în considerare în mod corect argumentele pe care reclamanta le formulase în răspunsul la CO, trebuie arătat că aceasta din urmă nu explică în ce măsură Comisia ar fi omis să ia în considerare în mod adecvat observațiile sale, nici motivul pentru care reconstituirea prețurilor efectuată în decizia atacată nu era necesară pentru a răspunde criticilor formulate în răspunsul menționat.

331 În orice caz, este suficient să se amintească faptul că, după cum s-a arătat în decizia atacată, ca urmare a aplicării USA GAAP și a argumentelor prezentate în răspunsul la CO, Comisia a considerat că nu era adecvat să își întemeieze analiza prețuri-costuri pe datele contabile ale Qualcomm fără a efectua ajustări pentru a ține seama de principiul contabilizării veniturilor. În cadrul reconstituirii prețurilor efectuate în decizia menționată, Comisia a ținut astfel seama de această împrejurare, făcând să corespundă ajustările operate în conturi vânzărilor în cauză, astfel încât să reflecte mai fidel realitatea economică din perioada relevantă. În special, Comisia a ajustat datele contabile menționate, pe baza unor documente deținute de reclamantă, pentru a realoca diversele plăți de stimulente către unitățile cărora le corespundeau și pentru a calcula astfel prețul plătit efectiv de Huawei și de ZTE.

332 În plus, trebuie arătat, asemenea Comisiei, că aceasta din urmă a efectuat deja, în trecut, anumite ajustări întemeiate pe listele de prețuri și de costuri ale întreprinderii dominante, precum și pe orice altă informație relevantă furnizată de aceasta, pentru a reflecta realitatea economică. Or, această abordare a fost validată de jurisprudența Tribunalului, de exemplu în Hotărârea din 30 ianuarie 2007, France Télécom/Comisia (T-340/03, EU:T:2007:22, punctele 131-137), în Hotărârea din 10 aprilie 2008, Deutsche Telekom/Comisia (T-271/03, EU:T:2008:101, punctele 208-211), și în Hotărârea din 13 decembrie 2018, Slovak Telekom/Comisia (T-851/14, EU:T:2018:929, punctele 220-235).

333 În aceste condiții, prima critică trebuie respinsă.

334 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe faptul că perioada de referință trimestrială nu era cea mai adecvată pentru a realiza analiza prețuri-costuri, trebuie amintit că, în domeniile în care sunt necesare aprecieri economice complexe, instanța Uniunii trebuie nu numai să verifice exactitatea materială a elementelor de probă invocate, fiabilitatea și coerența acestora, ci și să controleze dacă aceste elemente constituie ansamblul datelor pertinente care trebuie luate în considerare pentru aprecierea unei situații complexe și dacă sunt de natură să susțină concluziile deduse. În această privință, instanța Uniunii trebuie să efectueze controlul legalității pe baza elementelor prezentate de reclamantă în susținerea motivelor invocate (a se vedea Hotărârea din 10 iulie 2014, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctele 54 și 56 și jurisprudența citată).

335 În speță, în considerentele (609), (610) și (630)-(633) ale deciziei atacate, Comisia a prezentat elementele de probă care au determinat-o să adopte o perioadă de referință trimestrială și raționamentul urmat pentru a respinge obiecțiile ridicate de reclamantă.

336 De la bun început, trebuie constatat că, deși este adevărat că datele reproduse în tabelele 28-30, 44 și 45 din decizia atacată nu demonstrează o uniformitate completă în stabilirea perioadelor de cumpărare, nu este mai puțin adevărat că din aceasta rezultă că perioada cea mai frecvent utilizată este efectiv trimestrul. La aceasta trebuie adăugat, pe de o parte, că perioada aplicabilă clienților pentru a-și prezenta cererile de stimulente financiare era trimestrul și, pe de altă parte, că datele privind costurile referitoare la AVC furnizate chiar de Qualcomm au fost de asemenea furnizate trimestrial. În plus, reclamanta nu a prezentat în înscrisurile sale, nici în răspunsurile sale la CO și la CSO la care a făcut referire, niciun argument sau element de probă care să susțină teza sa potrivit căreia Comisia ar fi trebuit să utilizeze o perioadă de referință de șase luni sau de un an.

337 Celelalte elemente invocate de reclamantă nu permit nici să se considere că Comisia a săvârșit o eroare prin adoptarea unei perioade de referință trimestriale pentru a realiza analiza prețuri-costuri.

338 Pe de o parte, reclamanta nu reușește să demonstreze în ce mod problema contabilizării tardive, care afectează întreaga perioadă relevantă, ar fi putut fi rezolvată prin modificarea perioadei de referință, după cum susține.

339 Pe de altă parte, chiar dacă ar fi adevărat, după cum susține reclamanta, că luarea în considerare a unei perioade de referință mai lungi nu ar putea denatura analiza decât în cazul în care ar fi luate în considerare prețurile aferente unei perioade care depășește perioada de ruinare, această împrejurare nu ar implica faptul că alegerea perioadei de referință trebuie în mod necesar să fie cea propusă de reclamantă. Astfel, alegerea între o perioadă de referință trimestrială, semestrială sau anuală a fost efectuată de Comisie în speță în funcție de datele și de împrejurările cele mai pertinente privind activitatea reclamantei. În această privință, este necesar să se arate că reclamanta nu a reușit să demonstreze că alegerea unei perioade de referință trimestriale era afectată de o eroare.

340 În aceste condiții, a doua critică trebuie respinsă.

341 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe inutilitatea retratării de către Comisie a prețurilor de vânzare medii, întrucât, în ceea ce privește prețurile de vânzare medii înregistrate în datele contabile ale reclamantei, diferența față de rezultatul calculelor Comisiei este, în orice caz, minimă, din considerentele (614), (739), (740), (774), (775) și (922) ale deciziei atacate reiese că diferența dintre prețurile contabile ale reclamantei și prețurile reconstituite de Comisie era foarte adesea redusă. Această împrejurare a fost în esență confirmată de părți în ședință.

342 Or, reclamanta nu dovedește că această împrejurare ar afecta legalitatea deciziei atacate. Astfel, deși diferența dintre prețurile de vânzare medii înregistrate în datele sale contabile și prețurile de vânzare medii așa cum au fost reconstituite de Comisie nu este decât minimă, nu se poate deduce totuși din aceasta că Comisia a săvârșit o eroare prin reconstituirea prețurilor de vânzare medii. În aceste condiții, prezenta critică trebuie respinsă.

343 În plus, argumentul reclamantei potrivit căruia o analiză prețuri-costuri care se întemeia pe datele sale contabile a evidențiat numai prețuri inferioare costurilor cu o durată foarte scurtă și în mod intermitent și este, în consecință, incompatibil cu orice constatare a unei încălcări nu este susținut în niciun fel. Astfel, reclamanta nu explică ce consideră o ruinare intermitentă și motivul pentru care acest tip de ruinare nu ar putea constitui o încălcare a dreptului concurenței.

344 În lumina considerațiilor care precedă, a treia critică, precum și primul aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respinse în totalitate.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori săvârșite în decizia atacată în ceea ce privește „retratarea” efectuată

345 În susținerea prezentului aspect, reclamanta invocă cinci critici.

346 În primul rând, reclamanta susține că, pentru a calcula prețurile „plătite efectiv”, Comisia a transferat în mod eronat anumite stimulente financiare din trimestrele în care fuseseră înregistrate în sistemul contabil al Qualcomm în trimestrele în care unitățile în cauză fuseseră expediate clientului, pe baza unei manipulări incorecte a cererilor de stimulente prezentate Qualcomm de Huawei și ZTE, care figurau în „pachete de documente” care nu erau în măsură să asigure fiabilitatea analizei prețuri-costuri.

347 Reclamanta precizează în plus că motivele pentru care „pachetele de documente” în cauză nu erau fiabile fuseseră expuse în răspunsul la CSO, în care explicase că acestea erau pregătite într-un mod foarte detaliat de clienți, care nu mai erau în măsură să ofere clarificări în privința lor în momentul în care Comisia le-a solicitat, în anul 2017. În plus, aceste „pachete de documente” ar fi incomplete și uneori afectate de incoerențe și de erori.

348 În al doilea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a utilizat o abordare în mod nejustificat retrospectivă, întrucât a transferat rezervele întemeindu-se pe ipoteza potrivit căreia cererile de stimulente ar fi putut fi prevăzute de Qualcomm cu o certitudine perfectă la momentul vânzării.

349 În această privință, constatarea cuprinsă în considerentul (620) al deciziei atacate, potrivit căreia ceea ce contează este că Qualcomm era pregătită să încurajeze achiziționarea tuturor unităților care, *a priori*, intrau în sfera de aplicare a anumitor acorduri care prevăd stimulente, nu ar avea sens. Aplicarea USA GAAP ar presupune că, la momentul primirii și expedierii comenzilor de cipuri, Qualcomm era obligată să presupună că toate unitățile de cipuri ar fi eligibile pentru fiecare stimulent potențial aplicabil, fără să i se permită să aibă vreo incertitudine. Aceasta nu ar însemna că Qualcomm acceptase ca toate unitățile să beneficieze de un stimulent maxim.

350 În al treilea rând, reclamanta apreciază că abordarea urmată de Comisie este afectată de incoerență, în sensul că aceasta din urmă, pe de o parte, a respins prețurile contabile ale Qualcomm ca fiind „neadaptate” și, pe de altă parte, a recurs în mod selectiv la utilizarea acelorași prețuri în două calcule esențiale, și anume cel al prețului cipurilor pentru care nu existau „pachete de documente” și cel efectuat pentru a atribui costurile de C&D suplimentare în cadrul analizei prețuri-costuri.

351 În al patrulea rând, reclamanta susține că abordarea urmată de Comisie este în contradicție cu Decizia C(2014) 7465 final, adoptată în cauza din 15 octombrie 2014, referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 102 TFUE și al articolului 54 din Acordul privind SEE (cazul AT.39523 – Slovak Telekom), în care aceasta din urmă a apreciat că era preferabil, din motive de

securitate juridică, mai degrabă să facă aprecieri pe baza datelor privind costurile așa cum sunt utilizate de întreprinderea în cauză decât pe baza datelor rezultate din ajustări și din calcule complexe efectuate *ex post*.

352 În al cincilea rând, reclamanta arată că metoda Comisiei conduce la prețuri care, în anumite cazuri, nu sunt în mod vădit prețurile „plătite efectiv” de clienții Qualcomm. De exemplu, nu ar exista nicio incertitudine cu privire la prețul real plătit de Huawei pentru comenzile neexpediate de [*confidențial*] unități ale cipului MDM8200 vândute de Qualcomm, pentru care prețul final și forfetar convenit ar fi fost de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip, după deducerea oricărui stimulent; în schimb, prețul reconstituit de Comisie în urma manipulărilor sale se dovedește a fi de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip. De asemenea, în primul trimestru al anului 2011, prețul plătit de Huawei pentru cipul MDM8200 ar fi fost de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip, deși Comisia a concluzionat, pe baza metodei sale eronate, că prețul de vânzare net mediu pentru cipul respectiv era de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip.

353 În plus, Comisia nu ar fi în măsură să explice motivele pentru care prețul de vânzare mediu net al stimulentului principal în primul trimestru al anului 2011 era incompatibil cu prețul de vânzare mediu net al stimulentului principal menționat în slide-ul [*confidențial*]: cele două prețuri reformulate pe care Comisia ar încerca să le justifice întemeindu-se pe slide-ul prezentării [*confidențial*] din 4 august 2010 nu ar fi în mod vădit prețuri „reale”.

354 Comisia contestă argumentele reclamantei.

355 În ceea ce privește prima critică, întemeiată în esență pe faptul că „pachetele de documente” care conțin cererile de stimulente adresate Qualcomm de Huawei și de ZTE nu erau în măsură să asigure fiabilitatea analizei prețuri-costuri, este suficient să se constate, asemenea Comisiei, că documentele în cauză erau utilizate chiar de reclamantă cu ocazia emiterii notelor de credit și a stabilirii conturilor sale, astfel cum se arată în considerentul (597) al deciziei atacate, fără ca acest lucru să fie contestat de reclamantă. În consecință, în lipsa altor elemente invocate de reclamantă, prezenta critică trebuie respinsă.

356 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe utilizarea de către Comisie a unei abordări nejustificat retrospective, întrucât aceasta a transferat rezervele întemeindu-se pe ipoteza potrivit căreia Qualcomm ar fi putut să prevadă cu o certitudine perfectă cererile de stimulente la momentul vânzării, trebuie arătat că, contrar celor susținute de reclamantă, metoda Comisiei nu se bazează pe parametri pe care Qualcomm nu a fost în măsură să îi evalueze. În fapt, prețurile Qualcomm erau structurate ca prețuri brute la care erau aplicate stimulentele, cu alte cuvinte, reducerile. Astfel, atunci când Qualcomm lua decizii în materie de stabilire a prețurilor, ea știa care ar putea fi prețul unitar cel mai scăzut dacă ar fi aplicate toate stimulentele. Acest calcul, după cum susține Comisia, urmărea pur și simplu să stabilească, pe baza informațiilor de care dispunea Qualcomm și pe care aceasta din urmă se baza pentru a-și stabili conturile, prețul plătit efectiv de Huawei și de ZTE. Aceste considerații sunt suficiente pentru a înlătura prezenta critică.

357 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe faptul că abordarea Comisiei cu privire la prețurile Qualcomm este afectată de incoerență, pentru a o înlătura este suficient să se arate că aceasta are la bază premisa eronată potrivit căreia decizia atacată a constatat că prețurile contabile ale Qualcomm erau „neadaptate”. Astfel, în considerentele (603), (613) și (618) ale deciziei menționate, amintite de reclamantă, Comisia identifică în mod clar ce elemente din aceste prețuri contabile erau neadaptate, fără a respinge însă posibilitatea de a le utiliza după ce a efectuat, pe baza altor surse de informare, ajustările necesare.

358 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe o contradicție cu Decizia C(2014) 7465 final, adoptată în cauza din 15 octombrie 2014, referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 102 TFUE și al articolului 54 din Acordul privind SEE (cazul AT.39523 – Slovak Telekom), trebuie arătat că, deși este adevărat că, în anumite cazuri, Comisia s-a întemeiat inițial pe cifrele care figurau în conturile întreprinderii dominante, ceea ce uneori a fost suficient, atunci când aceste cifre nu erau disponibile sau nu corespundeau realităților pieței, ea a construit valori reprezentative adecvate, întemeiate la rândul lor pe orice informație relevantă furnizată de întreprinderea dominantă. Or, astfel cum s-a arătat la punctul 332 de mai sus, această abordare a fost validată de Tribunal. Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

359 În ceea ce privește a cincea critică, întemeiată pe faptul că metoda Comisiei conduce la prețuri care în anumite cazuri nu sunt în mod vădit prețurile „plătite efectiv” de clienții Qualcomm, trebuie să se constate că, în ceea ce privește primul exemplu invocat de reclamantă, slide-ul pe care se întemeiază apărarea Comisiei (anexa A.2.2.19 la cererea introductivă) arată efectiv că prețul plătit de Huawei pentru cipul MDM8200 după aplicarea stimulentului era de [*confidențial*] (rotunjit la [*confidențial*]) USD pentru fiecare cip, ceea ce corespunde prețului calculat de Comisie și indicat în considerentul (743) al deciziei atacate. În ceea ce privește al doilea exemplu, trebuie arătat că documentul menționat de Comisie (anexa A.2.4.12 la cererea introductivă) pentru a demonstra că prețurile aprobate de [*confidențial*] suferiseră variații succesive, astfel cum s-a clarificat în răspunsul Comisiei la întrebările adresate de Tribunal, confirmă că prețul oferit Huawei pentru cipul MDM8200 în primul trimestru 2011 era mai mic decât cel prezentat [*confidențial*] și corespundea prețului efectiv de [*confidențial*] USD, astfel cum a fost calculat de Comisie.

360 Prin urmare, reclamanta nu a demonstrat existența unor erori în metoda utilizată de Comisie și în rezultatele la care aceasta din urmă a ajuns în decizia atacată. În aceste condiții, prezenta critică trebuie respinsă.

361 Rezultă că al doilea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respins. În consecință, întrucât primul aspect al acestui motiv a fost de asemenea respins (a se vedea punctul 344 de mai sus), motivul respectiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe „alocarea incorectă a cheltuielilor de inginerie nerecurente”

362 Prin intermediul prezentului motiv, reclamanta arată că, în aprecierea plăților NRE, Comisia a săvârșit „erori vădite de fapt și de drept și a încălcat principiul securității juridice, prezumția de nevinovăție și principiul *in dubio pro reo*”. În plus, decizia atacată ar fi insuficient motivată, în sensul că ar omite să „ia în considerare” numeroase argumente invocate de Qualcomm în cursul procedurii administrative. Comisia nu și-ar fi îndeplinit astfel „obligația de bună administrare”.

363 Comisia contestă argumentele reclamantei.

364 În temeiul articolului 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și al articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură, orice cerere trebuie să cuprindă obiectul litigiului, precum și expunerea sumară a motivelor invocate și este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din textul cererii introductive însești.

365 Această indicație trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii. Situația este aceeași în cazul oricărei concluzii, care trebuie să fie însoțită de motive și de argumente care să permită atât pârâtului, cât și instanței să aprecieze temeinicia acestora [Hotărârea din 13 decembrie 2018, Slovak Telekom/Comisia, T-851/14, EU:T:2018:929, punctele 74 și 75 (nepublicate)].

366 În speță, este necesar să se constate că, deși argumentele reclamantei invocate în cadrul prezentului motiv pot fi interpretate în sensul că urmăresc să evidențieze pretinse erori de apreciere săvârșite de Comisie referitoare, pe de o parte, la plata NRE către ZTE (primul aspect) și, pe de altă parte, la plata NRE către Huawei (al doilea aspect), încălcările invocate de reclamantă nu sunt însoțite de nicio indicație care să permită să se aprecieze temeinicia acestora. Rezultă că trebuie să se considere că argumentele reclamantei întemeiate pe aceste încălcări, în special încălcarea principiului securității juridice, încălcarea principiului prezumției de nevinovăție și încălcarea principiului *in dubio pro reo*, sunt inadmisibile în măsura în care nu sunt însoțite de precizări suficiente pentru aprecierea temeiniciei lor.

367 În plus, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, deși articolul 296 TFUE impune Comisiei, atunci când adoptă o decizie în cadrul aplicării normelor de concurență, să menționeze elementele de fapt de care depinde justificarea deciziei și considerațiile juridice care au determinat-o să o adopte, această dispoziție nu impune Comisiei să discute toate aspectele de fapt și de drept care ar fi fost analizate în cursul procedurii administrative. Motivarea unei decizii care cauzează prejudicii trebuie să permită Curții să își exercite controlul de legalitate și să furnizeze persoanei interesate indicațiile necesare pentru a stabili dacă decizia este întemeiată (Hotărârea din 11 iulie 1985, Remia și alții/Comisia, 42/84, EU:C:1985:327, punctul 26). În lumina acestei jurisprudențe, reclamanta nu se poate prevala, așadar, în mod întemeiat de faptul că, în decizia atacată, Comisia nu a răspuns în mod specific la toate observațiile de fapt sau de drept pe care le-a invocat în cursul procedurii administrative.

Cu privire la primul aspect, referitor la plata NRE către ZTE

368 În susținerea primului aspect, după ce a descris, fără a o contesta, cronologia faptelor referitoare printre altele la acordul privind cheltuielile de inginerie nerecurente încheiat cu ZTE și la plata NRE către aceasta din urmă, reclamanta arată că Comisia a considerat în mod eronat că plata respectivă era echivalentă cu o reducere [*confidențial*] USD pentru fiecare unitate pentru cipurile MDM6200 cumpărate de ZTE în anul 2010, în condițiile în care aprobarea din decembrie 2009 nu a fost niciodată formalizată într-un acord și nici comunicată ZTE.

369 Potrivit reclamantei, în cazul în care Comisia nu ar fi luat în considerare această reducere pe unitate în privința ZTE, ea nu ar fi constatat ruinarea în analiza prețuri-costuri ale cipurilor MDM6200.

370 În primul rând, reclamanta apreciază că aprobarea, la sfârșitul anului 2009 și în mai 2010, a unui set de stimulente posibile pentru ZTE făcea parte dintr-o serie mai largă de măsuri de stimulare în privința acesteia din urmă, care nu se limitau la segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS.

371 În al doilea rând, în ceea ce privește considerația Comisiei potrivit căreia plata NRE către ZTE era echivalentă cu o reducere pe unitate pentru cipurile MDM6200 cumpărate de ZTE în anul 2010, reclamanta invocă următoarele argumente.

372 *Primo*, reclamanta susține că condițiile de aprobare s-au schimbat între decembrie 2009 și mai 2010, rezultând dintr-o reevaluare aprofundată, ceea ce a avut drept consecință faptul că plata NRE către ZTE nu mai putea fi percepută ca o reducere. Ea adaugă că Comisia consideră plata forfetară de [*confidențial*] USD ca o reducere de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip, cu alte cuvinte, ca o reducere mult mai mare decât cea de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip pretins prevăzută de Qualcomm în decembrie 2009.

373 *Secundo*, Comisia nu ar prezenta nicio dovadă nici cu privire la faptul că Qualcomm avea intenția, sau chiar conștiința, de a acorda ZTE un stimulent echivalent cu o reducere de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip, nici la faptul că ZTE avea cunoștință de o asemenea reducere unitară. De aici ar rezulta că plata NRE către ZTE nu ar fi putut să o determine pe aceasta din urmă să cumpere cipuri MDM6200 în anul 2010. În caz contrar, Comisia însăși ar prezenta dovada că, în percepția Qualcomm, prețul cipurilor respective vândute ZTE era mai ridicat decât cel care ar fi rezultat din aplicarea unei reduceri de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip.

374 *Tertio*, prin tratarea plății NRE către ZTE ca o reducere primită pentru fiecare cip cumpărat de aceasta din urmă, decizia atacată ar ajunge la o reducere pentru fiecare cip majorată artificial de [*confidențial*] USD, tocmai pentru că plata respectivă nu ar depinde de numărul de unități vândute și, în același timp, cererea ZTE de cipuri MDM6200 în anul 2010 ar reprezenta o mică parte din cea anticipată de Qualcomm în decembrie 2009, ceea ce ar fi determinat Comisia să repartizeze această plată de [*confidențial*] USD pentru o mică parte din cele 1 250 000 de unități menționate în e-mailurile din decembrie 2009. În cazul în care plata în discuție ar fi determinat efectiv ZTE să cumpere mai multe unități din cipul MDM6200, reducerea implicită pe unitate ar fi fost mai redusă, iar constatarea unui preț inferior „costului” mai puțin probabilă.

375 *Quarto*, reclamanta susține că, deși în decizia atacată Comisia admite că cifra ridicată este rezultatul unei cereri reduse a ZTE pentru cipul MDM6200, ea speculează că această cerere mai redusă ar putea să fi fost unul dintre motivele care explică modificările condițiilor de plată admise de Qualcomm în reuniunea [*confidențial*] din 24 mai 2010. Or, Qualcomm ar fi identificat o corespondență din mai 2010, din care ar reieși că ZTE prevăzuse o cerere de 475 000 de unități din cipul MDM6200 pentru acest an. Potrivit Qualcomm, dacă această cifră ar fi aplicată plății de [*confidențial*] USD, s-ar obține o reducere ipotetică de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip în momentul aprobării din mai 2010 și prețuri plătite de ZTE pentru cipul MDM6200 care ar fi în mod invariabil superioare LRAIC din decizia atacată.

376 *Quinto*, chiar dacă Qualcomm ar fi dorit ca plata NRE să constituie o reducere unitară de [*confidențial*] USD, acest lucru nu ar fi fost, în orice caz, pertinent din punct de vedere economic, întrucât această plată nu ar fi determinat-o niciodată pe ZTE să cumpere mai degrabă cipuri MDM6200 decât cipuri furnizate de un concurent, cuantumul stimulentului fiind fix și necrescând în funcție de numărul de cipuri achiziționate.

377 *Sexto*, faptul că în februarie 2011 Qualcomm a acceptat cererea ZTE de prelungire a termenului pentru obținerea calificării de operator de dispozitive pentru cipul MDM8200A până la 30 iunie 2011, dar a refuzat o cerere echivalentă pentru dispozitivele care conțin un cip MDM6200 ar demonstra că plata forfetară era efectiv legată prin contract de cipul MDM8200A, ceea ce ar fi confirmat și de corespondența internă a Qualcomm.

378 În al treilea rând, reclamanta critică o incoerență în decizia atacată între, pe de o parte, concluziile referitoare la ruinare și, pe de altă parte, constatarea unei majorări a prețului și a marjei cipurilor MDM6200 vândute ZTE. În opinia sa, există de asemenea o anomalie în repartizarea pretinselor

costuri de C&D între cipurile MDM6200 și MDM6600 în anul 2010, întrucât prețurile utilizate în calculul Comisiei pentru cipurile MDM6200 vândute ZTE nu ar fi reduse în funcție de reducerea care decurge din cheltuielile de inginerie nerecurente.

379 Comisia contestă argumentele reclamantei.

380 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, în special în considerentele (677)-(693) ale deciziei atacate, Comisia a procedat la calcularea prețurilor plătite de ZTE și de Huawei și, în conformitate cu considerațiile dezvoltate în special la punctele 12.4.2.3, 12.4.2.4, 12.4.2.6 și 12.4.2.11 din decizia menționată, la realocarea a două reduceri rezultate din cheltuielile de inginerie nerecurente acordate de Qualcomm acestor două cliente. Potrivit Comisiei, deși fiecare reducere a fost înregistrată în mod formal ca aplicându-se cipurilor MDM8200A vândute acestor cliente, elemente de probă contemporane demonstrează că adevărata intenție a Qualcomm era, pe de o parte, de a acorda o plată forfetară de [*confidențial*] USD (inițial de [*confidențial*] USD) către ZTE, care trebuia aplicată vânzărilor efectuate în anul 2010, în scopul de a o încuraja pe aceasta din urmă să cumpere și să elaboreze soluții bazate pe cipul MDM6200, și, pe de altă parte, de a acorda o reducere retroactivă sub forma unei plăți forfetare de [*confidențial*] USD către Huawei pentru a reduce prețul unităților din cipul MDM8200 pe care le cumpărase de la Qualcomm, dar care se dovediseră prea costisitoare pentru a permite Huawei să câștige cereri de ofertă în aval.

381 În ceea ce privește plata NRE către ZTE, pentru a ajunge la concluzia sa, Comisia face trimitere, la punctele 12.4.2.4, 12.4.2.6 și 12.4.2.11 din decizia atacată, la documente interne ale Qualcomm, demonstrând, în opinia sa, că aceasta din urmă nu era în măsură să ofere ZTE un preț mai mic decât cel oferit Huawei și se temea să nu reducă prea devreme prețul cipului MDM6200, care la acea dată nu fusese încă lansat. În consecință, s-ar fi propus, începând cu luna decembrie 2009, să se abordeze problema stabilirii prețurilor sub forma unor reduceri punctuale care decurgeau din cheltuielile de inginerie nerecurente, din care o parte era legată de condiția ca ZTE să obțină calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM8200A, iar cealaltă de condiția ca ZTE să obțină calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM6200, totul înainte de 31 decembrie 2010 (termen care ar fi fost ulterior, în raport cu certificarea cipului MDM8200A, decalat pentru 30 iunie 2011). Potrivit Comisiei, această plată avea ca scop, în realitate, să reducă prețul cipului MDM6200 de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip pe care Qualcomm intenționa să îl vândă ZTE în anul 2010. În urma diminuării semnificative a comenzilor ZTE în raport cu previziunile Qualcomm, cuantumul reducerii efectiv acordate ar fi fost de [*confidențial*] USD pentru fiecare cip.

382 În primul rând, trebuie arătat că faptul că o serie de măsuri de stimulare referitoare la diferite cipuri, inclusiv cipuri care nu erau utilizate pentru segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS, a fost pusă în aplicare de Qualcomm în privința ZTE nu înseamnă totuși că unele dintre acestea nu pot fi luate în considerare în scopul analizei prețuri-costuri efectuate pentru aprecierea ruinării.

383 În al doilea rând, din descrierea reclamantei reiese că diferența dintre stimulentul aprobat în decembrie 2009 și cel aprobat în mai 2010 constă în faptul că primul presupunea o plată de [*confidențial*] USD, realizabilă la semnarea acordului, și de [*confidențial*] USD, realizabilă cu condiția ca ZTE să obțină calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM8200A, iar al doilea includea o plată de [*confidențial*] USD, care putea fi efectuată cu condiția ca ZTE să obțină calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM6200. Cu toate acestea, reclamanta nu explică motivul pentru care faptul că „termenii aprobării [se schimbaseră] din decembrie până în mai ar dovedi o reevaluare aprofundată” și nici modul în care acest lucru i-ar fi favorabil în scopul aprecierii ruinării.

384 Dimpotrivă, după cum se descrie în considerentele (501) și (502) ale deciziei atacate, comunicările interne din decembrie 2009, schimbate între membrii conducerii (precum directorul de gestionare a produselor QCT și vicepreședinții de finanțe și de vânzări), justifică, în primul rând, faptul că prețurile oferite ZTE pentru cipul MDM6200 nu puteau fi mai mici decât cele oferite Huawei și că Qualcomm nu dorea o „mare variație a prețului”; în al doilea rând, faptul că Qualcomm se temea de pierderile pentru cipul MDM6200 ca urmare a colaborării dintre ZTE și Icera și, în al treilea rând, soluția avută în vedere era o plată NRE legată de cipurile MDM6200 sau MDM8200A „pentru a evita ca Icera să câștige multe contracte”. Soluția la această preocupare era identificată în propunerea „ZTE MDM6200 Price Proposal” din decembrie 2009, care, într-un anumit mod, nu era o „mare variație a prețului”, întrucât nu era vorba despre o variație a prețului, ci despre un stimulent, și care cuprindea o plată legată de calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM8200A și de achiziționarea unui anumit număr de unități din cipul MDM6200, cu posibilitatea de a reține plata în cazul în care una dintre condiții nu ar fi îndeplinită.

385 În plus, din prezentarea în cadrul reuniunii [*confidențial*] din 8 februarie 2010, care a urmat, așadar, aprobării din decembrie 2009, reiese că plata care la acea dată era considerată a fi destinată în mod formal atât cipului MDM8200A, cât și cipului MDM6200 avea în realitate ca obiectiv numai reducerea prețului acesteia din urmă.

386 În plus, trebuie arătat, asemenea Comisiei, că condiția propusă inițial ca ZTE să cumpere [*confidențial*] de unități din cipul MDM6200 în anul 2010 (corespunzând previziunilor cererii ZTE la acea dată) nu a fost oficializată în aprobarea [*confidențial*]. Cu toate acestea, în mai 2010, ținând seama de faptul că previziunile cererii ZTE scăzuseră la 475 000 de unități, [*confidențial*] a modificat structura plăților NRE. În plus, contrar susținerilor reclamantei, nimic nu indică faptul că aceste modificări ar corespunde unei schimbări a intenției care a stat la baza acestor plăți, care era de a încuraja achiziționarea de către ZTE de cipuri MDM6200. Astfel, dacă obiectivul inițial ar fi fost, în decembrie 2009, de a promova cipul MDM8200A sau dacă acesta ar fi fost obiectivul în mai 2010, nu ar fi fost necesar sau logic să se reducă rabatul pentru cipurile MDM8200A de la [*confidențial*] la [*confidențial*] USD (respectiv o reducere cu 60 %). În schimb, după ce a revizuit în mod substanțial previziunile din cererea de cipuri MDM6200 a ZTE, care s-au schimbat de la [*confidențial*] de unități la mai puțin de [*confidențial*] unități, nu mai era justificat, din punctul de vedere al Qualcomm, să se propună ZTE rabatul prevăzut inițial de [*confidențial*] USD.

387 Modificarea structurii plăților NRE permitea totuși menținerea unei plăți echivalente cu un rabat de [*confidențial*] USD pentru fiecare unitate, legată în mod formal de cipurile MDM8200A (dar destinată, în realitate, cipurilor MDM6200), propunând în același timp dublarea plății (care ar crește, așadar, la [*confidențial*] USD) dacă clientul ar obține un certificat de operator pentru cipul MDM6200 înainte de sfârșitul anului 2010, cu alte cuvinte, dacă ZTE ar stimula dezvoltarea unei soluții MDM6200 în cursul anului 2010. Comisia arată în mod întemeiat că refuzul Qualcomm de a prelungi termenul de calificare drept operator pentru cipurile MDM6200 în februarie 2011 este conform cu această structură și cu concluzia Qualcomm potrivit căreia ZTE nu făcuse suficient pentru a stimula cipul MDM6200 în anul 2010 pentru a merita să primească restul rabaturilor rezultate din cheltuielile de inginerie nerecurente.

388 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia faptul că în februarie 2011 Qualcomm a refuzat să prelungească termenul pentru a obține calificarea de operator de dispozitive care conțin un cip MDM6200 demonstrează că plata NRE către ZTE era legată contractual și efectiv de cipul MDM8200A, trebuie subliniat că această împrejurare și, în consecință, faptul că Qualcomm nu a

plătit ZTE suma de [*confidențial*] USD aferentă acesteia sunt în perfectă concordanță cu intenția inițială a Qualcomm de a prevedea un mecanism de recuperare a unei părți din plata NRE în cazul în care ZTE nu ar cumpăra volumele prevăzute de cipuri MDM6200.

389 În ceea ce privește procesarea plății NRE către ZTE ca reducere unitară, trebuie să se concluzioneze că nu se poate constata nicio eroare a Comisiei nici cu privire la contabilizarea plății respective pentru unitățile aplicabile, nici cu privire la calculul reducerii, nici cu privire la aprecierea contextului.

390 *Primo*, pentru a putea cuantifica importanța plății NRE către ZTE, trebuie să se contabilizeze orice plată referitoare la cipurile MDM6200 comandate și livrate, și anume 145 775 de unități, împărțind cuantumul total al plăților la cuantumul total al unităților comandate și cumpărate.

391 Împrejurarea potrivit căreia plata NRE către ZTE conduce în cele din urmă la o reducere unitară de trei ori mai mare decât cea prevăzută inițial este doar rezultatul unei reduceri semnificative a cantității de cipuri MDM6200 comandate și cumpărare de ZTE în raport cu cea care era prevăzută de Qualcomm, și anume [*confidențial*] de unități. Întrucât cuantumul stimulentului fusese stabilit *a priori*, fiecare cip a beneficiat de o reducere de preț mult mai ridicată decât cea prevăzută inițial. Cu alte cuvinte, această majorare a reducerii aplicate fiecărui cip nu constituie decât un efect secundar al unei previziuni eronate de vânzare a Qualcomm în ceea ce privește ZTE.

392 În ceea ce privește împrejurarea potrivit căreia ZTE nu era la curent cu faptul că plata NRE care îi era destinată trebuia tratată ca o reducere unitară, trebuie arătat că jurisprudența nu impune ca clientul întreprinderii aflate în poziție dominantă să aibă cunoștință de metoda utilizată pentru a ajunge la aplicarea unui preț inferior costului. Astfel, este suficient, pe de o parte, ca analiza prețuri-costuri să evidențieze un preț mai mare decât măsura de cost aleasă și, pe de altă parte, să existe o intenție de excludere a concurentului vizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 71 și 72).

393 În plus, în ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că plata nu ar fi încurajat ZTE să cumpere mai multe cipuri, trebuie arătat că, în Hotărârea din 12 mai 2022, Servizio Elettrico Nazionale și alții (C-377/20, EU:C:2022:379, punctul 53 și jurisprudența citată), Curtea a statuat că, pentru a califica o practică a unei întreprinderi în poziție dominantă drept abuzivă, nu s-ar impune demonstrarea, în cazul unei practici a unei astfel de întreprinderi care urmărește excluderea concurenților săi de pe piața în cauză, a faptului că rezultatul său a fost atins și, prin urmare, demonstrarea unui efect de excludere concret pe piață. Astfel, articolul 102 TFUE urmărește să sancționeze folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia, independent de aspectul dacă o asemenea folosire s-a dovedit sau nu de succes.

394 În al treilea rând, argumentul reclamantei întemeiat pe incoerențele deciziei atacate este abia schițat, astfel încât este dificil de înțeles în ce mod asemenea incoerențe ar putea afecta legalitatea deciziei menționate, cu consecința că acest argument trebuie declarat inadmisibil. În orice caz, explicația dată de Comisie, și anume că creșterea prețului și a marjei cipurilor MDM6200 vândute către ZTE în perioada relevantă este o consecință a reducerilor care decurg din plățile NRE, este în perfectă concordanță cu restul raționamentului său. În ceea ce privește pretinsa anomalie în repartizarea pretinselor costuri de C&D între cipurile MDM6200 și

MDM6600 în anul 2010, este suficient să se arate că considerentul (841) al acestei decizii explică în mod detaliat și credibil motivele care au determinat Comisia să procedeze în consecință, motive care sunt de altfel contestate numai în mod generic de către reclamantă.

395 În lumina considerațiilor care precedă, primul aspect al celui de al șaselea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, referitor la plata NRE către Huawei

396 Potrivit reclamantei, chiar presupunând că ar fi perceput plata NRE către Huawei ca o „compensație” pentru stocurile de cipuri MDM8200 pe care aceasta din urmă le acumulase, plata respectivă privea cipuri deja cumpărate și, prin urmare, nu ar fi putut încuraja Huawei să cumpere mai multe astfel de cipuri. În plus, după cum ar reieși și din răspunsul Huawei la o solicitare de informații a Comisiei, termenii acordului privind cheltuielile de inginerie nerecurente încheiat cu Huawei și această plată, legată de calificarea de operator de dispozitive pentru cipul MDM8200A, nu determinau Huawei să cumpere aceste cipuri, ci mai degrabă cipurile MDM8200A, pentru o perioadă nedeterminată.

397 Mai general, reclamanta reproșează Comisiei că, în considerentul (1142) al deciziei atacate, a eliminat fraza care conține o „cvasiacuzație” explicită de „disimulare” introdusă în CSO în ceea ce privește plățile NRE către ZTE și Huawei, la care Qualcomm a răspuns în cadrul procedurii administrative, menținând în același timp neschimbat restul considerentului privind plățile NRE menționate. În opinia sa, această eliminare constituie o nemotivare, care ilustrează de asemenea incapacitatea Comisiei de a stabili intenția Qualcomm de a exclude Icera de pe piață.

398 Comisia contestă argumentele reclamantei.

399 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, în ceea ce privește plata NRE către Huawei, Comisia se referă, la punctul 12.4.2.3 din decizia atacată, la documente interne ale Qualcomm care demonstrează, în opinia sa, că, întrucât mai mulți membri ai conducerii Qualcomm s-au opus faptului de a ceda presiunilor Huawei, care solicita reduceri de preț semnificative pentru cipurile MDM8200, Qualcomm reușise în cele din urmă să acorde o reducere de preț retroactivă pentru expedierile de cipuri MDM8200 după 23 noiembrie 2009, precum și o „MDM8200A NRE”, cu alte cuvinte, o plată destinată în mod oficial acoperirii cheltuielilor de inginerie nerecurente suportate pentru certificarea unui terminal specific care integrează cipul MDM8200A și care se ridică la [*confidențial*] (apoi la [*confidențial*]) USD. Potrivit Comisiei, deși asociată în mod formal cu obținerea certificării de operator pentru acest din urmă cip, plata NRE ar fi avut o legătură explicită cu stocul de cip MDM8200 al Huawei și ar fi permis aplicarea unei reduceri retroactive de preț pentru fiecare unitate.

400 În primul rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că Huawei cumpărase deja cipurile MDM8200 și, prin urmare, nu ar fi putut fi stimulată de plata NRE, care îi era oferită ca să cumpere mai mult, acesta nu poate fi primit. Într-adevăr, din documentele și din corespondența menționate printre altele în considerentele (480)-(486) ale deciziei atacate reiese că acest stimulent a fost acordat Huawei pentru a o ajuta să se debaraseze de un exces de aceste cipuri, într-un context în care aceasta se prevala din ce în ce mai mult de presiunea concurențială exercitată de Icera, în special prin intermediul cipului ICE8042, pentru a obține condiții mai favorabile.

401 În plus, din documentele și din corespondența menționate printre altele în considerentele (480)-(486) ale deciziei atacate reiese că Qualcomm nu era în măsură să ignore cererile Huawei, ceea ce demonstrează că negocierile privind prețurile aveau încă loc la momentul în care Qualcomm a decis să acorde plata NRE către Huawei și că la acel moment condițiile de vânzare a cipurilor MDM8200 nu fuseseră încă stabilite în mod definitiv.

402 În ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că termenii acordului privind cheltuielile de inginerie nerecurente și plata NRE către Huawei nu o determinau pe aceasta din urmă să cumpere cipuri MDM8200, ci mai degrabă cipuri MDM8200A, trebuie arătat, asemenea Comisiei, că răspunsurile Huawei la întrebările Comisiei nu demonstrează că aceasta din urmă considera că plata respectivă se raporta la cipurile MDM8200A. Dimpotrivă, astfel cum se arată în considerentul (681) al deciziei atacate, răspunsul Huawei se limitează să repete pur și simplu termenii acordului menționat, care nu corespund elementelor de probă privind adevăratul obiectiv al acestei plăți. Or, din elementele de probă menționate în considerentele (482) și (679) ale deciziei atacate și din însăși mărturisirea Qualcomm în răspunsul la CO reiese că aceeași plată trebuia să servească drept rabat retroactiv pentru cipurile MDM8200. În plus, afirmația Qualcomm potrivit căreia Huawei considera plata în discuție ca raportându-se la cipurile MDM8200A este contrazisă de elementele de probă contemporane menționate în considerentele (491), (527) și (543) ale acestei decizii, în care Huawei solicita Qualcomm să ajusteze reducerile rezultate din cheltuielile de inginerie nerecurente pentru a ține seama de un stoc suplimentar de unități pentru cipurile MDM8200 pe care aceasta le identificase. Din aceste elemente reiese că Huawei cunoștea perfect că adevărata intenție care stătea la baza plății NRE era să servească drept rabat pentru cipurile MDM8200, iar nu pentru cipurile MDM8200A.

403 În sfârșit, în ceea ce privește „cvasiacuzația” explicită de „disimulare” introdusă în CSO în ceea ce privește plățile NRE către ZTE și Huawei, este adevărat, pe de o parte, că ultima teză a punctului 771 din CSO ridica problema dacă faptul că Qualcomm nu contabilizase corect cheltuielile de inginerie nerecurente pentru cipuri era o încercare de a disimula rabatul legat de plata cheltuielilor menționate și, pe de altă parte, că această problemă nu a fost reprodusă în decizia atacată. Cu toate acestea, critica reclamantei privind eliminarea acestei „cvasiacuzații”, potrivit căreia eliminarea respectivă constituie o nemotivare și ilustrează de asemenea incapacitatea Comisiei de a stabili intenția Qualcomm de a exclude Icera de pe piață, nu poate fi admisă.

404 Astfel, este suficient să se arate în această privință că, în lumina jurisprudenței citate la punctul 307 de mai sus, Comisia nu era obligată să răspundă în mod specific în decizia atacată la toate observațiile de fapt sau de drept pe care le invocase în cursul procedurii administrative. Pe de altă parte, astfel cum arată Comisia, eliminarea din decizia atacată a ultimei teze a punctului 771 din CSO demonstrează, contrar celor susținute de reclamantă, că Comisia a ținut seama de răspunsul Qualcomm în cadrul procedurii administrative, fără însă ca acest lucru să aibă vreo incidență asupra dovezii intenției Qualcomm de a exclude Icera de pe piața relevantă.

405 În lumina considerațiilor care precedă, al doilea aspect al celui de al șaselea motiv trebuie respins. În consecință, întrucât primul aspect al acestui motiv a fost de asemenea respins (a se vedea punctul 395 de mai sus), motivul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe „lipsa unui nivel de referință adecvat în materie de costuri de referință”

406 Prin intermediul celui de al șaptelea motiv, care este împărțit în trei aspecte, primul fiind întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice și a principiului *in dubio pro reo*, al doilea, pe faptul că criteriul LRAIC nu este costul de referință adecvat, iar al treilea, pe faptul că LRAIC calculate de Comisie nu ar corespunde „adevăratelor” LRAIC, reclamanta susține că tratarea costurilor în decizia atacată este afectată de numeroase erori și de încălcări ale principiilor generale de drept.

Observații introductive

407 La punctul 12.6 din decizia atacată, Comisia a explicat, în ceea ce privește cipurile care fac obiectul investigației, motivele pentru care apreciase că măsura costurilor cea mai adecvată pentru analiza prețuri-costuri era reprezentată de LRAIC. În cadrul calculului acestora din urmă, ea a luat în considerare, pe de o parte, costurile de fabricație, care variază în funcție de cantitatea de cipuri produse și care reprezintă astfel componenta variabilă relevantă a LRAIC (punctul 12.6.2 din decizia menționată) și, pe de altă parte, costurile de C&D ale Qualcomm, astfel cum au fost înregistrate în baza de date referitoare la costurile de C&D ale Qualcomm [*confidențial*], capturând în acest fel partea fixă cea mai importantă a costului marginal de producție a unui cip (punctul 12.6.3 din această decizie). Ea a adăugat că alte tipuri de costuri fixe, cum ar fi costurile de comercializare, nu erau incluse și că, prin urmare, LRAIC calculate de ea erau inferioare ATC ale Qualcomm.

408 Potrivit Comisiei, având în vedere criteriile stabilite de instanța Uniunii în acest domeniu, LRAIC erau măsura costurilor cea mai adecvată în speță pentru calcularea ratei minime de acoperire a costurilor susținute de Qualcomm în ceea ce privește produsele în cauză. Ea apreciază că, întrucât Qualcomm este o întreprindere multiprodus care beneficiază de economii de anvergură, mai multe produse puteau necesita aceleași activități de producție, având drept consecință că costurile relevante nu variau în funcție de numărul de produse furnizate (denumite în continuare „costurile comune”). Rezultă de aici, potrivit Comisiei, că aceste costuri nu erau luate în considerare în cadrul LRAIC, întrucât acestea nu cuprind decât costurile de producție specifice produselor care fac obiectul investigației. Prin urmare, media tuturor costurilor variabile și fixe pe care Qualcomm le suporta pentru a produce un produs specific, și anume LRAIC, ar fi de asemenea inferioară, pentru fiecare produs, ATC.

409 Comisia apreciază în decizia atacată că considerația potrivit căreia LRAIC erau inferioare, pentru fiecare produs, ATC nu este repusă în discuție de faptul că fiecare cip era susceptibil să determine sau să fi beneficiat de consecințe în materie de C&D în favoarea unor cipuri viitoare. Potrivit Comisiei, consecințele de care beneficia un cip special puteau fi compensate aproximativ de consecințele generate la rândul lor de acest cip special în favoarea cipurilor viitoare. Aceasta a arătat că, prin urmare, costurile de C&D suportate pentru un cip nu fuseseră reduse în funcție de consecințele care ar fi putut fi generate de același cip în favoarea unui cip viitor. Cu toate acestea, în ceea ce privește cipurile MDM8200 și MDM8200A, Comisia și-a ajustat repartizarea costurilor de dezvoltare ținând seama de faptul că din elementele dosarului reieșea că cipul MDM8200 determinase mult mai multe consecințe în favoarea cipului MDM8200A decât cele de care beneficiase el însuși.

410 În practică, pentru a calcula AVC, Comisia s-a întemeiat pe parametrul „costului unitar mediu”, astfel cum reieșea din datele Qualcomm, care putea fi declinat în funcție de două criterii contabile: un prim criteriu care reflectă costul unitar mediu al cipurilor vândute într-un anumit trimestru și un al doilea criteriu care reflectă costul unitar al cipurilor achiziționate de Qualcomm (de la fabrici) într-un anumit trimestru. Inițial, în CO, Comisia a urmat primul criteriu. Ulterior, în CSO și în decizia atacată, pentru a ține seama de anumite observații formulate de Qualcomm, Comisia a urmat mai degrabă al doilea criteriu, însoțit de anumite ajustări destinate în principal să rezolve o problemă de contabilizare a inventarului.

411 În schimb, pentru a calcula costurile de C&D ale Qualcomm care trebuiau atribuite fiecărui cip, Comisia a identificat ca fiind „marginale” în raport cu acesta anumite elemente de cost din [*confidențial*], pe care Qualcomm le utiliza pentru a înregistra și a atribui anumite costuri fixe unuia dintre cipuri. În special, identificarea costurilor „marginale” a fost efectuată pe baza unui document intern al Qualcomm în care era utilizat același termen, și anume prezentarea internă intitulată [*confidențial*], privind [*confidențial*] (denumită în continuare [*confidențial*]), și explicațiile date de Qualcomm în cursul procedurii administrative privind categoriile de costuri considerate ca fiind „marginale” în acest document.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice și a principiului in dubio pro reo

412 Reclamanta susține că Comisia a încălcat principiul securității juridice, principiul prezumției de nevinovăție și principiul *in dubio pro reo* prin utilizarea a două abordări diferite, una „descendentă” sau „top-down”, iar cealaltă „ascendentă” sau „bottom-up”, pentru a califica investiția totală în C&D a Qualcomm în CO, pe de o parte, și în CSO și decizia atacată, pe de altă parte. Mai precis, Comisia ar fi admis în CO că [*confidențial*] era inadecvată pentru o analiză prețuri-costuri. În schimb, în CSO și în decizia atacată, Comisia ar utiliza date extrase din această bază de date, iar metoda care este utilizată ar conduce la marje foarte diferite, între cipuri și de la un trimestru la altul, de cele indicate în CO.

413 Reclamanta susține de asemenea că diferența dintre metoda utilizată în CO, pe de o parte, și metoda utilizată în CSO și în decizia atacată, pe de altă parte, ar fi privat-o de posibilitatea de a anticipa metoda care urma să fie utilizată în cele din urmă de Comisie, precum și rezultatele acesteia atunci când a adoptat deciziile relevante privind stabilirea prețului pentru cipuri sau, *a fortiori*, deciziile privind investițiile în C&D. În opinia sa, Comisia însăși nu era în măsură să anticipeze elementele fundamentale ale metodei utilizate în cele din urmă în decizia menționată sau rezultatele acesteia, după mai mult de cinci ani de investigație.

414 Comisia contestă argumentele reclamantei.

415 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate, la fel cum s-a procedat la punctele 364-366 de mai sus, că criticile reclamantei întemeiate pe încălcarea principiului prezumției de nevinovăție și a principiului *in dubio pro reo* trebuie considerate inadmisibile întrucât nu sunt însoțite de precizări suficiente pentru a aprecia temeinicia lor.

416 Pe de altă parte, în primul rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat în esență pe diferența dintre metodele de analiză utilizate de Comisie, pe de o parte, în CO și, pe de altă parte, în CSO și în decizia atacată, trebuie amintit că, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 146 de mai sus, până la adoptarea unei decizii finale, Comisia poate, având în vedere în special observațiile scrise sau orale ale părților, să abandoneze unele sau chiar toate obiecțiunile

invocate inițial împotriva lor și să își modifice astfel poziția în favoarea lor sau să decidă să adauge noi obiecțiuni, în măsura în care oferă întreprinderilor interesate ocazia de a-și prezenta punctul de vedere în această privință. Situația este aceeași în ceea ce privește metoda utilizată de Comisie în analiza sa prețuri-costuri.

417 Astfel, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, deși principiul securității juridice impune ca normele de drept să fie clare și precise și urmărește să garanteze caracterul previzibil al situațiilor și al relațiilor juridice cărora li se aplică dreptul Uniunii (a se vedea Hotărârea din 15 septembrie 2005, Irlanda/Comisia, C-199/03, EU:C:2005:548, punctul 69 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 29 martie 2012, Spania/Comisia, T-398/07, EU:T:2012:173, punctul 107), nu este mai puțin adevărat că din caracterul provizoriu al metodei reținute în CO în vederea determinării măsurii costurilor celei mai potrivite pentru analiza prețuri-costuri rezultă că decizia finală a Comisiei nu poate fi anulată pentru simplul motiv că rezultatele provenite din aplicarea unei alte metode în CSO și în decizia atacată nu corespund în mod identic rezultatelor care ar fi provenit din metoda reținută inițial în CO (a se vedea prin analogie Hotărârea din 5 decembrie 2013, SNIA/Comisia, C-448/11 P, nepublicată, EU:C:2013:801, punctul 43).

418 În plus, trebuie arătat că reclamanta nu contestă în speță faptul că a avut posibilitatea de a-și explica punctul de vedere în cursul procedurii administrative și, în special după trimiterea CSO, cu privire la metoda care trebuie reținută în decizia atacată.

419 Mai mult, reclamanta se limitează să evoce caracterul „ascendent” și „descendent” al metodelor utilizate de Comisie, precum și o diferență între marjele necesare între cipuri și de la un trimestru la altul, fără a explica, exceptând o trimitere la înscrisurile sale prezentate în cursul procedurii administrative și anexate la cererea introductivă, care ar fi în mod concret diferențele dintre abordarea „descendentă” și abordarea „ascendentă”, precum și implicațiile lor practice. În această privință, trebuie să se observe, asemenea Comisiei, că metoda adoptată în decizia atacată (și în CSO) se bazează pe costurile efective de C&D pe care Qualcomm însăși le-a contabilizat pentru fiecare cip. Pentru acest motiv, Comisia a considerat că metoda respectivă reflecta mai fidel costurile de C&D suportate în mod real pentru dezvoltarea fiecărui cip decât cea aplicată în CO.

420 În consecință, chiar presupunând că metodele de analiză utilizate de Comisie în CO, pe de o parte, și în CSO și în decizia atacată, pe de altă parte, produc rezultate diferite, după cum susține reclamanta, acest element nu permite să se considere în speță că Comisia a săvârșit o eroare prin adoptarea în decizia atacată a unei metode întemeiate pe costurile efective de C&D pe care Qualcomm însăși le-a contabilizat pentru fiecare cip. În aceste condiții, argumentul respectiv nu poate fi admis.

421 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe imposibilitatea ca ea să cunoască în momentul luării deciziilor sale privind prețurile cipurilor și investițiile în C&D metoda care ar fi utilizată de Comisie pentru a stabili măsura pertinentă a costurilor, invocată numai în susținerea pretinsei încălcări a principiului securității juridice, trebuie amintit că, în cadrul CSO, Comisia indicase că modificarea calculului LRAIC a fost efectuată pentru a ține seama de obiecțiile formulate de reclamantă în răspunsul la CO în raport cu calculul LRAIC efectuat în CSO.

422 Trebuie să se arate în această privință că, deși este adevărat că luarea în considerare a costurilor întreprinderii dominante îi permite acesteia, având în vedere răspunderea specială care îi revine în temeiul articolului 102 TFUE, să aprecieze legalitatea propriilor comportamente și este,

așadar, conformă cu principiul general al securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 octombrie 2010, Deutsche Telekom/Comisia, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punctul 202, și Hotărârea din 17 februarie 2011, Teliasonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, punctul 44), acest lucru nu implică imposibilitatea Comisiei de a efectua anumite ajustări, întemeiate pe listele de prețuri și de costuri ale întreprinderii dominante, precum și pe orice altă informație relevantă furnizată de aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2007, France Télécom/Comisia, T-340/03, EU:T:2007:22, punctele 131-137, Hotărârea din 10 aprilie 2008, Deutsche Telekom/Comisia, T-271/03, EU:T:2008:101, punctele 208-211, și Hotărârea din 13 decembrie 2018, Slovak Telekom/Comisia, T-851/14, EU:T:2018:929, punctele 220-235).

423 Rezultă că principiul securității juridice nu impune ca întreprinderea dominantă să dispună de previziuni detaliate privind metoda exactă pe care Comisia ar utiliza-o pentru a-și calcula costurile. Astfel, metoda adoptată de Comisie trebuie să țină seama de împrejurările specifice ale speței și în special de informațiile disponibile furnizate de întreprinderea dominantă.

424 Având în vedere cele ce precedă, primul aspect al celui de al șaptelea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe faptul că criteriul LRAIC nu este costul de referință adecvat

425 Potrivit reclamantei, Comisia ar fi trebuit să considere că cel mai adecvat cost de referință pentru analiza prețuri-costuri în prezenta cauză erau AVC sau costurile evitabile medii (denumite în continuare „AAC”), iar nu LRAIC.

426 În primul rând, deciziile în materie de prețuri ar fi întemeiate pe condițiile concurențiale luate într-un moment în care costurile de C&D ale Qualcomm deveniseră deja „nerecuperabile”, în sensul că nu mai puteau fi evitate. Prețuri inferioare LRAIC ar permite adesea, potrivit reclamantei, maximizarea profiturilor pe termen scurt și nu ar implica sacrificiu de profit.

427 În al doilea rând, LRAIC ar fi concepute pentru o lume statică, dat fiind că acestea s-ar concentra pe un anumit produs și nu ar ține seama de produsele conexe trecute și viitoare. Or, într-un sector dinamic precum cel al semiconductorilor, care are consecințe intertemporale, utilizarea lor nu ar fi adecvată.

428 În al treilea rând, natura extrem de limitată a acuzațiilor de abuz în prezenta cauză (care privește numai vânzarea a trei cipuri către două cliente timp de câteva trimestre) ar avea drept consecință faptul că, astfel, LRAIC „adevărate” ar fi în realitate AAC sau AVC, chiar costuri extrem de apropiate.

429 În această privință, Comisia ar fi considerat în mod eronat că produsele aparținând pieței relevante se caracterizau prin costuri marginale sau variabile scăzute, în timp ce ea însăși ar fi declarat în mai multe rânduri că AVC reprezintă un parametru important al concurenței.

430 În al patrulea rând, reclamanta arată că alegerea Comisiei de a-și întemeia analiza mai degrabă pe LRAIC decât pe ATC nu ar fi, contrar celor susținute de aceasta din urmă, mai favorabilă pentru ea. Potrivit reclamantei, este improbabil ca ATC, calculate corect, să fie mai ridicate decât LRAIC, întrucât acestea din urmă includ și costuri comune, omit să țină seama de veniturile care decurg din activitatea sa în materie de licențe de brevete și au suferit manipulări *post hoc*, având drept consecință creșterea considerabilă a LRAIC pentru cipul MDM8200A.

431 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

432 Mai întâi, trebuie amintit că, atunci când este sesizat, conform articolului 263 TFUE, cu o acțiune în anularea unei decizii de aplicare a articolului 102 TFUE, Tribunalul trebuie ca regulă generală să exercite, pe baza elementelor prezentate de recurent în susținerea motivelor invocate, un control complet cu privire la aspectul dacă cerințele de aplicare a acestei dispoziții sunt sau nu sunt îndeplinite și că, în exercitarea acestui control, Tribunalul nu se poate întemeia pe marja de apreciere de care dispune Comisia, în virtutea rolului care îi este încredințat în materie de politică a concurenței de Tratatele UE și FUE, pentru a renunța la exercitarea unui control aprofundat atât în drept, cât și în fapt (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2014, MasterCard și alții/Comisia, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punctele 155 și 156).

433 Pe de altă parte, trebuie să se constate că utilizarea de către Comisie a unei metode întemeiate pe prețuri superioare AVC și inferioare ATC nu face decât să rezulte din jurisprudență. Astfel, potrivit Curții, prețurile inferioare AVC prin care o întreprindere dominantă încearcă să elimine un concurent trebuie considerate abuzive. Astfel, o întreprindere dominantă nu are niciun interes să practice asemenea prețuri, cu excepția celui de a-și elimina concurenții pentru a putea apoi să își majoreze prețurile profitând de situația sa de monopol, întrucât fiecare vânzare determină pentru ea o pierdere, și anume cea a totalității costurilor fixe (cu alte cuvinte, a celor care rămân constante, oricare ar fi cantitățile produse) și a unei părți, cel puțin, din costurile variabile aferente unității produse. Pe de altă parte, prețurile inferioare ATC, care includ costurile fixe și costurile variabile, dar superioare AVC trebuie considerate abuzive atunci când sunt stabilite în cadrul unui plan care are drept scop eliminarea unui concurent. Într-adevăr, aceste prețuri pot înlătura de pe piață întreprinderi care sunt poate la fel de eficiente ca întreprinderea dominantă, dar care, ca urmare a capacității lor financiare mai reduse, sunt incapabile să reziste concurenței care le este făcută (Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 71 și 72).

434 Această jurisprudență a fost confirmată în mai multe hotărâri ulterioare care rețin în mod constant că prețurile inferioare AVC trebuie considerate în principiu abuzive, în măsura în care, prin aplicarea unor asemenea prețuri, se prezumă că o întreprindere în poziție dominantă nu urmărește nicio altă finalitate economică decât pe aceea de a-și elimina concurenții. Pe de altă parte, prețurile inferioare ATC, dar superioare AVC nu trebuie considerate abuzive decât atunci când sunt stabilite în cadrul unui plan care are drept scop eliminarea unui concurent (Hotărârea din 14 noiembrie 1996, Tetra Pak/Comisia, C-333/94 P, EU:C:1996:436, punctul 41, și Hotărârea din 2 aprilie 2009, France Télécom/Comisia, C-202/07 P, EU:C:2009:214, punctul 109).

435 În lumina jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia (C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 71 și 72), pentru a constata un abuz de poziție dominantă, Comisia avea în speță, așadar, obligația, pe de o parte, de a constata că prețurile reclamantei erau inferioare ATC și, pe de altă parte, de a dovedi intenția acesteia de a exclude un concurent. Or, Comisia a considerat în decizia atacată, astfel cum s-a amintit la punctele 408 și 409 de mai sus, că LRAIC ale Qualcomm erau inferioare ATC, pentru fiecare produs.

436 În această privință, contrar celor susținute de reclamantă în cadrul celei de a patra critici, trebuie să se considere că, dat fiind că ATC cuprind, printre altele, toate costurile comune, în timp ce LRAIC cuprind numai costurile asociate produselor specifice vizate, este în esență exclus ca ATC

să fie inferioare LRAIC. Astfel, chiar și în cazul în care Comisia ar fi considerat în mod eronat ca fiind specifice produselor în cauză anumite costuri comune, reclamanta nu poate susține în mod valabil că LRAIC ar putea fi mai ridicate decât ATC.

437 De altfel, trebuie arătat că, la punctul 12.7.5.2 din decizia atacată, Comisia a calculat ATC și a concluzionat că acestea erau superioare LRAIC. Or, Qualcomm nici nu a contestat acest aspect, nici nu a propus o altă metodă de calcul. În consecință, nu se poate reproșa Comisiei că a utilizat în scopul analizei sale prețuri-costuri LRAIC în locul ATC în măsura în care LRAIC menționate sunt mai favorabile reclamantei decât ATC. În plus, astfel cum subliniază în mod întemeiat intervenienta, nu era necesar ca Comisia să stabilească dacă prețurile reclamantei erau de asemenea inferioare AVC sau LRAIC, întrucât a ales să verifice intenția Qualcomm de a exclude un concurent. Rezultă că a patra critică a reclamantei nu poate fi admisă.

438 În ceea ce privește celelalte trei critici invocate de reclamantă care contestă caracterul adecvat al LRAIC în calitate de cost de referință, trebuie să se arate, asemenea Comisiei, că un calcul al prețurilor bazat exclusiv pe costurile variabile este neadaptat pentru a identifica existența unor prețuri de ruinare într-un sector în care, după cum rezultă în special din considerentele (109)-(119) și (280)-(284) ale deciziei atacate, activitatea de C&D și prezența puternică a drepturilor de proprietate intelectuală generează costuri ridicate în materie de C&D, care nu ar fi luate în considerare într-un calcul bazat exclusiv pe costurile variabile.

439 Mai precis, nu se contestă că, după cum a indicat Comisia în considerentul (787) al deciziei atacate, industria semiconductorilor se caracterizează prin costuri variabile scăzute (de exemplu cele legate de fabricarea cipurilor) și prin costuri fixe ridicate (de exemplu cele legate de investiția în C&D necesară pentru conceperea și dezvoltarea cipurilor), care sunt în cea mai mare parte nerecuperabile la momentul comercializării produselor. Prin urmare, neincluderea costurilor nerecuperabile specifice produsului, precum investițiile în C&D, nu ar reflecta realitatea pieței pentru costurile legate de intrarea și de concurența pe piață, făcând astfel foarte dificilă, chiar imposibilă, identificarea unui caz de ruinare prin care se urmărește excluderea unui concurent.

440 Or, întrucât LRAIC înglobează costurile fixe și variabile specifice fiecărui produs suportate atât înaintea perioadei în care a avut loc comportamentul abuziv, cât și în cursul acesteia, ele constituie, pentru acest motiv, costul de referință cel mai adecvat în speță pentru calcularea ratei minime de recuperare a costurilor impuse pentru produsele care fac obiectul investigației [considerentul (780) al deciziei atacate].

441 În plus, argumentul reclamantei potrivit căruia vânzarea la un preț superior AVC, dar inferior LRAIC poate constitui o maximizare a profitului pe termen scurt nu poate fi primit. Astfel, trebuie arătat, asemenea Comisiei, că jurisprudența aplicabilă recunoaște că o tarifare superioară AVC, dar inferioară ATC (care în speță ar fi superioare LRAIC) ar fi abuzivă numai dacă ar fi făcută cu intenția de a exclude un concurent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 71 și 72). După cum se amintește în considerentul (785) al deciziei atacate, este exact ceea ce a demonstrat Comisia. Astfel, pe de o parte, reclamanta a aplicat prețuri inferioare LRAIC și, pe de altă parte, a făcut acest lucru în cadrul unui plan care urmărea excluderea Icera. În consecință, a susține că prețurile superioare AVC ar putea servi unor scopuri legitime înseamnă doar a recunoaște distincția făcută în jurisprudența aplicabilă și nu demonstrează că LRAIC este o referință inadecvată în speță.

442 În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia LRAIC constituie o referință inadecvată în speță ca urmare a întinderii limitate a încălcării, trebuie arătat că, în raport cu o practică de ruinare cu o durată de doi ani într-un sector care, după cum a fost confirmat chiar de reclamantă (a se vedea în special punctele 333 și 337 din răspunsul reclamantei la CSO, anexele A.2.2 și A.2.4 la cererea introductivă și punctele 715-723 din răspunsul reclamantei la CO), se caracterizează prin cicluri scurte de inovare care necesită investiții importante în C&D, ignorarea oricăror costuri legate de dezvoltarea produselor care fac obiectul presupusei ruinări ar echivala cu ignorarea unei părți importante din costurile care determină atât deciziile privind prețurile întreprinderii dominante, cât și pe acelea ale rivalelor sale. Dacă este adevărat că, după cum susține reclamanta, în sectoarele „cu o C&D foarte intensă” întreprinderile pot stabili prețurile optime la niveluri care nu permit suprapunerea tuturor costurilor de C&D care ar putea fi asociate unui anumit produs, atunci rentabilitatea activităților lor ar fi serios pusă în discuție. În schimb, aceste costuri joacă un rol important în strategia de definire a prețurilor, fiind vorba mai ales despre piețe caracterizate prin prezența unei succesiuni rapide de produse, produsele relativ vechi fiind înlocuite rapid cu produse mai inovatoare, în perioade relativ scurte. Faptul că o activitate de C&D poate beneficia de rezultatele anterioare sau facilita evoluții sau descoperiri viitoare nu înseamnă că aceste investiții nu ar putea fi luate în considerare, ci are mai degrabă drept consecință faptul că trebuie să repartizeze cu atenție costurile între diferitele produse.

443 În lumina acestor considerații, trebuie respinse criticile reclamantei prin care se contestă caracterul adecvat al LRAIC în calitate de cost de referință. Astfel, deși Comisia dispune de o marjă de apreciere în materie de politică a concurenței, care face obiectul unui control aprofundat atât în drept, cât și în fapt din partea Tribunalului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2014, MasterCard și alții/Comisia, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punctul 156), nu este mai puțin adevărat că elementele prezentate de reclamantă nu permit să se considere că, alegând să nu utilizeze AVC sau AAC în calitate de cost de referință, Comisia a săvârșit o eroare.

444 În lumina a tot ceea ce precedă, al doilea aspect al celui de al șaptelea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe faptul că LRAIC calculate de Comisie nu ar corespunde „adevăratelor” LRAIC

445 În susținerea celui de al treilea aspect, reclamanta invocă opt critici.

446 În primul rând, reclamanta reproșează Comisiei că a săvârșit o eroare în definirea LRAIC, în măsura în care nu a ținut seama de faptul că, în prezența unor efecte de la un cip la altul, costurile susceptibile de o astfel de calificare nu puteau, prin natura lor nespecifică, să fie asociate cu un anumit cip și, prin urmare, nu puteau pur și simplu să fie incluse în calculul LRAIC.

447 În al doilea rând, reclamanta critică o neconcordanță între justificările oferite de Comisie pentru calculele sale în cadrul CSO și cele oferite pentru calculele sale în decizia atacată. Potrivit reclamantei, în CSO, Comisia invocă necesitatea de a rezolva „distorsiuni provocate de sistemul de contabilizare” identificate în răspunsul la CO, în timp ce în decizia atacată ea invocă mai degrabă necesitatea de a aborda criticile reclamantei. Mai precis, aceasta critică faptul că reconstituirea de către Comisie a măsurii AVC în această decizie este excesiv de complexă și faptul că Comisia nu a adoptat parametrul costurilor unitare medii (AUC) în calculele sale, contrar metodei pe care a susținut-o în răspunsurile sale la CO și la CSO.

448 În al treilea rând, reclamanta susține că [*confidențial*] nu este adaptată pentru identificarea costurilor sale marginale de C&D, în sensul că [*confidențial*] menționată este utilizată exclusiv în scopuri de gestiune internă și de contabilitate, și nu este concepută sau adaptată pentru analiza Comisiei.

449 În al patrulea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a tratat anumite costuri înregistrate în [*confidențial*], și anume costurile care se încadrează în categoriile [*confidențial*] și [*confidențial*], drept costuri „marginale”, în condițiile în care nu erau astfel de costuri, întrucât fuseseră asociate unui anumit cip numai ca urmare a imputărilor [*confidențial*], iar nu pentru motivul că erau legate în mod specific de acest cip.

450 În această privință, reclamanta susține, *primo*, că trebuie făcută o distincție între costurile imputate direct unui cip și cele imputate *ex post* printr-o afectare, cu alte cuvinte, nu pentru motivul că au fost considerate ca fiind legate în mod specific de acest cip dat, ci numai ca urmare a unui simplu mecanism de afectare internă. Potrivit reclamantei, angajații QCT [*confidențial*].

451 Astfel, costurile legate de material care nu ar fi imputate direct unui cip, cu alte cuvinte, [*confidențial*] în categoria [*confidențial*], [*confidențial*].

452 De asemenea, costurile asociate software-ului ar rezulta, începând cu septembrie 2009, [*confidențial*].

453 Ținând seama de natura specifică a C&D în sectorul semiconductorilor, chiar și costurile contabilizate în [*confidențial*] în mod direct pentru un cip ar putea în realitate să nu fie pe deplin specifice acestui cip. În orice caz, dacă Comisia ar fi considerat ca fiind „marginale” sau „specifice unui produs” doar costurile de C&D atribuite direct unui cip, ea nu ar fi putut constata ruinarea.

454 În practică, Comisia nu ar oferi nicio justificare solidă în ceea ce privește calificarea drept „marginale” a costurilor care se încadrează în categoriile [*confidențial*] și [*confidențial*] și s-ar limita să se întemeieze, pe de o parte, pe utilizarea cuvântului din limba engleză „incremental” într-un singur document al Qualcomm aflat în posesia sa, și anume [*confidențial*], și, pe de altă parte, pe explicațiile date de aceasta din urmă în cursul procedurii administrative, ceea ce ar demonstra că nu a efectuat nicio evaluare independentă.

455 *Secundo*, în ceea ce privește [*confidențial*] utilizat de Comisie pentru identificarea categoriei de costuri marginale printre categoriile de costuri suportate de reclamantă, aceasta din urmă arată că documentul respectiv privea un cip specific, [*confidențial*], nevizat de investigație, care nu era dezvoltat în același timp cu cipurile vizate de această investigație și care nu reprezenta, spre deosebire de acestea, un modem „slim”. În schimb, mai multe documente aflate în posesia Comisiei, inclusiv cele privind cipurile vizate de investigație, nu ar face nicio referire la costurile marginale.

456 Mai mult, [*confidențial*], datat aprilie 2011, ar fi ulterior principalelor decizii privind investițiile în C&D adoptate în ceea ce privește cipurile vizate.

457 În plus, în considerentul (847) al deciziei atacate, Comisia nu ar respecta și ar interpreta greșit [*confidențial*], acolo unde acesta conține o referire la costurile de C&D calificate drept „marginale”. Potrivit reclamantei, Comisia ar fi trebuit de asemenea să țină seama de referirea în același document la noțiunea de „marjă de portofoliu marginală”, ceea ce ar fi permis o mai bună

înțelegere a cuvântului din limba engleză „incremental”. De asemenea, reclamanta pretinde că nu a declarat niciodată că, după cum stipulează Comisia în considerentul (848) al deciziei atacate, expresia [*confidențial*] are o aplicare mai generală în cadrul Qualcomm decât în acest document.

458 *Tertio*, reclamanta arată că a explicat de mai multe ori că peste [*confidențial*] din [*confidențial*] USD incluse în mod eronat în costurile [*confidențial*] și [*confidențial*] și că Comisia considera ca fiind „marginale” pentru cipurile MDM8200 și MDM8200A sunt în realitate legate de dezvoltarea [*confidențial*], care nu ar fi nicidecum specifică unui cip. În această privință, [*confidențial*], ar arăta că [*confidențial*], ceea ce ar demonstra că aceste [*confidențial*] USD nu ar fi specifice unui anumit cip.

459 În plus, potrivit reclamantei, justificările oferite în decizia atacată pentru a respinge argumentele sale în această privință nu ar fi plauzibile.

460 În al cincilea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a săvârșit o eroare prin faptul că nu a ținut seama de veniturile generate de Qualcomm în cadrul activității de licență de brevete. În esență, reclamanta apreciază că Comisia ar fi trebuit să excludă costurile de C&D asociate cipurilor vizate în măsura în care aceste costuri rezultau din obținerea unor brevete pe care Qualcomm le inclusese în portofoliul său de brevete acordate sub licență și care, prin urmare, nu puteau fi considerate ca fiind specifice cipurilor vizate. Potrivit reclamantei, Comisia a considerat în mod eronat, pe de o parte, [*confidențial*] și, pe de altă parte, că veniturile marginale generate de aceste licențe nu ar fi susceptibile să aibă vreo influență măsurabilă asupra veniturilor generate de activitatea respectivă.

461 Reclamanta arată că Comisia însăși a afirmat, în nota de subsol 1238 din decizia atacată, că [*confidențial*]. Aceasta adaugă că problema dacă veniturile generate de activitatea de licență de brevete sunt susceptibile să aibă un impact mai mult sau mai puțin măsurabil asupra veniturilor generate de activitatea de licență de tehnologii nu este întrebarea corectă care trebuie pusă. În opinia sa, trebuie mai degrabă să se verifice dacă C&D în discuție este într-adevăr „incrementală” în raport cu cele trei cipuri vizate și dacă dă naștere unor brevete care sunt ulterior depuse, cu consecința că această C&D nu este specifică cipurilor respective.

462 Potrivit reclamantei, nu ar fi posibil nici să se stabilească o legătură directă între cipurile vizate și brevetele privind programele pentru computer, în măsura în care costurile legate de acestea din urmă nu sunt direct asociate unui cip specific.

463 În al șaselea rând, reclamanta susține că decizia atacată se întemeiază pe un extras din [*confidențial*] care nu leagă niciunul dintre costurile care figurează în acesta de clienți specifici. Totuși, Comisia a considerat că costurile de C&D legate de dezvoltarea cipurilor vizate erau costuri „marginale” pentru Huawei și ZTE. Potrivit reclamantei, o analiză prețuri-costuri care vizează exclusiv Huawei și ZTE ar trebui să excludă însă orice cost de C&D, ceea ce ar pleda ulterior în favoarea utilizării AVC sau a AAC.

464 Mai precis, *primo*, potrivit reclamantei, faptul că vânzările către alți clienți decât ZTE și Huawei nu au justificat dezvoltarea cipurilor în discuție nu ar însemna că vânzările către Huawei și ZTE ar fi fost suficiente pentru a justifica dezvoltarea acestor cipuri. *Secundo*, Comisia însăși ar fi admis, în considerentele (131), (132) și (354) ale deciziei atacate, că cipul MDM8200 fusese dezvoltat în colaborare cu alți operatori decât ZTE și Huawei. *Tertio*, datele referitoare la vânzările de cipuri MDM8200A către ZTE și Huawei, astfel cum au fost reproduse în considerentul (980) și în tabelul 58 din decizia menționată, nu ar susține deloc afirmația potrivit

căreia C&D asociată acestui cip trebuia considerată ca fiind specifică acestor două cliente. *Quarto*, documentele menționate de Comisie în nota de subsol 1277 din aceeași decizie nu ar susține în niciun caz teza Comisiei. *Quinto*, Qualcomm [*confidențial*].

465 În al șaptelea rând, reclamanta critică manipulările *post hoc* efectuate de Comisie prin realocarea costurilor înregistrate în [*confidențial*] pentru diferite cipuri, în special prin realocarea costurilor aferente cipului MDM8200 pentru cipul MDM8200A, ceea ce ar determina creșterea LRAIC pentru cipul MDM8200A de [*confidențial*] la [*confidențial*] USD; în lipsa unei asemenea manipulări, prețurile nu ar fi inferioare costurilor în ceea ce privește acest din urmă cip. În esență, *primo*, reclamanta arată că nu se contestă că decizia Qualcomm de a dezvolta cipul respectiv ar fi ulterioară și independentă de decizia sa de dezvoltare a cipului MDM8200 și aceste două cipuri nu formau un proiect comun, astfel cum ar reieși din tabelul reprodus în considerentul (880) litera (a) al deciziei atacate.

466 *Secundo*, reclamanta afirmă că a dezvoltat numeroase cipuri după cipul MDM8200 și cipul MDM8200A, care ar fi fost de asemenea compatibile cu tehnologia HSPA+ și cu tehnologiile mai avansate. În plus, nimic nu ar face relația dintre cipul MDM8200 și cipul MDM8200A „unică”: existența unei relații tehnice strânse între două cipuri nu ar avea nimic unic, nici măcar neobișnuit.

467 *Tertio*, deși este adevărat că, până la un anumit moment, între anii 2013 și 2015, [*confidențial*], acest lucru s-ar datora doar unei simple erori de scriere care nu ar fi fost la momentul respectiv deosebit de problematică. Decizia atacată ar fi în plus incoerentă în ceea ce privește tratamentul aplicat, pe de o parte, cipurilor MDM8200 și MDM8200A și, pe de altă parte, cipului MDM6200, care este de asemenea un cip pretins „de vârf” strâns legat de alte cipuri ale Qualcomm, în special de cipul QSC6295, dezvoltat anterior.

468 *Quarto*, Comisia nu ar fi depus niciun efort pentru a investiga tehnologia și activitățile de C&D în discuție și nici pentru a asocia manipulările sale de intrările sau de categoriile de costuri specifice în [*confidențial*].

469 În al optulea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a repartizat în mod eronat costurile „marginale” mai degrabă pe baza veniturilor decât pe baza volumelor de vânzare.

470 Metoda în cauză nu și-ar găsi, mai întâi, niciun temei pertinent în literatura juridică sau economică. Aceasta ar conduce, în plus, la atribuirea unor costuri suplimentare vânzărilor în temeiul simplului fapt că prețurile într-o anumită perioadă sunt relativ ridicate, ceea ce ar favoriza în mare măsură constatarea unor prețuri de ruinare acolo unde nu există. În sfârșit, un veritabil test de excludere ar consta în a verifica dacă întreprinderea își majorează ulterior prețurile (ceea ce reclamanta nu ar fi făcut), ceea ce, potrivit metodei menționate, ar însemna că costurile de C&D mai mici sunt imputate vânzărilor pretins de ruinare ca urmare a faptului că acestea sunt mai degrabă transferate în perioada de recuperare. Acest lucru nu ar avea niciun sens pe plan economic și nu ar fi compatibil cu noțiunea de „recuperare”.

471 Comisia ar săvârși de asemenea o eroare prin definirea metodei în cauză drept o „estimare a evoluției prețului unui cip”, neglijând astfel să considere că LRAIC sunt o măsură a costurilor, iar nu a prețului.

472 În plus, reclamanta apreciază că metoda în cauză urmărește de asemenea un „obiectiv mobil”, în temeiul căruia, dacă și-ar fi majorat prețurile pentru a evita pretinsa ruinare, acest lucru ar fi determinat în același timp o creștere a veniturilor sale, ceea ce ar fi determinat o alocare a costurilor de C&D mai ridicată în fiecare trimestru, cu rezultatul că ar fi fost întotdeauna vinovată de ruinare. Reclamanta critică de asemenea „rezultatele imprevizibile și paradoxale” la care ar conduce metoda adaptată de Comisie. Reclamanta adaugă că adoptarea unei repartizări bazate pe volum nu ar fi condus practic la nicio tarifare inferioară costurilor.

473 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

474 În ceea ce privește prima critică, întemeiată pe o eroare în ceea ce privește definiția LRAIC, trebuie să se constate că, în decizia atacată, Comisia a recunoscut că era probabil să existe recăderi în industria cipurilor pe măsură ce produsele se îmbunătățeau. Totuși, acest lucru nu exclude faptul că reclamanta a suportat costuri în mod special pentru dezvoltarea unui anumit cip și nu ar fi putut lansa acest cip pe piață fără a suporta costurile respective. Rezultă că, chiar dacă există recăderi, Comisia nu a săvârșit o eroare alegând să țină seama de costurile de dezvoltare marginale legate în mod specific de produsul în cauză.

475 În plus, întemeind măsura costurilor pe [*confidențial*], Comisia, după cum reiese din considerentul (835) al deciziei atacate, a ținut seama numai de costurile pe care reclamanta le luase în considerare în mod direct sau indirect pentru dezvoltarea cipurilor vizate. Atunci când au existat dovezi specifice privind consecințele, Comisia a ținut seama de acestea, după cum reiese, în ceea ce privește consecințele costurilor de C&D între cipurile MDM8200 și MDM8200A, din cuprinsul punctului 12.6.3.2 din decizia menționată.

476 În ceea ce privește eventualele consecințe în general, în lipsa unor informații care ar fi permis Comisiei să cuantifice aceste consecințe, după cum a apreciat Comisia în considerentul (783) al deciziei atacate, cea mai rezonabilă abordare era de a presupune că acele consecințe de care a beneficiat un anumit cip erau aproximativ echilibrate de efectele produse de acest cip specific asupra altor cipuri. În consecință, costurile de dezvoltare suportate pentru acest cip nu au fost înlăturate ca urmare a consecințelor pe care probabil le-a generat.

477 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

478 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe o incoerență între justificările date de Comisie în ceea ce privește calculele sale din CSO și cele date în ceea ce privește calculele sale din decizia atacată, este suficient să se constate că această critică, chiar dacă ar fi întemeiată, nu poate nicidecum determina nelegalitatea metodei în cauză. Prin urmare, aceasta trebuie înlăturată ca inoperantă.

479 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe caracterul neadaptat al [*confidențial*] pentru identificarea costurilor marginale de C&D, trebuie amintit că, în aceasta bază de date, reclamanta înregistrează costurile, cip cu cip, în scopuri de gestiune internă și de contabilitate. Or, ținând seama de această alocare pentru fiecare cip a costurilor și de faptul că această bază de date este utilizată intern de Qualcomm, aceasta din urmă nu reușește să explice motivul pentru care ar trebui considerată inadecvată pentru reconstituirea costurilor de către Comisie. În plus, astfel cum se arată în considerentul (845) al deciziei atacate, reclamanta însăși, pentru a răspunde la solicitările de informații referitoare la cuantificarea costurilor, a extras informații din baza de date menționată.

480 În plus, în ceea ce privește afirmația Qualcomm potrivit căreia ansamblul de date care figurează în [*confidențial*] nu ar fi conceput pentru a calcula LRAIC în sensul dreptului concurenței, este suficient să se arate că această împrejurare nu se opune posibilității Comisiei de a se întemeia pe o astfel de bază de date în măsura în care aceasta conține informații relevante pentru investigația sa.

481 În sfârșit, chiar presupunând că Comisia a decis inițial să nu utilizeze [*confidențial*] în CO și nu a furnizat explicații cu privire la schimbarea sa de opinie în această privință în CSO, este suficient să se arate că, în lumina jurisprudenței citate la punctul 367 de mai sus, reclamanta nu se poate prevala în mod întemeiat de faptul că Comisia nu ar fi răspuns în mod specific în decizia atacată la toate observațiile de fapt sau de drept pe care le-a invocat în cursul procedurii administrative. Rezultă că prezenta critică trebuie respinsă.

482 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe o eroare în tratarea anumitor costuri înregistrate în [*confidențial*] în calitate de costuri „marginale”, trebuie amintit, mai întâi, că decizia atacată prezintă, la punctul 12.6.3.1, o explicație a măsurii părții fixe din costurile de C&D efectuate de Qualcomm pentru producerea fiecărui cip care a fost luat în considerare pentru calculul LRAIC. Considerentul (835) al deciziei menționate enumeră astfel diferitele categorii de costuri de C&D care, în baza de date menționată, sunt atribuite fiecărui cip, fie direct, în raport cu dezvoltarea unui produs specific, fie „*ex post*”.

483 Pe de altă parte, după cum s-a arătat la punctul 411 de mai sus, decizia atacată precizează, în considerentele (836) și (837) ale acesteia, că, în alegerea elementelor care trebuie incluse în analiza costurilor în calitate de costuri „medii”, Comisia a fost ghidată de utilizarea cuvântului din limba engleză „incremental” în [*confidențial*], în legătură cu care a solicitat Qualcomm, la întrebarea 8.3 din solicitarea de informații prin Decizia din 30 ianuarie 2017, să furnizeze pentru cipurile în cauză aceleași informații privind C&D marginală cu cele furnizate pentru [*confidențial*]. Informațiile furnizate în răspuns sunt reproduse în anexa A.15.1 la cererea introductivă.

484 În sfârșit, Comisia a reconstituit costurile marginale prin însumarea costurilor [*confidențial*] și a costurilor [*confidențial*], și anume toate componentele costurilor care figurează în banca de date reprodusă în anexa A.15.1 la cererea introductivă, cu excluderea celor care erau înregistrate în calitate de costuri [*confidențial*], întrucât aceste din urmă costuri, deși reproduse în banca de date respectivă, fuseseră deduse de Qualcomm din totalul costurilor „Incremental (i.e. conform aceleiași [metode] a [*confidențial*])” în aceeași bancă de date.

485 Trebuie să se considere în această privință că elementele care sunt incluse în extrasul din baza de date care face obiectul criticilor reclamantei sunt rezumate în considerentul (835) al deciziei atacate și au fost identificate de Comisie pe baza informațiilor furnizate de Qualcomm.

486 Astfel, reclamanta, în primul rând, în răspunsul său la solicitarea de informații din 10 iulie 2013, datată decembrie 2013, și în special în răspunsul său la întrebarea 19 privind principalele etape ale dezvoltării primelor cipuri MDM și costurile asociate acestora, în al doilea rând, în răspunsul său la întrebările 8 și 9 din solicitarea de informații din 13 octombrie 2014 (anexa A.4.8.b la cererea introductivă), la punctul 38 și următoarele, și, în al treilea rând, în răspunsul său la întrebarea 8.3 din solicitarea de informații prin decizia din 30 ianuarie 2017 (anexa A.4.10.b la cererea introductivă), a furnizat întotdeauna aceleași elemente, indiferent dacă este sau nu vorba despre clasificarea acestora în funcție de [*confidențial*].

487 Cu alte cuvinte, în răspunsurile reclamantei, diferitele categorii de costuri sunt identificate și atribuite unui anumit cip în mod regulat și, în lipsa unor neconcordanțe între tabelele reproduse în diferitele răspunsuri (cu excepția costurilor [*confidențial*]), aceste categorii pot fi, așadar, considerate costuri „marginale” pentru un astfel de cip. În fapt, singura diferență dintre luarea sau neluarea în considerare a metodei constă în includerea sau neincluderea acestui din urmă element de cost, pe care, în orice caz, Comisia l-a exclus din calculele sale.

488 În aceste condiții, trebuie să se considere că, pentru ca un anumit cost să poată intra în calculul LRAIC, simpla utilizare sau neutilizare a cuvântului din limba engleză „incremental” în privința sa în [*confidențial*] nu poate constitui criteriul decisiv. În schimb, trebuie luate în considerare mai degrabă natura intrinsecă a costului în sine (și anume dacă reiese din una dintre categoriile de costuri considerate în general ca fiind costuri marginale), precum și metoda de clasificare urmată chiar de reclamantă în răspunsurile sale.

489 În consecință, trebuie să se constate că, pe baza răspunsurilor și a explicațiilor furnizate de reclamantă în cursul procedurii administrative, decizia atacată reconstituie în mod corect elementele care trebuie luate în considerare pentru calculul LRAIC. Pe de altă parte, trebuie arătat că, în răspunsul său la întrebarea 19 din solicitarea de informații din 10 iulie 2013 (prima pertinentă în această privință, din luna decembrie 2013) (anexa A.4.3 la cererea introductivă), reclamanta nu făcuse nicio referire la alocarea costurilor sau la faptul că, în practică, unele dintre aceste costuri nu ar putea fi atribuite unor cipuri specifice.

490 În plus, în ceea ce privește costurile de dezvoltare a programelor informatice, reclamanta a indicat în esență, la punctele 90 și 92 din răspunsul la întrebarea 19 din solicitarea de informații din 10 iulie 2013 (anexa A.4.3 la cererea introductivă), că durată de viață a unui program informatic era strâns legată de cea a unui anumit cip, iar costurile aferente acestuia urmau viața comercială a cipului respectiv, confirmând astfel concluzia care figurează în considerentul (860) al deciziei atacate, potrivit căreia această parte din [*confidențial*] constituie o bază solidă pentru a determina costurile de C&D legate de dezvoltarea unui program informatic care trebuie atribuit unui cip specific. Aceasta nu exclude de altfel ca o parte a unui program pentru computer să poată fi utilizată apoi pentru cipuri ulterioare.

491 În plus, trebuie să se arate că rezerva reclamantei privind alocarea costurilor a fost formulată într-un mod relativ imprecis în cursul procedurii administrative și în cererea introductivă.

492 Această lipsă de precizie în identificarea categoriilor de costuri care nu ar fi marginale subminează credibilitatea argumentelor reclamantei, cu atât mai mult cu cât, în cazul în care raționamentul său ar trebui urmat, aproape niciun cost de C&D nu ar putea fi atribuit unui cip specific.

493 În ceea ce privește valoarea probantă a elementelor utilizate de Comisie, trebuie amintit că credibilitatea și, prin urmare, valoarea probantă a unui înscris depind de originea acestuia, de împrejurările întocmirii acestuia, de persoana căreia îi este adresat și de conținutul acestuia (Hotărârea din 15 martie 2000, Cimenteries CBR și alții/Comisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 și T-104/95, EU:T:2000:77, punctele 1053 și 1838, și Hotărârea din 12 iulie 2011, Hitachi și alții/Comisia, T-112/07, EU:T:2011:342, punctul 70).

494 În speță, Comisia s-a întemeiat, în reconstituirea prețurilor, pe tabelele și răspunsurile furnizate de reclamanta însăși, inclusiv pe cifrele extrase din [*confidențial*] și, în plus, nu a făcut decât să aplice criterii de clasificare deja utilizate de aceasta din urmă. Dat fiind că datele respective provin chiar de la reclamantă, ele trebuie considerate ca fiind suficient de credibile pentru a susține reconstituirea prețurilor efectuată de Comisie.

495 În acest context, nu este suficient ca întreprinderea în cauză să menționeze o împrejurare care ar putea afecta valoarea probantă a respectivelor elemente de probă. Dimpotrivă, revine întreprinderii în cauză sarcina de a dovedi corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, dacă împrejurarea pe care o invocă există și, pe de altă parte, faptul că această împrejurare repune în discuție valoarea probantă a elementelor de probă pe care se întemeiază Comisia (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 26 septembrie 2018, Infineon Technologies/Comisia, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punctele 65-67).

496 Or, în prezenta cauză, reclamanta nu face decât să reitereze argumentele prezentate în cursul procedurii administrative, pornind de la răspunsul său la solicitarea de informații din 13 octombrie 2014, insistând asupra faptului că datele furnizate nu ar fi utilizabile în scopul unei analize antitrust, fără a adăuga în susținerea tezei sale niciun document care să demonstreze că o altă metodă de clasificare ar fi fost mai adaptată decât cea reținută de Comisie. În lipsa unei asemenea probe, trebuie să se concluzioneze că, în cazul unei contabilizări atât directe, cât și indirecte, costurile pe care reclamanta însăși le-a identificat în răspunsul la întrebarea Comisiei trebuie în principiu considerate ca fiind marginale în ceea ce privește fiecare dintre cipurile în cauză.

497 Pe de altă parte, asemenea Comisiei, trebuie subliniat că alegerea unei metode specifice de contabilizare (directă sau indirectă, și anume prin alocare) de către întreprinderea dominantă ar putea condiționa analiza costurilor sale. Astfel, chiar dacă, într-adevăr, un anumit element de cost ar rezulta dintr-o alocare, aceasta nu ar putea să se opună în sine includerii sale în calculul LRAIC. Dacă aceasta ar fi situația, o întreprindere dominantă ar putea întotdeauna să se sustragă de la orice analiză prețuri-costuri invocând imposibilitatea de a menține alocările la costuri specifice. În plus, în prezenta cauză, alocările reflectă aprecierile efectuate de reclamanta însăși cu privire la costurile care trebuie corelate cu un cip specific.

498 În ceea ce privește [*confidențial*] USD din costurile de C&D, contabilizate pentru cipul MDM8200, dar care s-ar raporta în realitate la [*confidențial*], trebuie arătat că reclamanta a invocat acest aspect pentru prima dată în răspunsul la CSO. Anterior, Comisia nu avea niciun motiv să repună în discuție exactitatea datelor primite, cu atât mai mult cu cât articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003 impune întreprinderilor în cauză obligația de a furniza informații complete, exacte și care nu induc în eroare.

499 Astfel, faptul că aceste costuri au fost luate în considerare în raport cu cipul MDM8200 reiese în mod clar din [*confidențial*] și din răspunsurile provenite de la reclamantă, care trebuie considerate elemente de probă deosebit de fiabile, în sensul că sunt contrare intereselor declarantului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 martie 2011, Siemens/Comisia, T-110/07, EU:T:2011:68, punctele 54 și 75). În fața acestor elemente, singura probă adusă de reclamantă este un document din 9 iulie 2009 intitulat [*confidențial*] (anexa A.18.1 la cererea introductivă), care conține o notă de subsol 20 privind excluderea sumei de [*confidențial*] USD, întrucât corespunde [*confidențial*]. În această privință, trebuie arătat că documentul respectiv, după cum a remarcat Comisia în considerentul (851) al deciziei atacate, prezintă un tabel care compară costurile de C&D referitoare la cipul MDM8200 cu cele referitoare la cipul MDM8200A, considerat ca fiind

neconcurențial prin costuri („not cost competitive”). Or, tot ceea ce pare să demonstreze acest tabel este că, în vederea comparării costurilor celor două cipuri în prezentare, cuantumul menționat pentru [*confidențial*] nu este luat în considerare, iar nu că, în calculul costurilor referitoare la cipul MDM8200, aceste costuri specifice nu au fost sau nu ar fi trebuit să fie luate în considerare. În rest, argumentele reclamantei nu sunt susținute de niciun document și, prin ele însele, nu sunt în măsură să poată repune în discuție elementele furnizate anterior de reclamanta însăși. În aceste condiții, ele trebuie înlăturate. Rezultă că prezenta critică trebuie respinsă.

500 În ceea ce privește a cincea critică, întemeiată pe o eroare referitoare la neluarea în considerare a veniturilor prezentate de Qualcomm în cadrul activității de licență de brevete, trebuie arătat că, presupunând chiar că reclamanta și-a schimbat politica de acordare a licențelor, aceasta nu înseamnă că nu acorda o licență pentru întregul său portofoliu de brevete în perioada relevantă. În orice caz, astfel cum reiese din nota de subsol 1238 din decizia atacată, reclamanta nu repune în discuție faptul că [*confidențial*].

501 În plus, trebuie să se observe că, pe de o parte, reclamanta susține că a identificat aproximativ [*confidențial*] brevete și cereri de brevete dintre care „multe” ar fi „susceptibile” să fi fost generate „în tot sau în parte” de lucrările pe care Comisia le consideră ca fiind specifice pentru cipurile în cauză. Pe de altă parte, reclamanta nu identifică aceste brevete și cereri de brevete și nici nu cuantifică veniturile astfel produse. În schimb, reclamanta se limitează să susțină că, mai ales în ceea ce privește brevetele legate de programele informatice, este imposibil să se identifice acelea care sunt legate de cipurile în discuție. În aceste condiții, argumentele reclamantei nu sunt suficiente pentru a repune în discuție concluziile Comisiei în această privință. Rezultă că prezenta critică trebuie respinsă.

502 În ceea ce privește a șasea critică, întemeiată în esență pe erori referitoare la luarea în considerare a costurilor de C&D legate de dezvoltarea cipurilor Qualcomm, trebuie să se considere, astfel cum reiese în mod clar din decizia atacată, în special din considerentul (862) al acesteia și, mai general, din cuprinsul punctului 12.6.3 din aceasta, că vânzările către Huawei și ZTE erau fundamentale pentru recuperarea costurilor de C&D.

503 În plus, după cum se arată în considerentul (888) al deciziei atacate, era oportun să se includă costurile marginale legate de C&D în măsura costurilor pentru a evalua dacă vânzările către Huawei și ZTE fuseseră efectuate la prețuri inferioare costului, deoarece previziunile de vânzări către Huawei și ZTE reprezentau o parte importantă din cererea preconizată care justifica dezvoltarea acestor cipuri în primul rând. Pe de altă parte, contrar celor susținute de reclamantă, în timp ce previziunile de vânzări ale unităților de cipuri MDM8200, MDM6200 și MDM8200A către alți clienți au contribuit de asemenea la recuperarea costurilor de dezvoltare marginale, aceste vânzări aveau o dimensiune care nu ar fi justificat dezvoltarea produselor respective. Această concluzie este confirmată și de documentele menționate în nota de subsol 1277 din decizia menționată.

504 În consecință, prezenta critică trebuie respinsă.

505 În ceea ce privește a șaptea critică, întemeiată pe manipulările *post hoc* efectuate de Comisie prin realocarea costurilor înregistrate în [*confidențial*] pentru diferite cipuri, trebuie să se constate că reclamanta însăși a recunoscut că, până în decembrie 2013, costurile aferente programelor informatice utilizate pentru cipurile MDM8200 și MDM8200A, astfel cum au fost înregistrate în

[*confidențial*] menționată, nu erau diferențiate după cum se raportau la unul sau altul dintre aceste două cipuri (nota de subsol 78 din răspunsul la solicitarea de informații din 13 octombrie 2014).

506 Trebuie să se arate de asemenea că, în tabelul extras din [*confidențial*], care figurează în anexa A.15.1 la cererea introductivă, deși dezvoltarea cipului MDM8200A începuse în aprilie 2009, niciun cost nu este asociat acestuia înainte de ultimul trimestru al anului 2009 și că, chiar și începând din acest moment, costurile asociate cipului respectiv rămân scăzute în raport cu cele asociate cipului MDM8200 și cipului MDM6200. Această împrejurare, ținând seama de similaritatea tehnică dintre cele două cipuri și de comercializarea lor comună, confirmă argumentele Comisiei care figurează în considerentul (880) al deciziei atacate, care demonstrează existența unei relații unice între cipul MDM8200 și cipul MDM8200A, incomparabilă cu cea care ar fi putut să existe între cipul MDM8200 și orice alt cip care suporta tehnologia HSPA+.

507 Intervenienta observă de asemenea, în mod întemeiat, că decizia atacată conține o „analiză a rentabilității pe durata de viață” în cadrul căreia este examinată rentabilitatea tuturor vânzărilor pentru cipul MDM8200 și pentru cipul MDM8200A, pe toată durata de viață a acestora și privind toți clienții, și din această analiză reiese că veniturile pe toată durata de viață asociate acestor două cipuri au fost insuficiente pentru a acoperi costurile lor de C&D de fabricare și de dezvoltare. În consecință, tarifarea Qualcomm referitoare la aceste două cipuri nu ar fi permis în niciun caz unui furnizor la fel de eficient să își acopere costurile pentru un cip concurent.

508 În aceste condiții, prezenta critică trebuie respinsă.

509 În ceea ce privește a opta critică, întemeiată pe o repartizare incorectă a costurilor „marginale” mai degrabă pe baza veniturilor decât a volumelor de vânzare, *primo*, trebuie arătat că, deși Comisia citează doar o sursă în favoarea metodei adoptate, și anume Principiile din 2017 ale OCDE aplicabile în materie de prețuri de transfer pentru întreprinderi multinaționale și administrații fiscale, în nota de subsol 1293 din decizia atacată, reclamanta nu se referă, în ceea ce o privește, la niciun studiu sau principiu în susținerea metodei de substituire pe care o propune. Pe de altă parte, în măsura în care, prin argumentul său potrivit căruia metoda adoptată de Comisie favorizează puternic constatarea unor prețuri de ruinare acolo unde nu există, reclamanta susține că metoda menționată conduce la identificarea artificială a prețurilor de ruinare, ea nu aduce niciun element de natură să susțină afirmația sa.

510 *Secundo*, este suficient să se constate, asemenea Comisiei, că argumentul reclamantei potrivit căruia metoda adoptată de Comisie ar conduce la imputarea unor costuri de C&D mai mici asupra vânzărilor pretins de ruinare, ca urmare a faptului că ar fi mai degrabă transferate în perioada de recuperare, nu face totuși inadecvată metoda respectivă. Astfel, trebuie să se arate că metoda adoptată de Comisie are drept consecință faptul că alocarea acestor costuri se face în funcție de împrejurarea potrivit căreia prețurile dintr-o anumită perioadă, în special prima perioadă de comercializare a cipurilor, sunt relativ ridicate și, prin urmare, veniturile sunt de asemenea ridicate. În schimb, metoda propusă de reclamantă are drept consecință o alocare uniformă proporțională a costurilor, astfel încât fiecare unitate (indiferent de momentul în care este vândută pe durata ciclului de viață al cipului) trebuie să recupereze același cuantum al costurilor. După cum arată în mod întemeiat Comisia în considerentul (917) al deciziei atacate, ținând seama de evoluția prețurilor cipurilor, o asemenea abordare nu era adecvată în speță, întrucât ar fi condus la transferul unei părți importante din costurile de dezvoltare către sfârșitul ciclului de viață al produselor, când prețurile și marjele au tendința de a fi scăzute, producând astfel un număr mare de fals pozitive în criteriul preț-cost.

511 *Tertio*, în ceea ce privește utilizarea de către Comisie a expresiei „proxy for the price evolution of a chipset” pentru a defini metoda adoptată, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi neglijat astfel să considere că LRAIC erau o măsură a costurilor, iar nu a prețurilor, nu poate fi admis, în măsura în care expresia menționată face referire doar la faptul că metoda menționată urmărește să țină seama de profilul prețurilor în timp, astfel încât perioadele în care se presupune că cipurile generează venituri mai ridicate suportă de asemenea o parte mai mare din costuri.

512 *Quarto*, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia metoda adoptată de Comisie constituie un „obiectiv mobil”, trebuie arătat că, după cum se indică în considerentul (935) al deciziei atacate, metoda propusă de reclamantă împărtășește aceeași deficiență, în sensul că, de fiecare dată când prețurile cresc în unele sau în toate trimestrele ciclului de viață al produsului, volumele vândute ale acestui produs scad, așa încât fiecare unitate vândută trebuie să suporte o parte mai mare din costul de dezvoltare fix al produsului. Astfel, este posibil ca prețurile mai ridicate să nu fie suficient de ridicate pentru a depăși costul de referință obținut prin intermediul unei alocări a costurilor de dezvoltare bazate pe volum.

513 *Quinto*, argumentul reclamantei potrivit căruia adoptarea unei repartizări întemeiate pe volum nu ar conduce practic la nicio tarifare inferioară costurilor nu este fondat. Astfel, după cum subliniază Comisia, tabelul 13 care figurează în anexa A.2.4.5 la cererea introductivă arată că aceasta ar fi situația pentru cipurile MDM8200A, iar nu pentru cipurile MDM8200 și nici pentru cipurile MDM6200. Într-adevăr, vânzările la prețuri de ruinare de cipuri MDM6200 efectuate de Qualcomm către ZTE prezentau un preț atât de scăzut, inferior AVC, încât o simplă repartizare a costurilor pe baza unui volum, mai degrabă decât pe baza veniturilor, nu ar schimba cu nimic faptul că Qualcomm aplica în continuare prețuri inferioare costurilor [considerentul (891) al deciziei atacate]. Același lucru este valabil și pentru cipurile MDM8200. Repartizarea costurilor în funcție mai degrabă de volum decât de venituri nu aduce rezultate semnificativ diferite pentru Qualcomm. Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

514 În lumina tuturor considerațiilor care precedă, al treilea aspect al celui de al șaptelea motiv trebuie respins. În consecință, întrucât celelalte aspecte ale acestui motiv au fost de asemenea respinse (a se vedea punctele 424 și 444 de mai sus), motivul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și de drept în ceea ce privește concluzia potrivit căreia prețurile practicate de reclamantă au exclus Icera și au produs prejudicii consumatorilor

515 Prezentul motiv cuprinde patru aspecte. Primul aspect este întemeiat pe lipsa unei analize de către Comisie a concurentului numit „la fel de eficient”. Al doilea aspect este întemeiat pe o contradicție între constatarea de blocaj enunțată în decizia atacată și rezultatele reale ale Icera în perioada relevantă. Al treilea aspect este întemeiat pe lipsa dovezii unei pretinse ruinări financiare, având în vedere că în perioada menționată Icera a strâns fonduri suplimentare, a fost achiziționată de NVidia și a rămas activă pe piață. Al patrulea aspect este întemeiat pe imposibilitatea reclamantei de a elimina concurența exercitată de tehnologia Icera.

516 Dat fiind că al doilea, al treilea și al patrulea aspect privesc, toate trei, în esență o pretinsă lipsă de efecte ale comportamentului incriminat, acestea vor fi examinate împreună.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe lipsa unei analize de către Comisie a concurentului numit „la fel de eficient”

517 Potrivit reclamantei, Comisia nu a efectuat o analiză a concurentului numit „la fel de eficient” atât pe piața relevantă, cât și pe segmentul de vârf al acestei piețe și, prin urmare, nu a respectat criteriul juridic aplicabil, după cum reiese din argumentele dezvoltate în susținerea celui de al treilea motiv. Procedând astfel, Comisia nu ar fi examinat, pe de altă parte, dacă rata de acoperire a pieței prin comportamentul incriminat avea o amploare suficientă pentru a putea produce efecte anticoncurențiale, așa cum a prevăzut Curtea în Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EU:C:2017:632).

518 Pe de altă parte, reclamanta apreciază că Icera nu era, în orice caz, un concurent „la fel de eficient”, întrucât, nefiind competitivă în afara segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS, aceasta nu ar fi fost capabilă să satisfacă o parte importantă a cererii pe piața în cauză. Potrivit acesteia, un concurent „la fel de eficient” ar trebui cel puțin să fie în măsură să reproducă întreaga ofertă a întreprinderii dominante.

519 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

520 Potrivit jurisprudenței în materie de prețuri de ruinare, prețuri inferioare AVC trebuie considerate abuzive, dat fiind că o întreprindere dominantă nu are niciun interes să practice astfel de prețuri dacă acesta nu este acela de a-și elimina concurenții. Pe de altă parte, prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC trebuie considerate abuzive atunci când sunt stabilite în cadrul unui plan care are drept scop eliminarea unui concurent, dat fiind că asemenea prețuri pot îndepărta de pe piață întreprinderi care sunt poate la fel de eficiente ca întreprinderea dominantă, dar care, ca urmare a capacității lor financiare mai reduse, sunt incapabile să reziste concurenței care le este făcută (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 70-72).

521 Rezultă, pe de o parte, că există o prezumție de abuz atunci când o întreprindere aflată într-o poziție dominantă aplică prețuri inferioare AVC, fără să fie necesar pentru Comisie să efectueze o altă analiză decât o astfel de comparație între prețurile aplicate de întreprinderea dominantă și unele dintre costurile sale. Pe de altă parte, atunci când o întreprindere în poziție dominantă aplică prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC, Comisia este obligată, pentru a demonstra existența unui abuz, să compare prețurile aplicate de întreprinderea dominantă cu unele dintre costurile sale și să dovedească existența unui plan care are drept scop eliminarea unui concurent, dat fiind că astfel de prețuri sunt prin natura lor susceptibile ca atare să îndepărteze de pe piață concurenți la fel de eficienți. Prin urmare, Comisia nu este nicidecum obligată să efectueze alte analize în plus față de o asemenea demonstrație, în special pentru a face dovada unor efecte anticoncurențiale produse de practica contestată.

522 Contrar afirmațiilor reclamantei, Comisia nu este obligată, în consecință, în cadrul examinării eventualei existențe a unor prețuri de ruinare aplicate de o întreprindere care ocupă o poziție dominantă, să examineze dacă rata de acoperire a pieței prin practica contestată are o amploare suficientă pentru ca această practică să producă efecte anticoncurențiale. Prin urmare, în speță nu s-ar putea reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a efectuat o asemenea examinare.

523 În această privință, din cuprinsul punctelor 72 și 73 din Comunicarea Comisiei referitoare la Orientările privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului [102 TFUE] la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (JO 2009, C 45, p. 7, denumită în continuare

„Comunicarea privind prioritățile”), reiese, în plus, că poate fi mai ușor pentru întreprinderea dominantă să aplice practici de eliminare a concurenței dacă vizează, în mod selectiv, anumiți clienți cu prețuri scăzute, ceea ce îi permite să limiteze pierderile suferite, și este mai puțin probabil ca întreprinderea dominantă să aplice practici de eliminare a concurenței dacă acestea se referă la prețuri scăzute aplicate în mod general în decursul unei perioade lungi de timp. Rezultă că, în materie de prețuri de ruinare, rata de acoperire a pieței prin comportamentul incriminat este în general scăzută și că, dacă numai practicile de eliminare a concurenței privind o parte suficient de largă a pieței ar putea fi sancționate, toate practicile de ruinare selectivă ar risca să nu intre sub incidența interdicției prevăzute la articolul 102 TFUE deși ar putea conduce la excluderea unui concurent la fel de eficient. Or, din jurisprudență reiese că o practică de prețuri de ruinare trebuie să poată fi sancționată de îndată ce există un risc de eliminare a concurenților (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 noiembrie 1996, Tetra Pak/Comisia, C-333/94 P, EU:C:1996:436, punctul 44).

524 Pe de altă parte, reiese de asemenea din jurisprudență că aplicarea criteriului concurentului „la fel de eficient” constă în examinarea aspectului dacă practicile tarifare ale unei întreprinderi aflate în poziție dominantă riscă să excludă de pe piață un concurent la fel de performant ca această întreprindere și că acest criteriu se întemeiază pe o comparare a prețurilor aplicate de o întreprindere care deține o poziție dominantă și a anumitor costuri suportate de această întreprindere, precum și pe analiza strategiei acesteia (Hotărârea din 27 martie 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, punctul 28, și Hotărârea din 6 octombrie 2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, punctele 53 și 54).

525 Rezultă că, în cadrul unei investigații referitoare la prețuri de ruinare potențiale, analiza prin care Comisia compară prețurile practicate de o întreprindere în situație de poziție dominantă cu unele dintre costurile sale pentru a evalua dacă aceasta din urmă a aplicat prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC include deja o analiză a concurentului „la fel de eficient”.

526 Astfel, în măsura în care întreprinderea care ocupă o poziție dominantă își stabilește prețurile la un nivel inferior ATC, dar superior AVC, un concurent „la fel de eficient” ca această întreprindere nu va avea în principiu posibilitatea, ca urmare a capacității sale financiare mai reduse, de a concura aceste prețuri fără a se expune unor pierderi insuportabile pe termen lung. Asemenea prețuri sunt, așadar, susceptibile să înlăture un concurent „la fel de eficient”, ceea ce corespunde demonstrației pe care trebuie să o efectueze Comisia în cadrul aplicării criteriului concurentului „la fel de eficient” pentru a dovedi potențialul de excludere al unei practici anticoncurențiale.

527 În consecință, din moment ce Comisia a dovedit în mod valabil, precum în speță, că întreprinderea care ocupă o poziție dominantă a practicat prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC, ea a efectuat în mod implicit o aplicare a criteriului concurentului „la fel de eficient”, ceea ce este suficient pentru a respinge primul aspect al celui de al nouălea motiv.

Cu privire la celelalte aspecte, întemeiate în esență pe lipsa efectelor comportamentului incriminat

528 În susținerea celui de al doilea aspect, reclamanta pretinde că Icera a prosperat în realitate în perioada relevantă, ceea ce ar afecta afirmația Comisiei potrivit căreia comportamentul incriminat a avut ca efect să împiedice Icera, într-un stadiu crucial al dezvoltării sale, să aibă acces la Huawei sau la ZTE, de care depindeau perspectivele sale de dezvoltare pe segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS.

529 În susținerea celui de al treilea aspect, reclamanta arată că, în perioada relevantă, Icera a strâns fonduri suplimentare, în special datorită achiziționării sale de către Nvidia, ceea ce ar afecta afirmația Comisiei potrivit căreia comportamentul incriminat a avut ca efect obligarea Icera să realizeze vânzări în pierdere și să epuizeze capitalul său de risc.

530 În susținerea celui de al patrulea aspect, reclamanta pretinde că comportamentul incriminat nu ar fi putut avea ca efect eliminarea concurenței exercitate de tehnologia Icera. În opinia sa, retragerea de pe piață a Icera ar fi avut un impact limitat, chiar nul, asupra prețurilor pe care le factura pentru cipurile sale UMTS „de vârf” sau pentru orice alt cip UMTS, în special pentru că tehnologia și know-how-ul Icera erau transferabile, astfel încât concurența nu ar fi fost afectată de dispariția de pe piață a acesteia din urmă.

531 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

532 Trebuie să se constate că, astfel cum arată Comisia în înscrisurile sale, numai din motive de exhaustivitate aceasta din urmă a demonstrat, la punctul 12.7.4 din decizia atacată, că comportamentul incriminat produsese efecte anticoncurențiale, ceea ce reclamanta contestă în cadrul prezentelor aspecte. Or, reiese dintr-o jurisprudență constantă că criticile îndreptate împotriva motivelor suplimentare ale unei decizii a Comisiei trebuie să fie respinse de la bun început ca inoperante întrucât nu pot determina anularea acestui act (Hotărârea din 8 mai 2003, T. Port/Comisia, C-122/01 P, EU:C:2003:259, punctul 17, și Hotărârea din 8 iulie 2004, Dalmine/Comisia, T-50/00, EU:T:2004:220, punctul 146), ceea ce face, în orice caz, aceste aspecte inoperante (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 martie 2012, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, T-336/07, EU:T:2012:172, punctul 283).

533 Rezultă că al doilea-al patrulea aspect ale celui de al nouălea motiv al reclamantei trebuie respinse. În consecință, întrucât primul aspect al acestui motiv a fost de asemenea respins (a se vedea punctul 527 de mai sus), motivul respectiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al zecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, pe nemotivare, precum și pe o încălcare a dreptului de a fi ascultat și a principiului bunei administrări, în măsura în care Comisia a concluzionat că practicile tarifare ale reclamantei asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera

534 Al zecelea motiv cuprinde trei aspecte. Primul aspect este întemeiat pe caracterul incoerent al „teoriei prejudiciului” dezvoltată de Comisie pe baza documentelor menționate în decizia atacată. Al doilea aspect este întemeiat pe o interpretare greșită și pe o prezentare eronată a anumitor documente interne pe care Comisia se întemeiază în decizia menționată pentru a demonstra intenția de a elimina un concurent. Al treilea aspect este întemeiat pe nivelul subaltern și fără putere de decizie în ceea ce privește prețurile al unui angajat al reclamantei care ar fi autorul a mai multe documente interne care sunt menționate de Comisie pentru a demonstra existența unei strategii de ruinare.

535 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

536 În considerentul (1118) al deciziei atacate, Comisia a precizat că, pentru a stabili intenția reclamantei de a elimina un concurent, ea s-a întemeiat nu numai pe documentele menționate în mod expres în cadrul punctului 12.8 din decizia respectivă, dedicat în mod specific unei astfel de intenții, ci și pe celelalte elemente de probă expuse la punctul 12.4.2 din această decizie și pe legăturile pe care le-a putut stabili între aceste elemente și analiza sa prețuri-costuri în cadrul

aceleiași decizii în ceea ce privește cipul MDM8200 [considerentele (954)-(956) ale deciziei atacate], în ceea ce privește cipul MDM6200 [considerentele (968)-(971) ale deciziei atacate] și în ceea ce privește cipul MDM8200A [considerentele (977) și (978) ale deciziei atacate]. În această privință, Comisia a arătat, în considerentul (1118) al deciziei atacate, fără a fi contrazisă cu privire la acest aspect de reclamantă, că toate acele elemente și considerente făceau parte integrantă din analiza sa prin care urmărea să demonstreze intenția de excludere a reclamantei.

537 Comisia a demonstrat în continuare existența unei intenții a reclamantei de a elimina un concurent, subiacentă aplicării unor prețuri de ruinare în privința Huawei și a ZTE, pentru cipurile MDM8200, MDM6200 și MDM8200A, pe baza unor elemente de probă în același timp directe, și anume documente interne ale reclamantei (punctul 12.8.1 din decizia atacată), și indirecte, și anume elemente contextuale (punctul 12.8.2 din decizia atacată).

538 În ceea ce privește mai precis elementele de probă directe, din considerentul (1120) al deciziei atacate reiese că Comisia a selectat, dintre elementele de probă rezumate la punctul 12.4.2 din decizia menționată, nouă schimburi de e-mailuri interne deosebit de ilustrative, în opinia sa, cu privire la existența unui plan de excludere a Icera provenit de la conducerea superioară a reclamantei, pe care le-a prezentat în considerentele (1121)-(1137) ale acestei decizii.

539 Este vorba în special despre următoarele schimburi de e-mailuri:

– un schimb de e-mailuri din decembrie 2008 care conține, printre altele, indicațiile „nu ar trebui să dăm din punct de vedere strategic societății Icera nicio oportunitate la Huawei”, „[î]n cazul în care Icera [ar] obține ZTE, putem amâna ZTE lucrând cu Huawei pe piață” și „[v]ă rugăm să aveți în vedere să oferim 2-3 % [reducere de preț] suplimentară pentru a fi sigur[i] că avem o cotă de 100 % la Huawei” [considerentul (1121) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din februarie 2009 care face referire la acțiuni preventive pentru a evita ca Icera să fie capabilă să atingă un nivel suficient de volum, la un război al prețurilor, la amenințarea Icera și la faptul că nu ar trebui ca Icera să opereze o lansare la unul dintre principalii producători de echipament de origine și la zdrobirea Icera în ceea ce privește ZTE [considerentul (1122) al deciziei menționate];

– un schimb de e-mailuri din decembrie 2009 în cadrul căruia este vorba despre o reducere a prețului cipului MDM6200 pentru ZTE și despre faptul că reclamanta nu putea lăsa Icera să obțină un mare număr de contracte, ceea ce ar fi ajutat-o să se consolideze [considerentul (1124) al acestei decizii];

– un schimb de e-mailuri din decembrie 2009 în cadrul căruia se pune problema de a face din preț un subiect fără importanță pentru a lăsa cipul MDM8200 „să umple golul” [considerentul (1125) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din ianuarie 2010, în cadrul căruia cipul 8042 al Icera este prezentat ca fiind principala amenințare pentru reclamantă și se propune, printre altele, colaborarea cu Huawei pentru a învinge Icera cu cipul MDM6200, epuizarea fondurilor limitate ale Icera provenite din capitalul de risc al acesteia și zdrobirea pe piață a cipului ICE8042 de la ZTE [considerentul (1127) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din ianuarie 2010 care conținea mențiunile „trebuie să ne protejăm achizițiile în rândul clienților importanți”, „ZTE și Huawei sunt principalele priorități, iar

echipa chineză lucrează cu privire la probleme care se ridică la acești clienți” și, „[pe] termen scurt, ajustarea prețurilor cipurilor MDM6200 și MDM8200A trebuie efectuată pentru a limita creșterea volumului la Icera în anul 2010”, precum și o prezentare comună, în care se sugerează ca Icera să fie presată timp de aproximativ șase luni pentru a-și epuiza fondurile foarte limitate provenite din capitalul de risc [Venture Capital] [considerentul (1128) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din iunie 2010 care conținea mențiunea „strategia de a pune presiune pe cipul ICE8042 cu cele două cipuri MDM6200 și MDM8200A și-a dovedit utilitatea” [considerentul (1132) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din decembrie 2010 referitor la strategia privind cipul MDM8200A la Huawei și ZTE, în cadrul căruia se face o estimare a volumului vânzărilor Icera către ZTE, în ipoteza în care reclamanta nu ar face nimic și nu ar acorda ZTE un sprijin special, altul decât ajustările normale de prețuri [considerentul (1134) al deciziei atacate];

– un schimb de e-mailuri din mai 2011 în cadrul căruia un angajat senior al reclamantei își exprimă ezitarea, având în vedere dificultățile financiare ale Icera, cu privire la faptul de a acorda reduceri de preț suplimentare pentru cipul MDM8200A [considerentul (1136) al deciziei atacate].

540 În ceea ce privește elemente de probă indirecte, Comisia s-a întemeiat pe următoarele cinci elemente contextuale, și anume caracterul foarte bine direcționat al comportamentului incriminat, întinderea semnificativă a vânzărilor în pierdere efectuate de reclamantă pe segmentul de vârf, foarte strategic, al pieței cipurilor UMTS, caracterul neîntrerupt al comportamentului incriminat în perioada relevantă, cele două plăți NRE destinate să asigure o reducere deghizată a prețului cipurilor MDM8200 și MDM6200 și sacrificiile financiare ale reclamantei în materie de prețuri și de aprovizionare. În această privință, Comisia a precizat, în considerentul (1138) al deciziei atacate, că aceste elemente de probă indirecte erau în sine suficiente pentru a demonstra existența unei intenții a reclamantei de a elimina Icera de pe piața relevantă.

541 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, în măsura în care anumite motive ale unei decizii sunt prin ele însele de natură să o justifice corespunzător cerințelor legale, viciile care ar putea afecta alte motive ale actului nu au, în orice caz, niciun efect asupra dispozitivului acestuia (Hotărârea din 21 septembrie 2005, EDP/Comisia, T-87/05, EU:T:2005:333, punctul 144, și Hotărârea din 29 martie 2012, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, T-336/07, EU:T:2012:172, punctul 283).

542 În speță, trebuie, așadar, să se examineze dacă prezentul motiv nu este inoperant în măsura în care reclamanta invocă erori săvârșite de Comisie atunci când aceasta din urmă a concluzionat că practicile sale tarifare asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera.

543 De la bun început, trebuie să se constate că, în ceea ce privește elementele de probă directe, reclamanta contestă în mod expres, în cadrul celui de al doilea aspect al prezentului motiv, numai interpretarea dată de Comisie unui număr de patru dintre cele nouă schimburi de e-mailuri considerate în decizia atacată ca fiind deosebit de ilustrative pentru existența unei intenții de excludere a Icera, și anume schimbul din februarie 2009 (respectiv al doilea element de probă direct), schimburile din ianuarie 2010 (respectiv al cincilea și al șaselea element de probă direct) și schimbul din iunie 2010 (respectiv al șaptelea element de probă direct).

544 În ceea ce privește angajatul de statut pretins subaltern despre care este vorba în cadrul celui de al treilea aspect al prezentului motiv, acesta intervine numai în schimburile de e-mailuri din februarie 2009 (și anume al doilea element de probă direct), în al doilea schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al patrulea element de probă direct) și în cele două schimburi de e-mailuri din ianuarie 2010 (și anume al cincilea și al șaselea element de probă direct), dar nu în cadrul e-mailurilor schimbate în decembrie 2008 (și anume primul element de probă direct), al primului schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al treilea element de probă direct), al schimbului de e-mailuri din iunie 2010 (și anume al șaptelea element de probă direct), al schimbului de e-mailuri din decembrie 2010 (și anume al optulea element de probă direct) și al schimbului de e-mailuri din mai 2011 (și anume al nouălea element de probă direct).

545 Rezultă că, în cererea introductivă, reclamanta nu formulează, în susținerea prezentului motiv, nicio critică în ceea ce privește interpretarea dată de Comisie în decizia atacată e-mailurilor schimbate în decembrie 2008 (și anume primul element de probă direct), primului schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al treilea element de probă direct), schimbului de e-mailuri din decembrie 2010 (și anume al optulea element de probă direct) și schimbului de e-mailuri din mai 2011 (și anume al nouălea element de probă direct).

546 Or, schimburile de e-mailuri menționate mai sus atestă prin ele însele existența unei strategii a reclamantei privind excluderea Icera.

547 Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctului 539 de mai sus, schimbul de e-mailuri din decembrie 2008 (și anume primul element de probă direct) face referire la faptul de a nu lăsa nicio „oportunitate” Icera în cadrul Huawei, de a lucra cu Huawei pentru a amâna ZTE în cazul în care Icera ar obține ZTE și de a acorda Huawei o reducere suplimentară de preț de 2 sau 3 % pentru a se asigura că deține o cotă de 100 % la această clientă. Rezultă de aici că Icera este clar identificată în acest schimb, precum și necesitatea ca reclamanta să acționeze în privința sa, colaborând cu Huawei și acordând acesteia din urmă o reducere suplimentară de preț pentru a nu lăsa nicio „oportunitate” societății Icera pe lângă această clientă.

548 Trebuie să se observe de asemenea că Comisia era îndreptățită să se întemeieze pe schimbul de e-mailuri din decembrie 2008, chiar dacă acesta a avut loc cu câteva luni înainte de începutul perioadei relevante. Reiese astfel din jurisprudență că Comisia poate ține seama de elemente stabilite în afara perioadei încălcării dacă acestea fac parte din seria de indicii invocată de Comisie pentru a dovedi încălcarea respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 februarie 2012, Denki Kagaku Kogyo și Denka Chemicals/Comisia, T-83/08, nepublicată, EU:T:2012:48, punctul 193, și Hotărârea din 16 iunie 2015, FSL și alții/Comisia, T-655/11, EU:T:2015:383, punctul 178). De altfel, pare perfect posibil ca punerea în aplicare concretă a unei strategii de excludere a unui concurent să poată necesita un anumit timp și, în consecință, să aibă loc la câteva luni după elaborarea acesteia.

549 Primul schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al treilea element de probă direct) face referire la o reducere a prețului pentru cipul MDM6200 pentru ZTE și la faptul că reclamanta nu poate lăsa Icera să obțină un număr mare de contracte, ceea ce ar ajuta-o să se consolideze. Rezultă de aici că Icera este clar identificată în acest schimb de e-mailuri, precum și necesitatea ca reclamanta să acționeze în privința sa, acordând ZTE o reducere de preț pentru a evita ca Icera să se consolideze prin câștigarea unor contracte, printre altele cu această clientă.

550 Schimbul de e-mailuri din decembrie 2010 (și anume al optulea element de probă direct) indică un sprijin special pentru ZTE, altul decât ajustările normale de prețuri. În aceeași ordine de idei, din acest schimb rezultă că Icera este clar identificată, la fel ca previziunile de livrare ale Icera către ZTE în eventualitatea în care nu s-ar acorda acesteia din urmă un sprijin special pentru ZTE, altul decât ajustările normale de prețuri.

551 Schimbul de e-mailuri din mai 2011 (și anume al nouălea element de probă direct) face referire la dificultățile financiare ale Icera, care ar fi determinat un angajat senior al reclamantei să aibă îndoieli cu privire la acordarea de reduceri de prețuri suplimentare pentru cipul MDM8200A, demonstrând că situația financiară a Icera influența politica de prețuri a reclamantei în perioada relevantă.

552 Faptul că reclamanta nu repune în discuție interpretarea dată de Comisie în decizia atacată schimburilor de e-mailuri menționate la punctul 545 de mai sus face, așadar, inoperant prezentul motiv în măsura în care reclamanta invocă erori săvârșite de Comisie atunci când a concluzionat că practicile sale tarifare asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera. Astfel, chiar dacă reclamanta ar trebui urmată în ceea ce privește critica sa referitoare la interpretarea dată de Comisie anumitor schimburi de e-mailuri pe care se întemeiază aceasta din urmă în cadrul unor elemente de probă directe, nu este mai puțin adevărat că elementele de probă pe care nu le contestă permit, prin ele însele, să se demonstreze intenția sa de a elimina Icera.

553 În orice caz, pentru a demonstra intenția reclamantei de a elimina un concurent, Comisia s-a întemeiat în decizia atacată și pe elemente de probă indirecte.

554 Or, astfel cum reiese din considerentul (1138) al deciziei atacate, necontestat de reclamantă, elementele de probă indirecte sunt suficiente pentru a demonstra intenția reclamantei de a elimina Icera.

555 În plus, în susținerea prezentului motiv, reclamanta invocă trei aspecte, dintre care niciunul nu critică seria de elemente de probă indirecte despre care este vorba la punctul 12.8.2 din decizia atacată, întrucât primul se referă la „teoria prejudiciului” dezvoltată de Comisie, al doilea repune în discuție interpretarea și prezentarea de către Comisie a anumitor elemente de probă directe, și anume unele documente interne ale reclamantei, și al treilea invocă nivelul subaltern al unui angajat care este autorul a câtorva documente care sunt menționate de Comisie ca elemente de probă directe.

556 Prin urmare, întrucât seria de elemente de probă indirecte pe care se întemeiază Comisia la punctul 12.8.2 din decizia atacată este suficientă, în sine, pentru a demonstra existența unei intenții a reclamantei de a elimina Icera, faptul că reclamanta nu repune în discuție aceste elemente în cadrul prezentului motiv are drept consecință faptul că motivul menționat devine inoperant în măsura în care reclamanta invocă erori săvârșite de Comisie atunci când a concluzionat că practicile sale tarifare asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera.

557 În orice caz, potrivit jurisprudenței, în cazul aplicării de către o întreprindere care se află în poziție dominantă a unor prețuri inferioare ATC, pentru a demonstra existența unui abuz, Comisia trebuie să se întemeieze pe o serie de indicii serioase și coerente care să permită stabilirea intenției acestei întreprinderi de a elimina un concurent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 1994, Tetra Pak/Comisia, T-83/91, EU:T:1994:246, punctul 151, și Hotărârea din 30 ianuarie 2007, France Télécom/Comisia, T-340/03, EU:T:2007:22, punctul 197). Demonstrația

menționată trebuie să urmărească să stabilească, întemeindu-se pe elemente de analiză și de probă precise și concrete, că comportamentul respectiv avea cel puțin capacitatea de a produce efecte de excludere (a se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punctul 130).

558 În fața unei serii de indicii suficiente la prima vedere, revine reclamantei sarcina de a prezenta în cerere o altă explicație completă și coerentă, susceptibilă să dea un alt sens diferitelor elemente invocate în decizia atacată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Almamet/Comisia, T-410/09, nepublicată, EU:T:2012:676, punctul 145).

559 În speță, Comisia a reținut în sarcina reclamantei, printre altele, aplicarea unor prețuri inferioare LRAIC, dar superioare AVC. Pentru a dovedi o încălcare în speță, Comisia era, așadar, obligată să furnizeze, printre altele, indicii serioase privind existența unei intenții a reclamantei de a elimina Icera, ceea ce a făcut la punctul 12.8 din decizia atacată.

560 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 538 de mai sus, la punctul 12.8.1 din decizia atacată, Comisia menționează mai multe documente interne ale reclamantei, și anume nouă schimburi de e-mailuri, care, în opinia sa, atestă într-un mod deosebit de ilustrativ existența unei strategii de excludere a Icera de pe piața relevantă.

561 După cum s-a arătat la punctul 545 de mai sus, reclamanta nu a formulat, în susținerea prezentului motiv, nicio critică în ceea ce privește interpretarea dată de Comisie în decizia atacată schimbului de e-mailuri din decembrie 2008 (și anume primul element de probă direct), primului schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al treilea element de probă direct), schimbului de e-mailuri din decembrie 2010 (și anume al optulea element de probă direct) și schimbului de e-mailuri din mai 2011 (și anume al nouălea element de probă direct). Or, astfel cum s-a statuat la punctul 546 de mai sus, aceste schimburi de e-mailuri atestă prin ele însele existența unei strategii de excludere a Icera, în special în lumina documentelor menționate la punctul 12.4.2 din decizia respectivă.

562 În ceea ce privește celelalte cinci schimburi de e-mailuri, a căror interpretare dată de Comisie este de această dată contestată în mod expres în cererea introductivă, ele constituie o serie de indicii serioase și concordante care permit să se stabilească intenția reclamantei de a elimina Icera.

563 De la bun început, trebuie amintit în această privință că ceea ce Comisia a încercat să demonstreze, întemeindu-se pe aceste elemente de probă directe la punctul 12.8.1 din decizia atacată, este intenția reclamantei de a elimina Icera, iar nu celelalte elemente constitutive ale încălcării, cum ar fi, printre altele, existența unor prețuri de ruinare în ceea ce privește cele trei cipuri vizate, care fac obiectul altor puncte din decizia menționată. În consecință, ceea ce trebuie verificat în speță este dacă documentele interne pe care se întemeiază Comisia constituie într-adevăr o serie de indicii serioase și concordante care să permită să se stabilească, în ansamblul lor, intenția reclamantei de a elimina Icera, orice altă considerație nefiind în acest scop pertinentă.

564 În această privință, termenii utilizați în fiecare dintre schimburile de e-mailuri sunt deosebit de revelatori pentru intenția reclamantei de a elimina Icera.

565 În primul rând, schimbul de e-mailuri din februarie 2009 califică în mod expres Icera drept „amenințare” și indică o măsură preventivă care trebuia adoptată pentru a o împiedica pe aceasta din urmă să atingă un nivel suficient de volum și să opereze o lansare în rândul principalilor producători de echipament de origine. Pe de altă parte, se sugerează în acest schimb de e-mailuri

ca Icera să fie „zdrobită” în ceea ce privește ZTE și să nu se lase Icera nicio „oportunitate” în ceea ce privește Huawei. Rezultă de aici că Icera este clar identificată în acest schimb, precum și necesitatea ca reclamanta să adopte măsuri pentru a o împiedica să atingă cantități suficiente și să o elimine, în special în cadrul celor doi clienți Huawei și ZTE.

566 Reclamanta contestă concluziile deduse de Comisie din schimbul de e-mailuri din februarie 2009, susținând că acesta a avut loc cu trei luni înainte de începutul încălcării, nu ar conține nicio referire la stabilirea tarifelor pentru cele trei cipuri vizate și ar afecta „teoria prețurilor de ruinare indirectă”.

567 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 548 de mai sus, Comisia poate ține seama de elemente stabilite în afara perioadei de încălcare în cazul în care aceste elemente fac parte din seria de indicii invocată de Comisie pentru a dovedi încălcarea respectivă. În plus, intenția de a elimina un concurent poate fi foarte bine exprimată cu mai multe luni înaintea punerii în aplicare concrete a strategiei care avea ca obiectiv o asemenea eliminare. Pe de altă parte, faptul că schimbul de e-mailuri din februarie 2009 nu conține nicio referire la tarifarea celor trei cipuri vizate sau se pretinde că ar contraveni „teoriei prețurilor de ruinare indirectă” nu este pertinent, întrucât aceste elemente nu sunt în măsură să repună în discuție existența unei intenții a reclamantei de a elimina Icera. În plus, chiar dacă acest schimb nu prezintă detaliile măsurilor care ar trebui luate împotriva Icera, nu este mai puțin adevărat că adoptarea unor măsuri preventive împotriva Icera este sugerată în mod expres.

568 În al doilea rând, primul schimb de e-mailuri din ianuarie 2010 (și anume al cincilea element de probă direct) identifică încă o dată Icera, mai precis cipul său ICE8042 ca fiind amenințarea principală a reclamantei și menționează de asemenea acțiuni care trebuie întreprinse de reclamantă în scopul eliminării acesteia, și anume colaborarea cu Huawei și epuizarea fondurilor limitate ale Icera. Rezultă că Icera este clar identificată în acest schimb, precum și necesitatea ca reclamanta să acționeze în vederea eliminării acesteia, în special în cadrul Huawei.

569 În ceea ce privește al doilea schimb de e-mailuri din ianuarie 2010 (și anume al șaselea element de probă direct), acesta menționează măsurile care trebuie luate pentru a limita creșterea în materie de volum a Icera și pentru a proteja achizițiile reclamantei în rândul clienților săi importanți, Huawei și ZTE fiind calificate în această privință drept „prioritare”, în special o ajustare a prețului cipurilor MDM6200 și MDM8200A. Se face de asemenea referire, într-o prezentare anexată la acest schimb, la faptul de „a presa” Icera timp de șase luni pentru a-și epuiza fondurile limitate. Rezultă de aici că Icera este identificată din nou în mod clar în acest schimb, precum și necesitatea ca reclamanta să acționeze în vederea eliminării acesteia în privința Huawei și ZTE, în special prin intermediul unei ajustări a prețului cipurilor MDM6200 și MDM8200A.

570 Reclamanta încearcă să repună în discuție concluziile deduse de Comisie în ceea ce privește schimburile de e-mailuri din ianuarie 2010 întemeindu-se pe o lungă serie de afirmații diverse, precum neluarea în considerare de către Comisie a concurenței exercitate de HiSilicon în cadrul „teoriei prejudiciului” pe care aceasta ar fi dezvoltat-o, deși s-ar fi făcut referire la acestea în e-mailul din 1 ianuarie 2010, lipsa menționării cipului MDM8200 sau faptul că obiectul principal al acestor e-mailuri ar fi fost concurența Vodafone. Asemenea afirmații trebuie totuși considerate ca fiind irelevante, întrucât nu sunt în măsură să repună în discuție existența unei intenții a reclamantei de a elimina Icera.

571 În plus, reclamanta nu contestă că schimburile de e-mailuri din ianuarie 2010 evocă acțiuni, în special tarifare, care trebuie întreprinse în privința Huawei și a ZTE pentru a limita creșterea Icera și pentru a o obliga să își epuizeze fondurile limitate. În această privință, deși reclamanta contestă interpretarea dată de Comisie termenului „a presa”, care, în opinia sa, nu ar însemna „tăierea fondurilor”, nu este mai puțin adevărat că fraza în care se înscrie acest termen, și anume „a presa Icera timp de aproximativ [șase] luni pentru a-și epuiza fondurile foarte limitate provenite din capitalul de risc [Venture Capital]”, face referire în mod neechivoc la o strategie prin care se urmărește epuizarea financiară a Icera. Trebuie arătat de asemenea că reclamanta nu invocă nicio altă interpretare care să fie dată termenului „a presa” care ar permite repunerea în discuție a caracterului nefast în privința Icera al unei asemenea strategii.

572 În al treilea rând, schimbul de e-mailuri din iunie 2010 (și anume al șaptelea element de probă direct) face referire în mod expres la faptul că cipul ICE8042 al Icera s-ar afla în pierdere de viteză în privința Huawei și ZTE și la faptul că „strategia care constă în a face presiuni asupra cipului ICE8042 cu cele două cipuri MDM6200 și MDM8200A” și-ar fi „dovedit utilitatea”. Rezultă de aici că o strategie față de Huawei și ZTE care se întemeiază pe cipurile MDM6200 și MDM8200A și care vizează Icera a fost efectiv pusă în aplicare de reclamantă.

573 În această privință, reclamanta se întemeiază pe o serie de afirmații diverse nepertinente, întrucât nu repun în discuție existența ca atare a unei intenții din partea sa de a elimina Icera, precum lipsa menționării cipului MDM8200, a acordului privind cheltuielile de inginerie nerecurente încheiat cu ZTE sau a finanțării suplimentare cu fonduri proprii anunțate de Icera în mai 2010. Or, procedând astfel, reclamanta nu contestă că schimbul de e-mailuri din iunie 2010 evocă o strategie în privința Huawei și a ZTE, împotriva Icera, prin intermediul cipurilor MDM6200 și MDM8200A, și pusă efectiv în aplicare întrucât și-a dovedit utilitatea.

574 În al patrulea rând, în susținerea mai precis a celui de al treilea aspect al prezentului motiv, reclamanta arată că Comisia se întemeiază pe documente redactate de un angajat subaltern, fără autoritate sau influență asupra prețurilor și, prin urmare, incapabil să joace un rol esențial în punerea în aplicare a strategiei de excludere a Icera. În această privință, din cuprinsul punctului 12.8.1 din decizia atacată reiese că acest angajat este implicat în cadrul schimburilor de e-mailuri din februarie 2009, din decembrie 2009 și din ianuarie 2010.

575 În ceea ce privește schimbul de e-mailuri din februarie 2009 (și anume al doilea element de probă direct), din considerentul (1122) al deciziei atacate reiese că angajatul în cauză a transmis „analiza privind amenințarea Icera” unui membru al conducerii superioare a reclamantei, care a aprobat analiza menționată și a transmis-o altor membri ai acestei conduceri.

576 În ceea ce privește al doilea schimb de e-mailuri din decembrie 2009 (și anume al patrulea element de probă direct), reclamanta nu contestă că un membru al conducerii sale superioare a propus să facă din preț o chestiune lipsită de importanță pentru a lăsa cipul MDM8200 „să umple golul”.

577 În ceea ce privește, în sfârșit, schimburile de e-mailuri din ianuarie 2010 (și anume al cincilea și al șaselea element de probă directe), care cuprind propunerea angajatului în cauză de „a presa” Icera pentru a-și epuiza fondurile limitate, este cert că mai mulți membri ai conducerii superioare a reclamantei erau destinatari ai acestora. Mai mult, propunerea respectivă a fost reiterată într-o prezentare pregătită de acest angajat, anexată la un proces-verbal privind „examinarea Icera” trimis de un membru al conducerii superioare respective către cadrele superioare ale reclamantei.

578 Reiese că membri ai conducerii superioare a reclamantei, cu autoritate și influență asupra prețurilor, au fost într-adevăr implicați în aceste schimburi de e-mailuri, din care reiese o intenție de eliminare a Icera.

579 Rezultă din cele ce precedă că Comisia a stabilit corespunzător cerințelor legale, la punctul 12.8.1 din decizia atacată, prin intermediul unor elemente de probă directe care constituie o serie de indicii serioase și concordante, existența intenției reclamantei de a elimina Icera și, prin urmare, că Comisia nu a omis să își îndeplinească obligația de motivare.

580 În sfârșit, trebuie arătat că reclamanta nu prezintă niciun fel de element pentru a demonstra că Comisia a încălcat dreptul de a fi ascultat și principiul bunei administrări atunci când a concluzionat că practicile sale tarifare asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera.

581 În consecință, prezentul motiv trebuie respins.

Cu privire la al unsprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, precum și pe nemotivare în ceea ce privește respingerea de către Comisie a justificării obiective invocate de reclamantă

582 În susținerea celui de al unsprezecelea motiv, reclamanta invocă următoarele argumente.

583 În primul rând, reclamanta apreciază că Comisia nu a ținut seama de faptul că, prin acordarea reducerilor de preț incriminate, aceasta nu a făcut decât să se alinieze la prețurile „agresive” practicate de concurenta sa Icera, precum și de faptul că prețurile pe care le practica erau superioare AVC ale sale și, în consecință, rentabile și justificate. Referindu-se la al patrulea și la al optulea-al zecelea motiv, ea reiterează că, în orice caz și din acest motiv, nu a pus în aplicare un „plan” în vederea excluderii Icera.

584 În al doilea rând, reclamanta susține că Comisia ar fi trebuit să țină seama de faptul că reducerile de preț acordate Huawei pentru cipul MDM8200 fuseseră acordate ca răspuns la o importantă presiune exercitată de aceasta din urmă asupra sa și aveau ca scop, pe de o parte, să ajute Huawei să își vândă comenzile neexecutate și stocurile sale excedentare și învechite și, pe de altă parte, să rivalizeze în materie de preț cu dispozitivele ZTE care includeau un cip Icera.

585 În al treilea rând, reclamanta afirmă că, în cursul procedurii administrative, a explicat în mod detaliat Comisiei că a considerat propriile stocuri de cipuri MDM8200 ca fiind excedentare și învechite. În opinia sa, acesta este motivul pentru care a redus prețul cipului respectiv pentru toți clienții săi importanți, ceea ce a dezavantajat Huawei și a determinat-o în cele din urmă să îi acorde acesteia din urmă o reducere de preț pentru comenzile efectuate anterior. Ea afirmă că faptul că comenzile pentru cipurile menționate au fost efectuate în anii 2010 și 2011 nu împiedică în niciun fel caracterul justificat în mod obiectiv al deciziei sale de a reduce prețul acestui cip în vederea stimulării unor noi cereri. În sfârșit, aceasta subliniază că, contrar afirmațiilor Comisiei, a acordat reduceri de preț tuturor celorlalți clienți importanți ai săi, care au beneficiat în realitate de prețuri conforme cu prețurile de vânzare medii acordate Huawei.

586 Având în vedere cele ce precedă, reclamanta arată că comportamentul incriminat era justificat în mod obiectiv și că, în decizia atacată, Comisia a concluzionat în mod eronat și fără o motivare valabilă contrariul.

587 Comisia și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

588 Reiese în esență din articolul 2 din Regulamentul nr. 1/2003 că, în orice procedură de aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE, sarcina probei unei încălcări a acestor dispoziții revine părții sau autorității care invocă încălcarea, dar că întreprinderii care invocă o justificare obiectivă îi revine în schimb sarcina de a dovedi aceasta.

589 Pe de altă parte, din considerentul (5) al Regulamentului nr. 1/2003 reiese în esență că, deși părții sau autorității care invocă o încălcare a articolelor 101 sau 102 TFUE îi revine sarcina de a dovedi o asemenea încălcare, întreprinderii care invocă beneficiul apărării împotriva constatării unei încălcări îi revine, dimpotrivă, sarcina de a demonstra, în conformitate cu cerințele legale impuse, că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a unei astfel de apărări.

590 Rezultă de aici că o întreprindere precum reclamanta, care invocă o justificare obiectivă, inclusiv creșteri în eficiență, pentru un comportament *a priori* contrar articolului 102 TFUE trebuie să facă ea însăși dovada acestuia corespunzător cerințelor legale.

591 În speță, revine, în consecință, reclamantei sarcina de a dovedi corespunzător cerințelor legale că un asemenea comportament trebuie totuși considerat ca fiind justificat în mod obiectiv.

592 În această privință, reiese dintr-o jurisprudență consacrată că un comportament nu este abuziv dacă este justificat de avantaje proconcurențiale sau dacă servește unor interese legitime. În special, întreprinderea care ocupă o poziție dominantă poate demonstra în acest scop fie că comportamentul său este necesar în mod obiectiv, fie că efectul de excludere pe care îl generează poate fi contrabalansat sau chiar depășit de avantaje în materie de eficiență care sunt deopotrivă în beneficiul consumatorilor. În acest scop, revine întreprinderii dominante în cauză sarcina de a demonstra, în primul rând, că comportamentul său poate permite realizarea unor creșteri în eficiență, dovedind realitatea și întinderea acestora, în al doilea rând, că astfel de creșteri în eficiență neutralizează efectele prejudiciabile probabile ale acestui comportament în ceea ce privește concurența și interesele consumatorilor pe piața sau piețele relevante, în al treilea rând, că respectivul comportament este indispensabil pentru realizarea acestor creșteri în eficiență și, în al patrulea rând, că el nu elimină o concurență efectivă prin înlăturarea tuturor sau a majorității surselor existente de concurență actuală sau potențială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 martie 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, punctele 40-42 și jurisprudența citată). În lumina acestor principii trebuie apreciate justificările invocate de reclamantă.

593 De la bun început, trebuie arătat că reclamanta nu explică în niciun fel în ce măsură comportamentul de ruinare care îi este reproșat ar fi fost „necesar în mod obiectiv” sau ce beneficii ar fi putut obține consumatorii din acesta pentru a contrabalansa efectul de excludere efectivă sau potențială a Icera de pe piață, chiar caracterul „indispensabil” al acestui comportament în vederea atingerii unor pretinse creșteri în eficiență pentru consumatori, în sensul jurisprudenței citate la punctul 592 de mai sus.

594 Cele trei justificări invocate de reclamantă pentru comportamentul său de ruinare, și anume, *primo*, o aliniere la prețurile „agresive” ale Icera și aplicarea unor prețuri superioare AVC, în al doilea rând, reduceri de preț ale cipului MDM8200 acordate Huawei pentru a o ajuta să vândă stocurile sale excedentare și învechite aferente acestui cip și, în al treilea rând, reduceri de preț ale cipului respectiv acordate Huawei în vederea vânzării propriilor stocuri excedentare și învechite aferente acestui cip, nu demonstrează nici caracterul necesar în mod obiectiv al

comportamentului incriminat, nici că efectul de excludere pe care îl determină în privința Icera ar putea fi contrabalansat sau chiar depășit de avantaje în materie de eficiență care sunt deopotrivă în beneficiul consumatorilor.

595 Întrebată cu privire la acest aspect în ședință, reclamanta s-a limitat să facă referire la presiunea exercitată de Huawei în vederea obținerii unor prețuri mai mici pentru cipul MDM8200 și la riscul ca aceasta din urmă să anuleze anumite comenzi, dacă este necesar pe cale judiciară. Or, în lumina jurisprudenței citate la punctul 592 de mai sus, asemenea elemente nu permit să se justifice în mod obiectiv un abuz care intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 102 TFUE.

596 Rezultă de aici că reclamanta nu a adus suficiente probe, în sensul articolului 2 din Regulamentul nr. 1/2003 și al jurisprudenței citate la punctul 592 de mai sus, că comportamentul incriminat era justificat în mod obiectiv, ceea ce este suficient pentru a respinge al unsprezecelea motiv fără a fi necesar să se examineze dacă Comisia ar fi săvârșit erori de fapt, de drept, precum și de apreciere și încalcă obligația sa de motivare înlăturând justificările invocate de reclamantă în cursul procedurii administrative.

597 În orice caz, motivele care figurează la punctul 12.9 din decizia atacată sunt suficient motivate și nu sunt afectate de erori de apreciere sau de fapt.

598 În ceea ce privește alinierea la prețurile „agresive” ale Icera, este suficient să se observe că jurisprudența nu recunoaște niciun drept absolut unei întreprinderi aflate în poziție dominantă de a se alinia la prețurile concurenței, mai ales atunci când acest drept ar conduce la justificarea aplicării unor prețuri de ruinare, interzise de altfel de tratat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2007, France Télécom/Comisia, T-340/03, EU:T:2007:22, punctul 182).

599 În plus, faptul că ar fi pretins „rațional” ca reclamanta să se alinieze la prețurile Icera nu înseamnă că un astfel de comportament este „justificat” în mod obiectiv în sensul jurisprudenței citate la punctul 592 de mai sus pentru că ar produce creșteri în eficiență. Simplul fapt că un comportament poate fi calificat drept „rațional” din punct de vedere economic în percepția întreprinderii care îl pune în aplicare nu este suficient pentru a-l justifica în mod obiectiv în sensul dreptului concurenței.

600 În ceea ce privește aplicarea unor prețuri superioare AVC, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia (C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 71 și 72), o întreprindere aflată în poziție dominantă, chiar dacă aplică prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC, săvârșește un abuz de poziție dominantă dacă acționează astfel în cadrul unui plan care are ca scop eliminarea unui concurent. În prezența unei asemenea strategii de excludere, cum este cazul în speță, este, prin urmare, lipsit de importanță faptul că prețurile practicate au fost pretins „rentabile și justificate” în măsura în care erau superioare AVC.

601 În ceea ce privește reducerile de preț ale cipului MDM8200 acordate Huawei pentru a o ajuta să vândă stocurile excedentare și învechite aferente acestui cip, trebuie să se constate că acestea privesc numai prețurile oferite Huawei și pentru cipul MDM8200. Prin urmare, reclamanta nu încearcă să justifice prin explicațiile prezentate prețurile de ruinare acordate ZTE sau prețurile de ruinare acordate pentru cipurile MDM6200 și MDM8200A.

602 Trebuie arătat totodată, în ceea ce privește reducerile de preț ale cipului MDM8200 acordate Huawei pentru a o ajuta să vândă stocurile sale excedentare și învechite aferente acestui cip, că, astfel cum arată Comisia în considerentul (1185) al deciziei atacate, Huawei a transmis noi

comenzi pentru acest cip la Qualcomm în anii 2010 și 2011, ceea ce reclamanta, întrebată referitor la acesta aspect în ședința de audiere a pledoariilor, a confirmat. Prin urmare, fără a săvârși o eroare, Comisia a apreciat că era dificil de crezut că este posibil ca reducerile de preț menționate să fi fost acordate pentru a o ajuta pe Huawei să vândă stocurile excedentare aferente unui cip învechit.

603 De asemenea, în ceea ce privește reducerile de preț ale cipului MDM8200 acordate Huawei de reclamantă în vederea vânzării propriilor stocuri excedentare și învechite aferente acestui cip, este dificil de crezut că reducerile menționate au avut această finalitate. Astfel, după cum arată în mod întemeiat Comisia, dacă aceasta ar fi fost situația, reclamanta ar fi acordat reduceri de preț pentru respectivul cip tuturor clienților săi. Or, din tabelul 74 din decizia atacată reiese că numai Huawei a beneficiat de asemenea reduceri și i-au fost oferite prețuri substanțial inferioare celor aplicate de reclamantă celorlalți clienți principali ai săi. În plus, din considerentul (1185) al deciziei menționate reiese că reclamanta a trebuit, în august 2010, să producă noi unități din cipul MDM8200 pentru a face față cererii Huawei, ceea ce reclamanta, întrebată în această privință în ședința de audiere a pledoariilor, a confirmat de asemenea. În sfârșit, argumentul reclamantei potrivit căruia reducerile de preț acordate Huawei ar fi fost acordate și pentru a face față dispozitivelor ZTE care utilizează un cip al Icera nu face decât să confirme ruinarea indirectă evidențiată de Comisie.

604 În consecință, al unsprezecelea motiv trebuie, în orice caz, respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o „eroare de drept care decurge din neaplicarea criteriului juridic corect”

605 Al treilea motiv cuprinde trei aspecte. Primul aspect este întemeiat pe o „eroare vădită de drept” și pe o încălcare a principiilor securității juridice și încrederii juridice ca urmare a neaplicării de către Comisie a „criteriului juridic corect”, astfel cum este definit în Comunicarea privind prioritățile. Al doilea aspect este întemeiat pe o aplicare eronată a jurisprudenței referitoare la prețurile de ruinare și, mai general, la practicile tarifare. Al treilea aspect este întemeiat pe o încălcare a principiilor securității juridice și previzibilității.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe neaplicarea „criteriului juridic corect”, astfel cum este definit în Comunicarea privind prioritățile

606 Potrivit reclamantei, din Comunicarea privind prioritățile reiese că problema pertinentă în cadrul examinării unei practici potențiale de excludere puse în aplicare de o întreprindere în poziție dominantă este dacă o asemenea practică era susceptibilă să conducă la excluderea concurentului „la fel de eficient”. În conformitate cu comunicarea menționată, Comisia ar trebui în plus, cu ocazia unei asemenea examinări, să dovedească, pe de o parte, că întreprinderea în poziție dominantă, prin adoptarea acestei practici, a suportat în mod deliberat pierderi sau a renunțat la beneficii pe termen scurt și, pe de altă parte, că putea spera să recupereze astfel de pierderi după presupusa perioadă de ruinare. Or, întrucât Comisia s-a angajat public să respecte comunicarea amintită, aceasta din urmă a creat așteptări legitime în rândul întreprinderilor în cauză.

607 Pe de altă parte, Comunicarea privind prioritățile nu ar permite Comisiei să sancționeze o întreprindere care a pus în aplicare cu bună-credință un comportament care, în cele din urmă, s-ar fi dovedit mai puțin rentabil decât prevăzuse inițial. În sfârșit, din cuprinsul punctului 66 din

Comunicarea privind prioritățile ar reieși că Comisia nu s-ar putea întemeia decât în mod excepțional pe mijloace de probă scrise, cu condiția ca acestea să indice într-un mod suficient de clar existența unei strategii de eliminare a concurenței.

608 Or, în speță, Comisia nu ar fi aplicat Comunicarea privind prioritățile, fapt atestat de lipsa unei trimiteri la acest document atât în CO, cât și în CSO și în EaF. Referindu-se la al patrulea și la al optulea-al zecelea motiv, reclamanta susține, pe de altă parte, că, în decizia atacată, Comisia nu a demonstrat în niciun fel un sacrificiu de profit din partea sa, nu a efectuat o analiză a concurentului „la fel de eficient” și nu a ținut seama de elemente de probă care să demonstreze că, în lipsa comportamentului incriminat, Huawei și ZTE nu s-ar fi aprovizionat în niciun caz de la Icera. Referindu-se în plus la al unsprezecelea motiv, reclamanta apreciază că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere și de fapt prin respingerea justificării obiective pe care o invocase. În sfârșit, referindu-se la al zecelea și la al unsprezecelea motiv, ea arată că a pus în aplicare cu bună-credință comportamentul incriminat, dat fiind că nu ar fi putut să prevadă metoda de repartizare a costurilor de C&D aplicată de Comisie în decizia menționată și se putea aștepta în mod rezonabil ca practicile sale tarifare să fie rentabile.

609 În consecință, Comisia ar fi săvârșit o „eroare vădită de drept” și ar fi încălcat principiile securității juridice și încrederii legitime, precum și principiul bunei administrări și obligația de motivare.

610 Comisia contestă argumentele reclamantei.

611 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că Comunicarea privind prioritățile se limitează să circumscrie abordarea Comisiei privind alegerea cazurilor pe care aceasta intenționează să le urmărească în mod prioritar, astfel încât practica administrativă urmată de aceasta din urmă nu are efecte obligatorii pentru autoritățile naționale în materia concurenței și pentru instanțele naționale (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, punctul 52), și nu are ca obiect stabilirea dreptului aplicabil (Hotărârea din 13 decembrie 2018, Deutsche Telekom/Comisia, T-827/14, EU:T:2018:930, punctul 114).

612 Rezultă că, la fel ca orice alt document care, deși lipsit de forță obligatorie, definește cadrul general de analiză pe care Comisia îl utilizează pentru a stabili dacă este necesar să se intervină, Comunicarea privind prioritățile limitează puterea de apreciere a acesteia din urmă. Rezultă că, într-un caz particular, Comisia nu poate să se abată de la aceasta fără motivare. Astfel, într-un asemenea caz, respectarea de către Comisie a garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în cadrul procedurilor administrative, printre care obligația de motivare, are cu atât mai mult o importanță fundamentală (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 10 noiembrie 2017, Icap și alții/Comisia, T-180/15, EU:T:2017:795, punctul 289 și jurisprudența citată).

613 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă, după cum pretinde reclamanta, Comisia s-a îndepărtat în speță de cadrul general de analiză stabilit în Comunicarea privind prioritățile, fără justificare.

614 În ceea ce privește, în primul rând, argumentul reclamantei potrivit căruia, în esență, Comisia nu a examinat dacă practica incriminată era susceptibilă să conducă la excluderea concurentului „la fel de eficient” în conformitate cu Comunicarea privind prioritățile, din examinarea primului aspect al celui de al nouălea motiv și în special din cuprinsul punctelor 524-527 de mai sus reiese că analiza prin care Comisia compară prețurile practicate de o întreprindere aflată în poziție dominantă cu unele dintre costurile sale pentru a evalua dacă aceasta din urmă a aplicat prețuri de ruinare include o analiză a concurentului „la fel de eficient” și, din moment ce Comisia a

dovedit, după cum este cazul în speță, că întreprinderea aflată în poziție dominantă practicase astfel de prețuri, ea a efectuat în mod implicit, pentru acest motiv, o asemenea analiză, ceea ce este suficient pentru a respinge argumentul respectiv.

615 De altfel, din cuprinsul punctului 26 din Comunicarea privind prioritățile reiese că faptul că LRAIC nu sunt acoperite, ceea ce Comisia a demonstrat în speță în decizia atacată, indică faptul că întreprinderea dominantă nu recuperează toate costurile fixe (imputabile) producerii bunului sau serviciului respectiv și că un concurent „la fel de eficient” ar putea fi exclus de pe piață, ceea ce confirmă că, în cadrul comparării prețurilor și costurilor întreprinderii dominante, Comisia a procedat în mod implicit, dar necesar la analiza concurentului „la fel de eficient”.

616 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia avea obligația, în temeiul Comunicării privind prioritățile, să dovedească faptul că întreprinderea aflată în poziție dominantă suportase în mod deliberat pierderi sau renunțase la profituri pe termen scurt, din cuprinsul punctului 66 din comunicarea menționată reiese că, în anumite cazuri, pentru a demonstra existența unui astfel de sacrificiu, Comisia se poate întemeia pe probe directe, constând în documente ale întreprinderii dominante care indică în mod clar o strategie de eliminare a concurenței, precum un plan amănunțit de sacrificare pentru a exclude un concurent.

617 Or, astfel cum reiese din examinarea celui de al zecelea motiv, Comisia s-a întemeiat efectiv, la punctul 12.8.1 din decizia atacată, pe documente ale reclamantei care demonstrează în mod clar existența unei intenții a acesteia din urmă de a exclude Icera, pusă în aplicare prin intermediul reducerilor de preț acordate Huawei și ZTE, ceea ce este suficient pentru a înlătura prezentul argument, întemeiat în esență pe faptul că nu s-a dovedit existența unui sacrificiu în decizia atacată. În această privință, contrar afirmațiilor reclamantei, nu reiese nicidecum din cuprinsul punctului 66 din Comunicarea privind prioritățile că numai în mod excepțional Comisia s-ar putea întemeia pe documente care demonstrează existența unei strategii de eliminare a concurenței. Dimpotrivă, la acest punct, Comisia utilizează expresia „în unele cazuri”, iar nu expresia „în anumite cazuri excepționale” sau „în mod excepțional”, respectiv expresia „în circumstanțe excepționale”, utilizate în nota de subsol 50 din Comunicarea privind prioritățile. În nota de subsol 44 din această comunicare, care se raportează la punctul 66 din aceeași comunicare, Comisia se referă de altfel la două hotărâri în care Tribunalul a confirmat că Comisia era îndreptățită să se întemeieze pe asemenea mijloace de probă scrise, și anume Hotărârea din 6 octombrie 1994, Tetra Pak/Comisia (T-83/91, EU:T:1994:246, punctele 151 și 171), și Hotărârea din 30 ianuarie 2007, France Télécom/Comisia (T-340/03, EU:T:2007:22, punctele 198-215).

618 În ceea ce privește, în al treilea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia avea obligația, în temeiul Comunicării privind prioritățile, să dovedească faptul că întreprinderea aflată în poziție dominantă putea spera să recupereze pierderile acordate în perioada de ruinare ulterioară acestei perioade, din cuprinsul punctului 70 din această comunicare reiese numai că întreprinderea dominantă se poate aștepta în mod rezonabil ca puterea sa de piață să fie mai mare după ce practicile de eliminare a concurenței iau sfârșit decât dacă întreprinderea nu ar fi adoptat acest tip de comportament și este probabil, așadar, ca întreprinderea să fie în situația de a beneficia de pe urma sacrificiului. De altfel, potrivit jurisprudenței, un comportament poate prezenta un caracter abuziv fără a fi necesar să se stabilească în mod specific că întreprinderea în cauză se putea aștepta în mod rezonabil să recupereze pierderile astfel consimțite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 1994, Tetra Pak/Comisia, T-83/91, EU:T:1994:246, punctul 150), ceea ce este suficient pentru a respinge prezentul argument.

619 În ceea ce privește, în al patrulea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia, întrucât nu a putut să prevadă metoda de repartizare a costurilor de C&D aplicată de Comisie în decizia atacată și, prin urmare, a acționat cu bună-credință, aceasta nu poate, în conformitate cu Comunicarea privind prioritățile, să fie sancționată de Comisie, trebuie arătat că, în cadrul examinării celui de al zecelea motiv, s-a constatat că Comisia nu a săvârșit nicio eroare atunci când a concluzionat că practicile tarifare ale reclamantei asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera, ceea ce este suficient pentru a înlătura prezentul argument.

620 În ceea ce privește, în al cincilea rând, argumentul reclamantei întemeiat pe lipsa unei referiri la Comunicarea privind prioritățile în CO, în CSO și în EaF, reclamanta nu explică în niciun fel în ce mod aceasta ar însemna că Comisia nu a ținut seama de cadrul general de analiză pe care îl utilizează pentru a stabili dacă este necesar să intervină expus în comunicarea menționată. În plus, aceasta din urmă nu impune în niciun fel Comisiei să se refere la ea în mod expres în deciziile sale în materie de abuz de poziție dominantă. În consecință, prezentul argument trebuie respins.

621 În ceea ce privește, în al șaselea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia nu a ținut seama de faptul că Huawei și ZTE nu s-ar fi aprovizionat, în orice caz, mai mult de la Icera în lipsa comportamentului incriminat și ar fi respins în mod greșit motivele obiective invocate în vederea justificării comportamentului său, este necesar să se observe că reclamanta nu explică în ce mod Comisia nu ar fi ținut seama, pentru acest motiv, de cadrul general de analiză pe care îl utilizează pentru a stabili dacă este necesar să intervină, expus în Comunicarea privind prioritățile.

622 Rezultă din cele ce precedă că primul aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o aplicare eronată a jurisprudenței referitoare la prețurile de ruinare și, mai general, la practicile tarifare

623 Reclamanta susține că Comisia nu ar respecta jurisprudența în materie de prețuri de ruinare și, mai general, de practici tarifare, și anume cea care stabilește criteriul juridic aplicabil. În susținerea unei asemenea afirmații, ea reproduce mai multe extrase din hotărârile pe care le consideră relevante și reproșează Comisiei că nu a efectuat în decizia atacată o analiză a concurentului „la fel de eficient”, deși această analiză este prevăzută de jurisprudență.

624 Comisia contestă argumentele reclamantei.

625 Trebuie arătat că reclamanta se limitează să reproducă extrase din jurisprudență, fără a explica în ce mod decizia atacată s-ar îndepărta de criteriul juridic care este prevăzut în aceasta, cu excepția analizei concurentului „la fel de eficient”, în care, după ce a citat Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia (C-413/14 P, EUC: 2017: 632), aceasta reproșează în speță Comisiei, pe de o parte, că nu a efectuat o astfel de analiză și, pe de altă parte, că nu a verificat importanța ratei de acoperire a pieței prin practica contestată.

626 Or, pe de o parte, din examinarea primului aspect al celui de al nouălea motiv și în special din cuprinsul punctelor 524-527 de mai sus reiese că analiza prin care Comisia compară prețurile practicate de o întreprindere aflată în poziție dominantă cu unele dintre costurile sale pentru a se evalua dacă aceasta din urmă a aplicat prețuri de ruinare include deja o analiză a concurentului „la fel de eficient” și, din moment ce Comisia a dovedit în speță că întreprinderea aflată în poziție

dominantă practicase asemenea prețuri și, pentru acest motiv, a efectuat în mod implicit analiza respectivă, acest lucru este suficient pentru a respinge critica reclamantei întemeiată pe lipsa unei asemenea analize în decizia atacată.

627 Pe de altă parte, după cum reiese din cuprinsul punctelor 521-523 de mai sus, în aplicarea jurisprudenței citate la punctul 520 de mai sus, Comisia nu este obligată, în cadrul examinării eventualei existențe a unor prețuri de ruinare aplicate de o întreprindere care ocupă o poziție dominantă, să verifice și dacă rata de acoperire a pieței prin practica contestată este de o amploare suficientă pentru ca această practică să producă efecte anticoncurențiale, ceea ce este suficient pentru a respinge critica reclamantei întemeiată pe lipsa unei asemenea verificări.

628 În consecință, al doilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o încălcare a principiului securității juridice și al previzibilității

629 Referindu-se la al șaptelea și la al optulea motiv, reclamanta susține că, în decizia atacată, Comisia a efectuat o analiză prețuri-costuri artificială și inedită, diferită de cea dezvoltată în CO în ceea ce privește două dintre cipurile în cauză și imprevizibilă în ceea ce privește al treilea cip. În opinia sa, pentru acest motiv, Comisia a încălcat principiile securității juridice și previzibilității.

630 Comisia contestă argumentele reclamantei.

631 Trebuie arătat că, în susținerea prezentului aspect, reclamanta se limitează să reitereze în mod generic afirmații formulate în cadrul primului aspect al prezentului motiv și al celui de al șaptelea și al celui de al optulea motiv, la care se referă în mod expres, fără a dezvolta niciun argument specific.

632 În consecință, al treilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

633 Rezultă din toate cele ce precedă că al treilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe „caracterul ilogic și nesusținut de probe al «teoriei prețurilor de ruinare»”

634 Al patrulea motiv cuprinde treisprezece aspecte. Primul aspect este întemeiat pe faptul că „teoria prețurilor de ruinare” a Comisiei, care ar fi „direcționată și selectivă”, este deconectată de definiția pieței și a fost adaptată pentru a se ajunge la o concluzie predeterminată. Al doilea aspect este întemeiat pe caracterul intrinsec incoerent și insuficient motivat al teoriei menționate. Al treilea aspect este întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a caracterului irațional al conduitei reclamantei și al strategiei sale de eliminare a concurenței. Al patrulea aspect este întemeiat pe caracterul mai ridicat al prețurilor reclamantei în raport cu cele ale Icera și, prin urmare, pe lipsa blocării pieței. Al cincilea aspect este întemeiat pe neluarea în considerare de către Comisie a probelor dezincriminatoare esențiale. Al șaselea aspect este întemeiat pe lipsa de dovezi privind ruinarea financiară. Al șaptelea aspect este întemeiat pe caracterul nou, eronat și nefondat al „teoriei prețurilor de ruinare”. Al optulea aspect se întemeiază pe „erori vădite de apreciere” în ceea ce privește ruinarea directă între al treilea trimestru al anului 2010 și al doilea trimestru al anului 2011. Al nouălea aspect este întemeiat pe nerespectarea de către Comisie a realității comerciale a cipului MDM8200. Al zecelea aspect este întemeiat pe caracterul ilogic și contrar

regulilor elementare ale economiei al teoriei menționate. Al unsprezecelea aspect este întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a unei recuperări a pierderilor suferite în perioada relevantă, precum și pe lipsa indicării momentului la care ar fi încetat ruinarea. Al doisprezecelea motiv este întemeiat pe neaplicarea criteriului concurentului „la fel de eficient” și pe bunele performanțe ale Icera în perioada menționată, respingând aceeași teorie. Al treisprezecelea aspect este întemeiat pe o eroare a Comisiei care ar condamna concurența reală.

Observații introductive

635 Trebuie să se observe că, la punctul 12 din decizia atacată, Comisia își prezintă analiza cu privire la abuzul săvârșit de reclamantă.

636 Mai precis, la punctul 12.1 din decizia atacată, Comisia începe prin a aminti principiile generale aplicabile, în special în materia prețurilor de ruinare. În continuare, la punctul 12.2 din decizia menționată, ea rezumă aplicarea acestor principii generale pe care a făcut-o la punctele 12.3-12.11 din această decizie, ceea ce reclamanta califică drept „teorie a prețurilor de ruinare”.

637 În acest cadru, Comisia explică în considerentul (334) al deciziei atacate că a ajuns la concluzia potrivit căreia, între 1 iulie 2009 și 30 iunie 2011, reclamanta vânduse anumite cantități din trei dintre cipurile sale UMTS, și anume cipurile MDM8200, MDM6200 și MDM8200A, către doi dintre principalii săi clienții, și anume Huawei și ZTE, la prețuri inferioare costurilor sale, cu intenția de a elimina Icera, principala sa concurentă pe segmentul de vârf al pieței cipurilor UMTS. În opinia sa, procedând astfel, reclamanta a dorit să împiedice Icera, un mic start-up limitat din punct de vedere financiar, să câștige o reputație și o dimensiune suficiente pentru a putea contesta poziția sa dominantă pe piața respectivă. Comisia arată că a concluzionat, având în vedere lipsa unei justificări obiective valide pentru un asemenea comportament invocate de reclamantă, că aceasta din urmă săvârșise astfel, în perioada respectivă, un abuz de poziție dominantă contrar articolului 102 TFUE și articolului 54 din Acordul privind SEE.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe faptul că „teoria prețurilor de ruinare” a Comisiei, care ar fi „direcționată și selectivă”, este deconectată de definiția pieței și a fost adaptată pentru a se ajunge la o concluzie predeterminată

638 Referindu-se la al zecelea motiv, reclamanta susține că comportamentul incriminat nu era nici direcționat, nici selectiv și că „teoria prețurilor de ruinare” a Comisiei este deconectată de definiția pieței relevante, întrucât, făcând referire numai la segmentul de vârf al acestei piețe, definit de altfel în mod necorespunzător, anumite cipuri considerate de reclamantă ca fiind „de vârf” au fost excluse de pe acest segment.

639 Reclamanta susține de asemenea că „teoria prețurilor de ruinare” a fost dezvoltată de conveniență de Comisie, dat fiind că teoria menționată nu prezenta nicio legătură cu plângerea. În opinia sa, cipurile MDM8200 și MDM8200A au fost vândute altor clienți decât Huawei și ZTE înainte și după perioada relevantă la prețuri inferioare LRAIC calculate de Comisie, ceea ce ar repune în discuție teoria respectivă.

640 Comisia contestă argumentele reclamantei.

641 Mai întâi, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia comportamentul incriminat nu era nici direcționat, nici selectiv, trebuie amintit că din elementele de probă directe pe care s-a întemeiat Comisia, examinate mai detaliat la punctele 538 și 539 de mai sus în cadrul examinării celui de al zecelea motiv, reiese că reclamanta a acordat reduceri de preț Huawei și ZTE, identificate în mod clar în aceste documente, pentru a împiedica Icera să ajungă la aceste două cliente esențiale și, procedând astfel, să o elimine de pe piață. Prin urmare, reclamanta nu ar putea susține în mod întemeiat că comportamentul său nu era nici direcționat, nici selectiv.

642 În continuare, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia „teoria prețurilor de ruinare" a Comisiei, care se referă numai la segmentul de vârf, este deconectată de definiția pieței, nici aceasta nu poate fi admisă. Astfel, din cuprinsul punctului 64 din Comunicarea privind prioritățile reiese că, în ceea ce privește eliminarea concurenței, unele practici vor fi considerate ca reprezentând un sacrificiu dacă întreprinderi dominante practică un preț inferior pentru toată sau pentru o parte din producția lor. Rezultă de aici că unele practici de eliminare a concurenței pot foarte bine să vizeze un segment limitat al pieței în cauză, iar nu integralitatea pieței respective. În această privință, din jurisprudență reiese că practicile de eliminare a concurenței pot avea loc pe o altă piață decât piața în cauză, nefăcând, la rândul lor, obiectul unei definiții stricte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 35 și 45).

643 Rezultă că, pe de o parte, Comisia avea dreptul să sancționeze în decizia atacată un comportament limitat la un segment al pieței relevante și, pe de altă parte, nu era obligată să definească cu exactitate limitele acestui segment, după cum are obligația să procedeze în ceea ce privește piața relevantă pentru a verifica existența unei poziții dominante.

644 În plus, în ceea ce privește pretinsa lipsă a unei legături între „teoria prețurilor de ruinare" a Comisiei și plângere, trebuie arătat că din cuprinsul punctului 55 din Comunicarea Comisiei privind examinarea de către Comisie a plângerilor depuse în temeiul articolelor [101] și [102] TFUE (JO 2004, C 101, p. 65, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 133) reiese că, în prima etapă, ce urmează depunerii plângerii, Comisia analizează plângerea și eventual colectează informațiile suplimentare necesare pentru a decide asupra acțiunii de urmat, că această primă etapă poate presupune schimbul informal de opinii între Comisie și autorul plângerii în vederea stabilirii elementelor de fapt și de drept care fac obiectul plângerii și, în această etapă, Comisia poate comunica autorului plângerii prima sa reacție, dându-i acestuia posibilitatea de a-și elabora afirmațiile în temeiul acestei prime reacții.

645 În speță, din considerentele (11)-(13) ale deciziei atacate reiese că, în urma actualizării și a revizuirii plângerii, au avut loc mai multe schimburi de corespondență între Icera și Comisie, ceea ce a condus în cele din urmă, în iunie 2012, la acuzațiile de ruinare formulate de Icera, ceea ce reclamanta însăși recunoaște. În lumina punctului 55 din Comunicarea Comisiei privind examinarea de către Comisie a plângerilor depuse în temeiul articolelor [101] și [102] TFUE, trebuie să se considere că constituie o practică obișnuită faptul că autorul plângerii, după cum a fost cazul în speță, elaborează afirmațiile formulate în plângere pentru a ține seama de prima reacție a Comisiei. Pe de altă parte, din necesitatea de a veghea în mod eficient la aplicarea normelor în materie de concurență rezultă că Comisia nu poate fi ținută de cadrul și de aprecierile juridice formulate de autorul plângerii. În orice caz, trebuie să se observe că reclamanta nu explică în ce mod faptul că Icera nu a elaborat decât relativ tardiv afirmațiile sale privind prețurile de ruinare ar putea repune în discuție ceea ce aceasta califică drept „teorie a prețurilor de ruinare" în decizia menționată, în urma unei investigații aprofundate efectuate de Comisie.

646 În sfârșit, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia aceasta a aplicat prețuri inferioare LRAIC în ceea ce privește cipurile MDM8200 și MDM8200A față de alți clienți decât Huawei și ZTE, înainte și după perioada relevantă, trebuie să se constate că reclamanta nu explică în niciun fel modul în care aceasta ar putea repune în discuție ceea ce califică drept „teorie a prețurilor de ruinare” în decizia atacată. Dimpotrivă, se pare mai degrabă că, în cazul în care Comisia ar fi descoperit probe privind aplicarea de către reclamantă a unor prețuri de ruinare în privința altor clienți în afara perioadei menționate, aceasta ar fi putut să țină seama de ele pentru a consolida sau extinde în timp teoria respectivă.

647 Rezultă din cele ce precedă că primul aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe caracterul intrinsec incoerent și insuficient motivat al „teoriei prețurilor de ruinare” a Comisiei

648 Reclamanta invocă mai multe contradicții și incoerențe care ar afecta decizia atacată.

649 În primul rând, reclamanta apreciază că „teoria prețurilor de ruinare”, care ar reieși de asemenea din considerentul (993) al deciziei atacate, potrivit căruia a utilizat mai întâi cipurile MDM8200 pentru a determina clientele sale Huawei și ZTE să migreze de la aceste cipuri către cipurile MDM6200 și MDM8200A, mai avansate, apoi și-a concentrat strategia tarifară pe cipul MDM8200A, având în vedere lipsa de succes inițial al cipului MDM6200, nu este compatibilă cu o „teorie a prejudiciului” bazată pe prețurile de ruinare, dat fiind că o asemenea constatare nu ar face decât să reflecte existența unei concurențe riguroase exercitate de reclamantă datorită lansării de noi produse.

650 În al doilea rând, reclamanta subliniază că Comisia îi reproșează în decizia atacată că a pus în aplicare comportamentul în litigiu pentru a împiedica Icera să își formeze o reputație, deși reiese dintr-un document intern menționat în aceeași decizie că ea aprecia că, cu mai multe luni înainte de perioada relevantă, Icera reușise să depășească obstacolele legate de reputație, ceea ce ar repune în discuție „teoria prețurilor de ruinare” a Comisiei.

651 În al treilea rând, reclamanta susține că, fără să se contrazică, Comisia nu putea, pe de o parte, să indice, în considerentele (411)-(419) ale deciziei atacate, că cipul MDM6200 nu a avut un succes comercial în perioada relevantă și, pe de altă parte, să afirme, în considerentul (420) al aceleiași decizii, că s-a bazat pe acest cip în strategia sa față de ZTE. În același mod, ea consideră că Comisia nu ar putea, pe de o parte, să pretindă, în considerentul (959) al deciziei menționate, că cipul MDM8200 și-a păstrat importanța concurențială chiar și după introducerea pe piață a cipului MDM8200A și, pe de altă parte, să afirme în considerentul (420) al aceleiași decizii că acest din urmă cip devenise produsul esențial pe care s-a bazat pentru a pune în aplicare strategia sa în anii 2010 și 2011.

652 Comisia contestă argumentele reclamantei.

653 De la bun început, trebuie să se constate că prezentul aspect trebuie respins ca inoperant, întrucât, chiar dacă cele trei argumente invocate în susținerea acestui aspect ar fi întemeiate, aceasta nu ar afecta legalitatea deciziei atacate.

654 Astfel, faptul că reclamanta ar fi exercitat o concurență riguroasă datorită lansării de noi produse, că Icera a reușit să își formeze o reputație sau că reclamanta nu și-a putut întemeia strategia de eliminare a concurenței pe cipul MDM6200 din cauza lipsei sale de succes comercial sau pe cipul

MDM8200 după lansarea cipului MDM8200A nu permite respingerea constatării de către Comisie a aplicării de către reclamantă a unor prețuri de ruinare cu intenția de a-și elimina concurenta Icera, ceea ce este suficient pentru a demonstra existența unui abuz săvârșit de reclamantă (Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 70 și 71).

655 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a caracterului irațional al conduitei reclamantei și al strategiei sale de eliminare a concurenței

656 Reclamanta arată că, în decizia atacată, Comisia nu a demonstrat că comportamentul său fusese irațional, cu excepția intenției de a elimina Icera, sau că prețurile sale constituiau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera. În opinia sa, cele câteva documente pe care se întemeiază Comisia pentru a încerca să demonstreze existența unui astfel de plan provin de la angajați subalterni fără putere de decizie cu privire la prețuri. Reclamanta adaugă că Comisia nu aduce nicio dovadă a unui sacrificiu din partea sa, deși avea obligația să demonstreze existența unui asemenea sacrificiu, în aplicarea Comunicării privind prioritățile.

657 Comisia contestă argumentele reclamantei.

658 Trebuie arătat că, în susținerea prezentului aspect, reclamanta nu face decât să repete argumente pe care le-a invocat în cadrul primului aspect al celui de al treilea motiv, în ceea ce privește pretinsa lipsă a unei dovezi privind existența unui sacrificiu, sau în cadrul celui de al zecelea motiv, în ceea ce privește pretinsa lipsă a unei dovezi privind existența unei strategii de excludere a Icera.

659 Or, aceste argumente, care au fost respinse în cadrul examinării primului aspect al celui de al treilea motiv și în cadrul celui de al zecelea motiv, trebuie înlăturate pentru aceleași motive în măsura în care sunt invocate în susținerea celui de al treilea aspect al celui de al patrulea motiv, ceea ce este suficient pentru respingerea acestuia din urmă.

Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe caracterul mai ridicat al prețurilor reclamantei în raport cu cele ale Icera

660 Reclamanta arată că, în decizia atacată, Comisia recunoaște, pe de o parte, că prețurile reclamantei erau mai ridicate decât cele ale Icera și afirmă, pe de altă parte, că cipurile acesteia din urmă erau de calitate superioară. În opinia sa, dacă era adevărat, ar fi fost, așadar, logic ca aceasta să reducă prețul cipurilor sale pentru a compensa calitatea mai scăzută a produselor, fapt de care Comisia nu ar fi ținut seama.

661 Comisia contestă argumentele reclamantei.

662 Trebuie amintit că o întreprindere aflată în poziție dominantă abuzează de această poziție dacă aplică prețuri inferioare AVC sau prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC atunci când astfel de prețuri sunt stabilite în cadrul unei strategii de excludere a unui concurent (Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 70-72).

663 În speță, din examinarea celor de al cincilea-al optulea și a celui de al zecelea motiv reiese că Comisia a demonstrat în mod corespunzător că reclamanta aplicase prețuri de ruinare cu intenția de a o elimina pe concurenta sa Icera, ceea ce este suficient pentru a demonstra existența unui abuz de poziție dominantă săvârșit de reclamantă.

664 Pe de altă parte, din examinarea celui de al unsprezecelea motiv reiese că, fără a săvârși o eroare și fără a-și încălca obligația de motivare, Comisia a respins justificările obiective invocate de reclamantă, inclusiv afirmația acesteia din urmă potrivit căreia prețurile sale de ruinare fuseseră aplicate ca reacție la prețurile agresive ale Icera.

665 Prin urmare, nu s-ar putea reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a ținut seama de faptul că prețurile de ruinare practicate de reclamantă fuseseră justificate de prețurile inferioare ale Icera sau de calitatea mai scăzută a produselor sale. De altfel, criteriul de referință pentru a aprecia existența unor practici tarifare de eliminare a concurenței nu se întemeiază pe prețurile și pe costurile întreprinderii împotriva căreia sunt puse în aplicare astfel de practici sau pe calitatea produselor în cauză, ci mai degrabă pe prețurile și pe costurile întreprinderii aflate în poziție dominantă.

666 Prin urmare, al patrulea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe neluarea în considerare de către Comisie a unor probe dezincriminatoare esențiale

667 Reclamanta susține că Comisia nu a ținut seama de mai multe elemente de probă dezincriminatoare „esențiale”, și anume, în primul rând, faptul că Huawei și ZTE declaraseră că nu s-ar fi aprovizionat mai mult de la Icera în lipsa comportamentului incriminat, în al doilea rând, faptul că cipurile Icera erau depășite din punct de vedere tehnic și că Icera nu ar fi fost în niciun caz capabilă să dezvolte un cip LTE înaintea sa și, în al treilea rând, faptul că Icera nu fusese exclusă de pe piață în perioada relevantă, întrucât aceasta reușise să atragă importante investiții externe și fusese achiziționată de Nvidia.

668 Comisia contestă argumentele reclamantei.

669 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, o întreprindere aflată în poziție dominantă abuzează de această poziție în cazul în care aplică prețuri inferioare AVC sau prețuri inferioare ATC, dar superioare AVC atunci când astfel de prețuri sunt stabilite în cadrul unei strategii de excludere a unui concurent (Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia, C-62/86, EU:C:1991:286, punctele 70 -72). Or, în speță, reiese în special din examinarea celor de al cincilea-al optulea și a celui de al zecelea motiv că Comisia a demonstrat în mod corespunzător că reclamanta aplicase astfel de prețuri de ruinare cu intenția de a o elimina pe concurenta sa Icera, ceea ce este suficient pentru a demonstra existența unui abuz de poziție dominantă săvârșit de reclamantă.

670 În consecință, faptul că cele două cliente vizate de comportamentul incriminat nu s-ar fi aprovizionat în orice caz mai mult de la Icera în lipsa unui astfel de comportament, că tehnologia acesteia din urmă ar fi fost depășită sau că Icera ar fi atras finanțări externe și ar fi fost achiziționată în perioada relevantă, chiar dacă ar fi dovedite, nu ar fi putut influența concluzia Comisiei cu privire la existența unui abuz, întemeiată pe constatarea aplicării de către reclamantă a unor prețuri inferioare costurilor sale cu intenția de a o elimina pe concurenta sa Icera. Acest

lucru este cu atât mai adevărat cu cât aceste trei elemente invocate de reclamantă sunt elemente exterioare ei înseși, asupra cărora nu avea nicio influență și care, prin urmare, nu ar putea să o scutească de orice sancțiune pentru încălcarea pe care a săvârșit-o.

671 În orice caz, trebuie de asemenea arătat că reclamanta se limitează să califice drept „esențiale” cele trei elemente în cauză, fără a explica însă în ce mod acestea ar fi putut, în cazul în care Comisia ar fi ținut seama de ele, să repună în discuție ceea ce califică drept „teorie a prețurilor de ruinare”.

672 Prin urmare, al cincilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al șaselea aspect, întemeiat pe lipsa unei dovezi privind ruinarea financiară

673 Reclamanta susține că ruinarea invocată în decizia atacată nu este susținută de dovezi credibile și este contrazisă de faptul că Icera a fost achiziționată de Nvidia în perioada relevantă. Aceasta adaugă că a contestat existența unei „ruinări financiare” în cursul procedurii administrative, ceea ce a determinat Comisia să o abandoneze în decizia menționată și să se limiteze să invoce o „ruinare tradițională”.

674 Comisia contestă argumentele reclamantei.

675 Pentru a respinge prezentul aspect, este suficient să se constate că, după cum recunoaște însăși reclamanta, Comisia nu a întemeiat decizia atacată pe un caz de ruinare financiară, ci mai degrabă pe o ruinare tradițională, respectiv un caz de aplicare de către o întreprindere în poziție dominantă a unor prețuri inferioare costurilor sale cu intenția de a elimina un concurent.

676 În consecință, argumentul reclamantei întemeiat pe lipsa unei dovezi privind existența unei ruinări financiare trebuie declarat inoperant, iar al șaselea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al șaptelea aspect, întemeiat pe caracterul de noutate, eronat și nefondat al „teoriei prețurilor de ruinare”

677 Reclamanta explică faptul că „teoria prețurilor de ruinare” a Comisiei, potrivit căreia a furnizat Huawei cipuri MDM8200 la prețuri de ruinare pentru ca aceasta din urmă să poată convinge operatorii de rețele mobile să prefere mai degrabă dispozitivele sale echipate cu propriile cipuri decât dispozitivele ZTE echipate cu cipuri ale Icera, nu poate fi susținută.

678 Potrivit reclamantei, Comisia a imaginat „teoria prețurilor de ruinare” doar ca urmare a faptului că, pentru perioada cuprinsă între iulie 2009 și iunie 2010, aceasta descoperise dovezi privind prețurile de ruinare pentru cipurile MDM8200 numai în privința Huawei, iar nu în privința ZTE.

679 Comisia contestă argumentele reclamantei.

680 Trebuie amintit că reiese în special din examinarea celor de al cincilea-al optulea și a celui de al zecelea motiv că Comisia a demonstrat în mod corespunzător că reclamanta aplicase prețuri de ruinare, în special în privința Huawei în legătură cu cipul MDM8200, cu intenția de a o elimina pe concurenta sa Icera, ceea ce reclamanta nu contestă în cadrul prezentului aspect.

681 În consecință, argumentul reclamantei invocat împotriva constatării, susținută de Comisie, potrivit căreia aceasta a oferit, într-o primă etapă, prețuri de ruinare doar Huawei, iar nu încă și ZTE, pentru ca dispozitivele Huawei echipate cu unul dintre cipurile sale să fie preferate dispozitivelor ZTE echipate cu un cip al Icera trebuie declarat inoperant, întrucât nu permite repunerea în discuție a ceea ce califică drept „teorie a prețurilor de ruinare”.

682 Reclamanta susține, în plus, că Comisia a dezvoltat „teoria prețurilor de ruinare” ca urmare a faptului că nu descoperise, în ceea ce privește perioada cuprinsă între iulie 2009 și iunie 2010, dovezi ale prețurilor de ruinare cu privire la cipurile MDM8200 decât față de Huawei, iar nu față de ZTE. Or, dovada aplicării de către reclamantă a unor prețuri de ruinare în privința Huawei cu intenția de a elimina Icera era suficientă pentru a demonstra existența unui abuz. În consecință, Comisia nu era nicidecum obligată să demonstreze și existența unor prețuri de ruinare în privința ZTE pentru a sancționa reclamanta.

683 Prin urmare, al șaptelea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al optulea aspect, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” în ceea ce privește ruinarea directă între al treilea trimestru al anului 2010 și al doilea trimestru al anului 2011

684 Referindu-se la al șaselea și la al șaptelea motiv, reclamanta invocă trei erori săvârșite de Comisie, dintre care două privesc alocarea costurilor de C&D și una privește alocarea plății NRE către ZTE.

685 Comisia contestă argumentele reclamantei.

686 Trebuie amintit că aceste argumente au fost examinate și respinse în cadrul examinării celui de al șaselea și a celui de al șaptelea motiv, ceea ce este suficient pentru a înlătura al optulea aspect al celui de al patrulea motiv.

Cu privire la al nouălea aspect, întemeiat pe nerespectarea de către Comisie a realității comerciale a cipului MDM8200

687 Reclamanta susține că cipul MDM8200 a întâmpinat probleme tehnice, cu consecința că Huawei a acumulat stocuri excedentare din acest cip și că, prin urmare, era cu totul rațional din partea sa să acorde, pentru acest motiv, reduceri de preț pentru cipul menționat. În opinia sa, asemenea reduceri de preț nu au fost acordate cu o intenție de eliminare.

688 Comisia contestă argumentele reclamantei.

689 Astfel cum reiese în special din examinarea celor de al cincilea-al optulea și a celui de al zecelea motiv, Comisia a demonstrat în mod corespunzător că reclamanta aplicase prețuri de ruinare cu intenția de a o elimina pe concurenta sa Icera. În plus, așa cum reiese din examinarea celui de al unsprezecelea motiv, fără a săvârși o eroare și fără a-și încălca obligația de motivare, Comisia a respins justificările obiective invocate de reclamantă, inclusiv afirmația acesteia din urmă potrivit căreia prețurile sale de ruinare fuseseră aplicate pentru a o ajuta pe Huawei să scape de stocul excedentar de cipuri MDM8200. În plus, după cum arată în mod întemeiat Comisia în înscrisurile sale, faptul că unele practici de eliminare a concurenței sunt potențial raționale nu le face totuși legale.

690 Prin urmare, nu se poate reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a ținut seama de realitatea comercială a cipului MDM8200, și anume de problemele tehnice întâmpinate de acest produs.

691 Prin urmare, al nouălea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al zecelea aspect, întemeiat pe caracterul ilogic și contrar regulilor elementare ale economiei al „teoriei prețurilor de ruinare”

692 Pentru a demonstra caracterul ilogic și contrar regulilor economice al „teoriei prețurilor de ruinare”, reclamanta susține că prețurile sale erau superioare celor ale Icera și că volumele de cipuri comercializate la prețuri de ruinare erau în perioada relevantă neglijabile în raport cu volumele de cipuri comercializate pe piața relevantă și pe segmentul de vârf al acestei piețe.

693 Comisia contestă argumentele reclamantei.

694 Astfel cum reiese în special din examinarea celor de al cincilea-al optulea și a celui de al zecelea motiv de mai sus, Comisia a demonstrat în mod corespunzător că reclamanta aplicase prețuri de ruinare în sensul Hotărârii din 3 iulie 1991, AKZO/Comisia (C-62/86, EU:C:1991:286), cu intenția de a-și elimina concurenta Icera, ceea ce este suficient pentru a demonstra existența unui abuz săvârșit de reclamantă. Prin urmare, după cum s-a arătat în cadrul examinării celui de al patrulea aspect al prezentului motiv, nu se poate reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a ținut seama de faptul că prețurile de ruinare practicate de reclamantă erau superioare prețurilor Icera.

695 Pe de altă parte, astfel cum reiese din analiza primului aspect al celui de al nouălea motiv și în special din cuprinsul punctelor 521-523 de mai sus, Comisia nu este obligată, în cadrul examinării eventualei existențe a unor prețuri de ruinare aplicate de o întreprindere care ocupă o poziție dominantă, să verifice dacă rata de acoperire a pieței prin practica contestată este de o amploare suficientă pentru ca această practică să producă efecte anticoncurențiale.

696 Rezultă că al zecelea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al unsprezecelea aspect, întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a unei recuperări a pierderilor suferite în perioada relevantă, precum și pe lipsa indicării momentului la care ar fi încetat ruinarea

697 Referindu-se la al treilea motiv, reclamanta susține, în primul rând, că Comisia nu a făcut dovada unei recuperări din partea sa a pierderilor suferite în perioada ulterioară perioadei încălcării, deși era obligată să facă o astfel de dovadă, în conformitate cu Comunicarea privind prioritățile. Ea reproșează, în al doilea rând, Comisiei că nu a făcut dovada în decizia atacată a datei la care ar fi încetat intenția sa pretins de ruinare.

698 Comisia contestă argumentele reclamantei.

699 Astfel cum reiese din examinarea celui de al treilea motiv și în special din cuprinsul punctului 618 de mai sus, Comisia nu este obligată, în special în temeiul Comunicării privind prioritățile, să demonstreze o recuperare de către întreprinderea aflată în poziție dominantă a pierderilor suferite în perioada de ruinare.

700 Pe de altă parte, trebuie să se constate că nimic nu obligă Comisia să identifice o etapă finală care marchează sfârșitul ruinării, iar faptul că în decizia atacată aceasta nu mai efectuează nicio analiză pentru perioada ulterioară datei de 30 iunie 2011 înseamnă pur și simplu că, începând cu această dată, ea nu a mai identificat probe suficiente privind existența unor practici de eliminare a concurenței puse în aplicare de reclamantă.

701 În consecință, al unsprezecelea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doisprezecelea aspect, întemeiat pe neaplicarea criteriului concurentului „la fel de eficient” și pe bunele performanțe ale Icera în perioada relevantă, respingând „teoria prețurilor de ruinare”

702 Referindu-se la al nouălea motiv, reclamanta susține mai întâi că Comisia nu a pus în aplicare analiza concurentului „la fel de eficient”. Aceasta explică în continuare că Comisia nu a ținut seama de probele ce demonstrează că Icera nu fusese exclusă de pe piață în perioada relevantă și chiar obținuse rezultate foarte bune, ceea ce ar repune în discuție „teoria prețurilor de ruinare”.

703 Comisia contestă argumentele reclamantei.

704 Trebuie amintit mai întâi că din examinarea primului aspect al celui de al nouălea motiv și în special din cuprinsul punctelor 524-527 de mai sus reiese că analiza prin care Comisia compară prețurile practicate de o întreprindere aflată în poziție dominantă cu unele dintre costurile sale pentru a evalua dacă aceasta din urmă a aplicat prețuri de ruinare include o analiză a concurentului „la fel de eficient” și, întrucât Comisia a dovedit în speță că întreprinderea aflată în poziție dominantă aplicase asemenea prețuri și, pentru acest motiv, efectuase în mod implicit o astfel de analiză, acest lucru este suficient pentru a respinge critica reclamantei întemeiată pe lipsa unei analize a concurentului „la fel de eficient” în decizia atacată.

705 Trebuie amintit în continuare că, după cum reiese din cuprinsul punctelor 520 și 521 de mai sus, Comisia nu este obligată să dovedească faptul că unele practici de eliminare a concurenței au produs efectiv efecte anticoncurențiale, ceea ce este suficient pentru a respinge critica întemeiată pe lipsa excluderii efective a Icera în perioada relevantă.

706 În consecință, al doisprezecelea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treisprezecelea aspect, întemeiat pe o eroare a Comisiei care ar condamna concurența reală

707 Reclamanta susține că s-a angajat pur și simplu într-o „concurență bazată pe merite” puternică, dar obișnuită și că aplicarea unor prețuri scăzute, sancționată în speță, este în realitate proconcurențială. În opinia sa, ar fi vorba despre primul caz în care Comisia constată o ruinare ca urmare a neacoperirii costurilor de C&D.

708 Comisia contestă argumentele reclamantei.

709 Astfel cum reiese din examinarea celui de al zecelea motiv, Comisia a demonstrat în mod corespunzător în decizia atacată că reclamanta aplicase prețuri de ruinare în privința Huawei și a ZTE pentru cipurile MDM8200, MDM6200 și MDM8200A cu intenția de a elimina Icera, întemeindu-se atât pe elemente de probă directe, și anume pe documente interne ale

reclamantei, cât și pe elemente de probă indirecte, și anume elemente contextuale. Rezultă că reclamanta nu poate pretinde în mod întemeiat că, procedând în acest fel, a acționat în realitate într-un mod favorabil concurenței.

710 În ceea ce privește, în plus, afirmația reclamantei potrivit căreia Comisia constată în speță pentru prima dată o ruinare ca urmare a neacoperirii costurilor de C&D, trebuie să se constate că un asemenea argument a fost examinat și respins în cadrul examinării celui de al șaptelea motiv și trebuie înlăturat pentru aceleași motive în măsura în care este invocat în susținerea prezentului aspect.

711 Prin urmare, al treisprezecelea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins. În consecință, întrucât celelalte douăsprezece aspecte ale acestui motiv au fost de asemenea respinse, motivul menționat trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe „caracterul vădit incorect al analizei prețuri-costuri efectuate”

712 Al optulea motiv cuprinde trei aspecte. Primul aspect se referă la perioada de plecare a analizei prețuri-costuri. Al doilea aspect se referă la erorile fundamentale săvârșite în analiza prețuri-costuri. Al treilea aspect se referă la lipsa corectării erorilor respective în decizia atacată.

713 Dat fiind că al doilea și al treilea aspect ale prezentului motiv vizează ambele, în esență, erori care ar fi fost săvârșite de Comisie în analiza prețuri-costuri pe care aceasta din urmă nu le-ar fi corectat în decizia atacată, ele vor fi examinate împreună.

Observații introductive

714 La punctul 12.7.1 din decizia atacată, Comisia a efectuat o analiză prețuri-costuri trimestrială referitoare la cele trei cipuri în cauză și în ceea ce privește cele două cliente vizate pentru a verifica dacă reclamanta aplicase prețuri inferioare AVC sau LRAIC.

715 La punctul 12.7.1.1 din decizia atacată, Comisia a început prin a explica faptul că, la începutul ciclului comercial al unui cip, AVC aferent acestuia era deosebit de ridicat și că abia după ce a ajuns la o producție la scară largă, acest AVC se stabiliza. Pentru acest motiv, Comisia a precizat în continuare că nu ținuse seama în analiza sa prețuri-costuri de trimestrele anterioare stadiului producției la scară largă și o asemenea abordare era în avantajul reclamantei, întrucât analiza respectivă ar fi condus, pentru aceste trimestre, la constatarea unor prețuri de ruinare, având în vedere costurile de producție ridicate în mod artificial la începutul ciclului [considerentul (940) al deciziei atacate]. Aceasta a determinat în cele din urmă trimestrul în care fiecare dintre cele trei cipuri în cauză a atins, în opinia sa, o astfel de producție la scară largă și care ar constitui punctul de plecare al analizei sale, și anume al treilea trimestru al anului 2009 în ceea ce privește cipul MDM8200 și al treilea trimestru al anului 2010 în ceea ce privește cipurile MDM6200 și MDM8200A [considerentele (941)-(943) ale deciziei atacate].

716 Comisia a efectuat în continuare analiza sa prețuri-costuri și a concluzionat că reclamanta practicase prețuri de ruinare, pentru cele trei cipuri în cauză și în raport cu cele două cliente vizate, între 1 iulie 2009 și 30 iunie 2011, astfel cum reiese printre altele din tabelele 55-57 din decizia atacată.

Cu privire la primul aspect, referitor la perioada de plecare a analizei prețuri-costuri

717 Reclamanta arată că Comisia a stabilit în mod eronat și insuficient motivat perioada de plecare a analizei prețuri-costuri.

718 Mai precis, reclamanta reproșează Comisiei că a considerat în mod arbitrar și fără o motivare adecvată că un cip atingea o producție la scară largă în momentul în care se observa o creștere semnificativă a volumului său de producție. În opinia sa, Comisia ar fi trebuit mai degrabă să țină seama de momentul în care se observă o reducere semnificativă și durabilă a AVC aferent acestui cip, întrucât numai după ce acest AVC s-a stabilizat, cipul respectiv atinge capacitatea sa deplină de producție.

719 În aplicarea abordării sale întemeiate pe o scădere semnificativă a AVC, reclamanta susține că cipul MDM8200 nu a atins o producție la scară largă decât în al doilea trimestru al anului 2010, în timp ce cipurile MDM8200A și MDM6200 au ajuns la aceasta abia în primul trimestru al anului 2011.

720 Comisia contestă argumentele reclamantei.

721 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că părțile nu contestă că AVC al unui cip este în general foarte ridicat la începutul ciclului său comercial, că apoi coboară în mod semnificativ pe măsură ce producția crește și se stabilizează în cursul ultimei părți a ciclului său. Poziția părților diferă însă în ceea ce privește aspectul de a stabili de la ce moment al ciclului comercial al unui cip Comisia își poate efectua în mod valabil analiza prețuri-costuri pentru a verifica dacă au fost aplicate prețuri de ruinare.

722 În această privință, trebuie să se constate că reclamanta se limitează să propună o altă abordare, dar nu explică în ce mod abordarea urmată de Comisie în decizia atacată ar fi eronată și nici motivele pentru care punctul de plecare al analizei prețuri-costuri ar trebui să corespundă momentului în care se observă o reducere semnificativă și durabilă a AVC al unui cip. În plus, faptul că abordarea adoptată de Comisie nu este mai favorabilă reclamantei decât cea pe care aceasta din urmă o propune sau că cele două abordări nu sunt similare nu are drept consecință că sunt eronate constatările Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 martie 2012, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, T-336/07, EU:T:2012:172, punctul 225), ceea ce este suficient pentru a respinge acest prim aspect.

723 Rezultă din cele ce precedă că primul aspect trebuie respins.

Cu privire la celelalte aspecte, referitoare la erorile fundamentale săvârșite în analiza prețuri-costuri necorectate în decizia atacată

724 În susținerea celui de al doilea aspect, reclamanta pretinde că, dacă erorile fundamentale care o afectează ar fi corectate, analiza prețuri-costuri ar mai conduce doar la constatarea unor prețuri inferioare LRAIC în ceea ce privește cipul MDM8200, în cursul a trei trimestre în privința Huawei și a unui singur trimestru în privința ZTE. Referindu-se la al patrulea, la al șaselea și, respectiv, la al șaptelea motiv, ea explică faptul că aceste erori fundamentale privesc „teoria prețurilor de ruinare”, calculul prețurilor și calculul costurilor.

725 În susținerea celui de al treilea aspect, reclamanta arată că Comisia a respins în mod eronat și insuficient motivat corecțiile pe care propunea să le aducă acestor erori fundamentale care afectează analiza prețuri-costuri. Mai precis, referindu-se, pe de o parte, la al nouălea motiv, ea reproșează Comisiei că nu a efectuat o analiză a concurentului „la fel de eficient”, ceea ce ar contribui la analiza sa prețuri-costuri, și, pe de altă parte, la al șaselea și la al șaptelea motiv, aceasta contestă afirmațiile formulate în considerentul (994) și următoarele ale deciziei atacate.

726 Comisia contestă argumentele reclamantei.

727 Trebuie să se constate că reclamanta nu prezintă niciun element nou în susținerea celui de al doilea și a celui de al treilea aspect ale celui de al optulea motiv și se limitează să se refere, într-un mod relativ vag, la anumite alte motive, în special în ceea ce privește existența unor erori care afectează „teoria prețurilor de ruinare” dezvoltată în decizia atacată, calculul prețurilor și al costurilor efectuat de Comisie și lipsa unei analize a concurentului „la fel de eficient”. Or, aceste elemente au fost înlăturate în cadrul examinării celui de al patrulea motiv în ceea ce privește pretinsele erori care afectează „teoria prețurilor de ruinare” dezvoltată în decizia menționată, în cadrul examinării celui de al șaselea și a celui de al șaptelea motiv în ceea ce privește pretinsele erori care afectează calculul prețurilor și al costurilor efectuat de Comisie și în cadrul primului aspect al celui de al nouălea motiv în ceea ce privește pretinsa lipsă a unei analize a concurentului „la fel de eficient”, ceea ce este suficient pentru a înlătura al doilea și al treilea aspect ale celui de al optulea motiv.

728 În consecință, al doilea și al treilea aspect ale celui de al optulea motiv trebuie respinse. Prin urmare, întrucât primul aspect al acestui motiv a fost de asemenea respins (a se vedea punctul 723 de mai sus), motivul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al doisprezecelea motiv, întemeiat pe insuficiența motivării deciziei atacate

729 Reclamanta invocă o încălcare a articolului 41 din cartă și a articolului 296 TFUE ca urmare a unei motivări insuficiente a deciziei atacate.

730 Mai precis, reclamanta susține, în primul rând, că decizia atacată conține contradicții, evaluări incomplete și declarații vagi, făcând trimitere în această privință la anexa A.12 la cererea introductivă, în care a întocmit o listă a acestor incoerențe.

731 În al doilea rând, reclamanta pretinde că, în decizia atacată, Comisia face declarații nefondate și reia fără retrospectivă critică afirmațiile autoarei plângerii.

732 În al treilea rând, reclamanta invocă unele cazuri în care Comisia nu a abordat, și cu atât mai puțin nu a examinat în mod serios, anumite argumente invocate în cadrul procedurii administrative, și anume, *primo*, argumentul referitor la caracterul inadecvat al întrebărilor adresate în cadrul solicitărilor de informații pentru a delimita piața relevantă, *secundo*, argumentul referitor la caracterul marginal pentru Huawei și ZTE al costurilor de dezvoltare a cipurilor în cauză, *tertio*, argumentul referitor la faptul că niciunul dintre documentele utilizate de Comisie pentru a demonstra intenția de eliminare a reclamantei nu ar conține o referire la cipul MDM8200, *quarto*, argumentul referitor la ruinarea indirectă și, *quinto*, argumentul potrivit căruia aceasta nu ar fi făcut decât să își alinieze prețurile la cele ale Icera.

733 În al patrulea rând, reclamanta afirmă că Comisia nu a menționat metoda de calcul al costului de referință pe care o propusese în cadrul procedurii administrative și, fără explicații, nu a ținut seama de aceasta în decizia atacată.

734 Comisia contestă argumentele reclamantei.

735 Trebuie arătat că articolul 41 alineatul (1) litera (c) din cartă impune administrației obligația de a-și motiva deciziile. În același mod, articolul 296 TFUE prevede că actele Uniunii trebuie motivate.

736 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea actelor instituțiilor Uniunii impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de toate împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 10 martie 2016, HeidelbergCement/Comisia, C-247/14 P, EU:C:2016:149, punctul 16 și jurisprudența citată).

737 Trebuie amintit de asemenea că existența unei motivări trebuie diferențiată de problema temeiniciei acestei motivări. Rezultă că, în cadrul unui motiv întemeiat pe nemotivare sau pe motivarea insuficientă, criticile și argumentele care urmăresc contestarea temeiniciei deciziei atacate sunt inoperante (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 2018, Nexans France și Nexans/Comisia, T-449/14, EU:T:2018:456, punctul 164).

738 În ceea ce privește prima critică, întemeiată pe contradicții, evaluări incomplete și declarații vagi care figurează în decizia atacată, trebuie arătat că, în mod contrar afirmațiilor reclamantei, decizia atacată nu este afectată de niciuna dintre contradicțiile, evaluările incomplete și declarațiile vagi enumerate în anexa A.12 la cererea introductivă, ceea ce este suficient pentru a înlătura prezenta critică.

739 În ceea ce privește a doua critică, întemeiată pe declarații nefondate și pe reluări fără retrospectivă critică ale afirmațiilor autoarei plângerii care figurează în decizia atacată, trebuie arătat că această critică urmărește să conteste temeinicia deciziei atacate și este, prin urmare, inoperantă în cadrul prezentului motiv.

740 În ceea ce privește a treia critică, întemeiată pe faptul că Comisia nu a abordat în decizia atacată anumite argumente invocate în cadrul procedurii administrative, trebuie să se observe că reclamanta a invocat, în cadrul celui de al doilea motiv (în ceea ce privește întrebările adresate în cadrul solicitărilor de informații pentru a delimita piața în cauză), al celui de al patrulea motiv (în ceea ce privește ruinarea indirectă), al celui de al șaptelea motiv (în ceea ce privește costurile de dezvoltare), al celui de al zecelea motiv (în ceea ce privește intenția de excludere) și al celui de al unsprezecelea motiv (în ceea ce privește alinierea la prețurile Icera), fiecare dintre argumentele

menționate, care au făcut obiectul unei examinări specifice de către Tribunal în cadrul examinării motivelor respective care a condus la respingerea lor, ceea ce este suficient pentru a respinge prezenta critică.

741 Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta reproșează Comisiei că nu a examinat în mod serios argumentele în cauză, această critică urmărește să conteste temeinicia deciziei atacate și este, prin urmare, inoperantă în cadrul prezentului motiv.

742 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe lipsa menționării în decizia atacată a metodei de calcul al costului de referință pe care Comisia o propusese în cadrul procedurii administrative și pe neluarea în considerare a acestei metode, trebuie arătat că nu pentru că Comisia a aplicat în speță propria metodă de calcul al costului de referință, fără a ține seama, după cum se pretinde, de metoda propusă de reclamantă, aceasta își încalcă obligația de motivare. În plus, trebuie să se constate că, în speță, Comisia a explicat în detaliu, în mod clar și neechivoc, la punctul 12.6 din decizia menționată, metoda sa de calcul al costului de referință, precum și motivele pentru care această metodă i se părea cea mai adecvată. Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

743 În consecință, al doisprezecelea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, pe lipsa de temei și pe nemotivarea deciziei atacate în ceea ce privește durata încălcării

744 Prin intermediul celui de al treisprezecelea motiv, reclamanta critică atât data la care a început încălcarea, cât și data la care aceasta a încetat care au fost stabilite de Comisie.

745 În ceea ce privește data la care a început încălcarea, referindu-se la argumentele dezvoltate în susținerea celui de al optulea motiv, reclamanta arată că Comisia nu putea stabili această dată la 1 iulie 2009, dat fiind că cipul MDM8200 ajunsese la producția la scară largă abia în al doilea trimestru al anului 2010 și cipurile MDM6200 și MDM8200A ajunseseră la această producție abia în primul trimestru al anului 2011.

746 În ceea ce privește data la care a încetat încălcarea, referindu-se la argumentele dezvoltate în susținerea celui de al patrulea și a celui de al zecelea motiv, reclamanta susține că Comisia nu putea stabili această dată la 30 iunie 2011.

747 Comisia contestă argumentele reclamantei.

748 Trebuie să se constate că, în cadrul prezentului motiv, reclamanta nu face decât să se refere la argumentele dezvoltate în susținerea celui de al patrulea, a celui de al optulea și a celui de al zecelea motiv. Întrebată cu privire la acest aspect în ședință, reclamanta a confirmat în mod expres că prezentul motiv nu se întemeia pe niciun argument specific, întrucât nu a fost dezvoltat în susținerea unui alt motiv.

749 Or, toate argumentele dezvoltate în susținerea celui de al patrulea, a celui de al optulea și a celui de al zecelea motiv la care reclamanta face trimitere în cadrul prezentului motiv au fost respinse, ceea ce este suficient pentru a respinge al treisprezecelea motiv.

Cu privire la al paisprezecelea motiv, întemeiat pe caracterul „vădit eronat” al deciziei atacate în ceea ce privește aplicarea și calculul amenzii

750 Prezentul motiv este alcătuit din șapte aspecte. Primul aspect este întemeiat pe lipsa caracterului intenționat sau neglijent al săvârșirii încălcării. Al doilea aspect este întemeiat pe erori de apreciere și de drept, pe o încălcare a principiului securității juridice și pe nemotivare privind stabilirea valorii vânzărilor. Al treilea aspect este întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și de drept privind lipsa unei evaluări a efectelor încălcării. Al patrulea aspect este întemeiat pe erori de apreciere și de drept, precum și pe o încălcare a obligației de motivare în ceea ce privește gravitatea încălcării. Al cincilea aspect este întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și de drept, precum și pe o încălcare a obligației de motivare în ceea ce privește cuantumul suplimentar al încălcării. Al șaselea aspect este întemeiat pe erori de apreciere și de drept în ceea ce privește lipsa unor circumstanțe atenuante în temeiul Orientărilor din 2006 și pe o încălcare a obligației de motivare în ceea ce privește intenția sau neglijența. Al șaptelea aspect se întemeiază pe o încălcare a principiului proporționalității.

Observații introductive

751 În decizia atacată, Comisia a decis să aplice reclamantei o amendă, calculată pe baza principiilor enunțate în Orientările din 2006.

752 Mai întâi, Comisia a stabilit, pe baza datelor furnizate de reclamantă, cuantumul valorii vânzărilor directe și indirecte de cipuri UMTS, și anume bunurile vizate de încălcare, realizate de aceasta din urmă în SEE. În acest cadru, ea s-a întemeiat pe valoarea efectivă a vânzărilor afectate, adunând valoarea vânzărilor de cipuri UMTS realizate de reclamantă în perioada relevantă, și anume al doilea trimestru al anului 2009, anul 2010 în integralitate și primul trimestru al anului 2011. Pentru a ajunge la cuantumul de bază al amenzii, aceasta a aplicat un factor de gravitate [*confidențial*], arătând în decizia atacată elementele de care ținuse seama pentru a ajunge la un asemenea procent.

753 În continuare, Comisia a adăugat la cuantumul de bază al amenzii un cuantum suplimentar de descurajare stabilit la [*confidențial*] din media valorii vânzărilor de cipuri UMTS realizate de reclamantă în SEE în perioada relevantă, respectiv [*confidențial*] din jumătate din valoarea efectivă a vânzărilor afectate, astfel cum a fost stabilită anterior. Comisia a explicat de asemenea, în considerentele (1274)-(1278) ale deciziei atacate, factorii luați în considerare pentru a ajunge la acest procent.

754 În sfârșit, Comisia a apreciat că, în lipsa unei circumstanțe agravante sau atenuante, cuantumul amenzii nu trebuia să facă obiectul unor adaptări.

755 Având în vedere aceste considerații, Comisia a stabilit cuantumul amenzii aplicate reclamantei la 242 042 000 de euro, precizând că, având în vedere cifra de afaceri de 19 105 milioane de euro realizată de aceasta din urmă în cursul ultimului exercițiu financiar anterior adoptării deciziei atacate, un asemenea cuantum rămânea sub plafonul de 10 % prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

756 În speță, Tribunalul consideră oportun să examineze începând cu examinarea celui de al doilea aspect al prezentului motiv.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori de apreciere și de drept, pe o încălcare a principiului securității juridice și pe nemotivare în ceea ce privește stabilirea valorii vânzărilor

757 În susținerea celui de al doilea aspect, reclamanta invocă trei argumente. În primul rând, aceasta susține că, în momentul evaluării valorii vânzărilor sale indirecte de cipuri UMTS în SEE, Comisia a derogat de la punctul 15 din Orientările din 2006 prin utilizarea mai degrabă a datelor referitoare la anul calendaristic decât a datelor referitoare la ultimul exercițiu fiscal.

758 În al doilea rând, reclamanta susține că Comisia a derogat de la punctele 13 și 24 din Orientările din 2006 prin utilizarea vânzărilor realizate pe toată perioada relevantă, iar nu a vânzărilor realizate în cursul ultimului exercițiu fiscal complet, fără nicio explicație.

759 În al treilea rând, reclamanta se plânge că nu a avut posibilitatea de a transmite Comisiei comentariile sale cu privire la metoda de estimare a valorii vânzărilor sale pe care Comisia intenționa să o aplice.

760 Comisia contestă argumentele reclamantei. Comisia răspunde, în primul rând, că, pentru a determina valoarea vânzărilor reclamantei, a trebuit să utilizeze mai degrabă datele referitoare la anul calendaristic furnizate de reclamantă în anul 2015, și anume *in tempore non suspecto*, la un moment în care nu se punea încă problema calculării amenzii, decât datele referitoare la ultimul exercițiu fiscal, furnizate în anul 2019 de reclamantă, corectate ulterior în mai multe rânduri din cauza unor erori multiple și considerate, pentru acest motiv, ca fiind puțin fiabile. Aceasta adaugă că nu a putut estima vânzările realizate în cursul ultimului exercițiu fiscal pe baza datelor furnizate pe an calendaristic întrucât reclamanta nu i-a transmis niciodată o defalcare pe trimestru a acestor vânzări, ceea ce i-ar fi permis să procedeze astfel.

761 În al doilea rând, în ceea ce privește utilizarea valorii vânzărilor referitoare la întreaga perioadă relevantă, Comisia explică, în stadiul duplicii, că nu a putut să își bazeze calculele pe ultimul an complet al încălcării întrucât datele de reconstituire a pieței transmise de reclamantă prezentau cifre agregate pentru anul calendaristic. Comisia adaugă în această privință că, de la prima solicitare de informații din 5 februarie 2019, ea a solicitat reclamantei să îi comunice valoarea vânzărilor de cipuri UMTS pentru fiecare exercițiu complet, din 2009 până în 2011, cu alte cuvinte, pentru întreaga perioadă menționată, și că, prin urmare, reclamanta ar fi trebuit să înțeleagă că avea intenția de a utiliza toată această perioadă, iar nu numai ultimul exercițiu.

762 În al treilea rând, Comisia arată că reclamanta a avut posibilitatea de a formula observații cu privire la metoda pe care urma să o aplice, întrucât a informat-o în acest sens la 13 iunie 2019, astfel încât a putut să îi transmită comentariile sale.

763 În ceea ce privește primul argument al reclamantei, referitor la utilizarea de către Comisie mai degrabă a datelor privind anul calendaristic decât a datelor referitoare la ultimul exercițiu fiscal, din cuprinsul punctului 13 din Orientările din 2006 reiese că, pentru a determina cuantumul de bază al amenzii care urmează să fie aplicată, Comisia utilizează valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii, realizate de întreprindere care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea în sectorul geografic relevant din teritoriul SEE și că ea utilizează în mod normal vânzările realizate de întreprindere în cursul ultimului an complet de participare a sa la încălcare.

764 Punctul 15 din Orientările din 2006 precizează că, pentru a determina valoarea vânzărilor unei întreprinderi, Comisia utilizează cele mai bune date disponibile ale întreprinderii, iar punctul 16 din aceste orientări prevede că, atunci când datele puse la dispoziție de o întreprindere sunt

incomplete sau nu sunt fiabile, Comisia poate determina valoarea vânzărilor acelei întreprinderi pe baza datelor parțiale obținute sau a oricăror alte informații pe care le consideră pertinente sau adecvate.

765 Rezultă că Comisia nu este obligată să utilizeze vânzările realizate în cursul ultimului exercițiu fiscal, întrucât nu este vorba decât despre o posibilitate a acesteia, utilizarea termenului „în mod normal” la punctul 13 din Orientările din 2006 confirmând existența unei posibilități, iar nu a unei obligații. Pe de altă parte, în cazul în care există îndoieli cu privire la fiabilitatea datelor furnizate de întreprinderea în cauză, punctul 16 din aceste orientări permite Comisiei să utilizeze orice altă informație pe care o consideră pertinentă sau adecvată pentru a determina valoarea vânzărilor întreprinderii în cauză.

766 În speță, este cert că, pentru a calcula cuantumul de bază al amenzii, Comisia a utilizat mai degrabă datele vânzărilor realizate de reclamantă pe an calendaristic decât datele referitoare la vânzările realizate pe exercițiu fiscal și că a explicat în mod detaliat în considerentele (1246)-(1266) ale deciziei atacate motivele care o determinaseră să acționeze astfel, și anume în special o problemă de fiabilitate a datelor transmise de reclamantă referitoare la vânzările sale pe exercițiu fiscal.

767 Trebuie să se observe de asemenea că, atunci când Comisia a comunicat reclamantei, la 13 iunie 2019, intenția sa de a utiliza datele referitoare la vânzările sale realizate pe an calendaristic, aceasta din urmă ar fi putut foarte bine să îi furnizeze datele referitoare la vânzările realizate pe an calendaristic, defalcate de această dată pe trimestru, ceea ce ar fi permis Comisiei să calculeze, pe baza informației respective, valoarea vânzărilor realizate de reclamantă în cursul exercițiului fiscal 2010. Reclamanta nu a făcut acest lucru și, prin urmare, nu poate reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a utilizat date de care aceasta nu dispunea.

768 În consecință, fără a-și încălca obligația de motivare și fără a săvârși o eroare, Comisia a decis să utilizeze datele furnizate de reclamantă referitoare la valoarea vânzărilor sale prezentate pe an calendaristic, iar nu pe exercițiu fiscal.

769 În ceea ce privește al doilea argument al reclamantei, referitor la utilizarea de către Comisie mai degrabă a vânzărilor realizate pe toată durata încălcării decât a vânzărilor realizate în cursul ultimului exercițiu fiscal, din cuprinsul punctului 24 din Orientările din 2006 reiese că, pentru a ține seama pe deplin de durata participării fiecărei întreprinderi la încălcare, cuantumul determinat în funcție de valoarea vânzărilor se multiplică cu numărul de ani de participare la încălcare.

770 În speță, nu se contestă că Comisia a calculat cuantumul de bază al amenzii adunând valoarea vânzărilor realizate de reclamantă în perioada relevantă, și anume în al doilea semestru al anului 2009, în cursul anului 2010, precum și în primul semestru al anului 2011, în loc să îl calculeze prin multiplicarea valorii vânzărilor realizate în ultimul an calendaristic cu numărul de ani de participare la încălcare, și anume doi ani.

771 Or, spre deosebire de punctul 13 din orientări, care lasă Comisiei posibilitatea de a utiliza o altă valoare a vânzărilor decât cea referitoare la ultimul exercițiu fiscal, punctul 24 din aceste orientări nu prevede o derogare posibilă.

772 Deși este adevărat că punctul 37 din Orientările din 2006 permite Comisiei, în general, să se abată de la metoda prevăzută de aceste orientări, nu este mai puțin adevărat că, într-un asemenea caz, Comisia este obligată să motiveze în mod deosebit rațiunile care au determinat-o să se abată de la metoda menționată.

773 Astfel, reiese din jurisprudență, pe de o parte, că, atunci când Comisia decide să se abată de la metodologia generală expusă în Orientările din 2006, prin intermediul cărora s-a limitat în puterea de apreciere în ceea ce privește stabilirea cuantumului amenzilor întemeindu-se pe punctul 37 din orientările menționate, această cerință de motivare se impune și mai mult și, pe de altă parte, că orientările prevăd norme de conduită care indică practica ce trebuie urmată și de la care Comisia nu se poate îndepărta într-un caz special fără a indica motive care să fie conforme cu principiul egalității de tratament. Această motivare trebuie să fie cu atât mai precisă cu cât punctul menționat se limitează la o referire vagă la „particularitățile unei cauze date” și lasă, așadar, o marjă largă de apreciere Comisiei pentru a recurge la o adaptare excepțională a cuantumurilor de bază ale amenzilor întreprinderilor în cauză. Astfel, într-un asemenea caz, respectarea de către Comisie a garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în cadrul procedurilor administrative, printre care obligația de motivare, are, cu atât mai mult, o importanță fundamentală (a se vedea Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia, T-95/15, EU:T:2016:722, punctul 48 și jurisprudența citată).

774 Cu toate acestea, deși Comisia explică efectiv de ce a utilizat valoarea vânzărilor referitoare la anul calendaristic 2010, iar nu la ultimul exercițiu fiscal, ea nu reușește să justifice utilizarea valorii vânzărilor referitoare la durata totală a încălcării (iar nu a vânzărilor realizate în cursul ultimului an al încălcării, înmulțite ulterior cu doi, având în vedere perioada încălcării de doi ani), având în vedere că se limitează să susțină că nu ar fi putut să își bazeze calculele pe ultimul an complet al încălcării întrucât dispunea doar de cifre agregate pentru anul calendaristic. Astfel, Comisia ar fi putut foarte bine să utilizeze valoarea vânzărilor realizate în cursul ultimului an calendaristic al încălcării, de care dispunea și pe care o considera fiabilă, și să multiplice această valoare cu durata în ani a încălcării, și anume cu doi.

775 Pe de altă parte, reiese din jurisprudență că motivarea trebuie, în principiu, să fie comunicată persoanei interesate în același timp cu decizia cauzatoare de prejudicii. Lipsa motivării nu poate fi remediată prin faptul că persoana interesată află care este motivarea deciziei în cursul procedurii în fața instanțelor Uniunii (Hotărârea din 29 septembrie 2011, Elf Aquitaine/Comisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punctul 149, Hotărârea din 19 iulie 2012, Alliance One International și Standard Commercial Tobacco/Comisia și Comisia/Alliance One International și alții, C-628/10 P și C-14/11 P, EU:C:2012:479, punctul 74, și Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia, T-95/15, EU:T:2016:722, punctul 46). Rezultă de aici că explicația furnizată de Comisie, în cadrul prezentei proceduri și în special în stadiul duplicii, cu privire la motivele care au determinat-o să se îndepărteze de punctul 24 din Orientările din 2006, chiar dacă ar fi convingătoare, nu ar putea în orice caz să compenseze lipsa de motivare în această privință a deciziei atacate.

776 Rezultă că, în decizia atacată, Comisia s-a îndepărtat, fără justificare, de metoda prevăzută de Orientările din 2006, întemeindu-se, în cadrul prezentei proceduri și în stadiul duplicii, pe o justificare insuficientă.

777 În ceea ce privește al treilea argument al reclamantei, referitor la lipsa posibilității de a-și susține punctul de vedere cu privire la metoda pe care Comisia intenționa să o aplice pentru a stabili cuantumul de bază al amenzii, este cert că reclamanta a fost informată la 13 iunie 2019 cu privire

la această metodă, mai precis la intenția Comisiei de a utiliza datele referitoare la vânzările realizate pe an calendaristic. Prin urmare, reclamanta a avut posibilitatea de a transmite eventualele sale comentarii în această privință.

778 Cu toate acestea, contrar celor pretinse de Comisie, reclamanta nu putea să se aștepte în mod valabil la calcularea cuantumului de bază al amenzii pe baza valorii vânzărilor realizate pe toată perioada relevantă pentru simplul motiv că Comisia îi solicitase să îi comunice valoarea vânzărilor de cipuri UMTS pentru fiecare exercițiu complet, din 2009 până în 2011, cu alte cuvinte, pentru întreaga perioadă menționată.

779 Rezultă din cele ce precedă că prezentul aspect și, prin urmare, al paisprezecelea motiv trebuie admise în parte. În consecință, se impune anularea articolului 2 din decizia atacată, fără a fi necesară examinarea celorlalte aspecte ale prezentului motiv, care urmăresc, toate, anularea dispoziției menționate.

Cu privire la al cincisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, precum și pe nemotivarea deciziei atacate, în măsura în care aceasta recunoaște competența Comisiei și afectarea comerțului

780 Prezentul motiv cuprinde două aspecte. Primul aspect este întemeiat pe necompetența Comisiei de a aplica articolul 102 TFUE. Al doilea aspect este întemeiat pe existența unor efecte asupra schimburilor dintre statele membre cauzate de comportamentul incriminat.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe necompetența Comisiei de a aplica articolul 102 TFUE

781 Reclamanta arată că Comisia s-a declarat în mod eronat competentă să aplice articolul 102 TFUE în decizia atacată, pentru următoarele motive.

782 În primul rând, comportamentul incriminat nu ar fi fost pus în aplicare în SEE, având în vedere lipsa unor vânzări directe ale cipurilor în cauză în sau către SEE.

783 În al doilea rând, pentru motivele prezentate în susținerea celui de al nouălea motiv, comportamentul incriminat nu ar fi fost susceptibil să producă efecte de excludere anticoncurențiale în cadrul SEE. Și chiar dacă aceasta ar fi fost situația, efectele respective nu ar fi fost, în orice caz, substanțiale, imediate și previzibile.

784 Comisia contestă argumentele reclamantei.

785 Trebuie amintit că, în ceea ce privește un comportament adoptat în afara teritoriului SEE, competența Comisiei din perspectiva dreptului internațional public de a constata și a sancționa o încălcare a articolului 102 TFUE poate fi stabilită fie în raport cu criteriul punerii în aplicare, fie în raport cu criteriul efectelor calificate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctele 40-47; a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 iulie 2018, Brugg Kabel și Kabelwerke Brugg/Comisia, T-441/14, EU:T:2018:453, punctele 95-97).

786 În această privință, trebuie de asemenea subliniat că criteriile punerii în aplicare și ale efectelor calificate sunt alternative și necumulative (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctele 62-64, și Hotărârea din 12 iulie 2018, Brugg Kabel și Kabelwerke Brugg/Comisia, T-441/14, EU:T:2018:453, punctul 98).

787 În speță, trebuie arătat că, la punctul 13 din decizia atacată, în vederea stabilirii competenței sale din perspectiva dreptului internațional public de a constata și de a sancționa o încălcare a articolului 102 TFUE, Comisia s-a întemeiat atât pe criteriul punerii în aplicare [considerentului (1203) al deciziei atacate], cât și pe criteriul efectelor calificate [considerentele (1204)-(1210) ale deciziei atacate].

788 În ceea ce privește criteriul punerii în aplicare, în considerentul (1203) al deciziei atacate, Comisia a explicat că acesta era îndeplinit, dat fiind că reclamanta știa sau trebuia să știe că dispozitivele asamblate de Huawei și de ZTE care încorporau unul dintre cipurile sale de bandă de bază ar fi de asemenea comercializate în SEE, ceea ce ar fi atestat de mai multe elemente de probă contemporane faptelor imputate și în special de un răspuns al reclamantei formulat în cursul procedurii administrative, precum și de mai multe documente interne ale reclamantei.

789 Or, reclamanta nu contestă nicidecum faptul că Huawei și ZTE, cărora le-a vândut cipuri la prețuri de ruinare, le-au integrat în dispozitive comercializate în SEE, nici faptul că știa sau trebuia să știe acest lucru, ceea ce constituie motivul pentru care Comisia a considerat în decizia atacată că criteriul punerii în aplicare era îndeplinit.

790 În plus, reclamanta nu poate invoca în mod util lipsa vânzărilor directe în SEE, întrucât acest element nu este invocat de Comisie în decizia atacată pentru a demonstra îndeplinirea criteriului punerii în aplicare.

791 În consecință, Comisia nu a săvârșit nicio eroare atunci când a concluzionat că, în speță, criteriul punerii în aplicare era îndeplinit.

792 Pe de altă parte, având în vedere caracterul alternativ al criteriului punerii în aplicare și al criteriului efectelor calificate, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 786 de mai sus, întrucât reclamanta nu a reușit să respingă concluzia Comisiei potrivit căreia criteriul punerii în aplicare era îndeplinit, nu este necesar să se examineze dacă Comisia a considerat în mod corect că celălalt criteriu, și anume cel al efectelor calificate, era de asemenea îndeplinit, întrucât, în sine, criteriul punerii în aplicare permite fundamentarea competenței Comisiei pentru a aplica articolul 102 TFUE.

793 Rezultă din cele ce precedă că primul aspect al celui de al cincisprezecelea motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe existența unor efecte asupra schimburilor dintre statele membre cauzate de comportamentul incriminat

794 Reclamanta arată, făcând trimitere la argumentele sale dezvoltate în susținerea celui de al nouălea motiv, că în mod greșit Comisia a concluzionat în considerentul (1216) al deciziei atacate că comportamentul incriminat avusese un efect semnificativ asupra schimburilor comerciale dintre statele membre.

795 Comisia contestă argumentele reclamantei.

796 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, pentru a aprecia dacă comerțul dintre statele membre poate fi afectat de abuzul de poziție dominantă, trebuie să se ia în considerare consecințele care rezultă din acesta pentru structura concurenței efective pe piața internă (a se vedea Hotărârea din 4 mai 1988, Bodson, 30/87, EU:C:1988:225, punctul 24 și jurisprudența citată).

797 În aceste condiții, practicile care au ca obiect eliminarea de pe piață a principalului concurent stabilit pe piața internă sunt, prin însăși natura lor, de natură să afecteze structura concurenței pe piața internă și, prin urmare, să afecteze comerțul dintre statele membre în sensul articolului 102 TFUE (Hotărârea din 8 octombrie 1996, Compagnie maritime belge transports și alții/Comisia, T-24/93-T-26/93 și T-28/93, EU:T:1996:139, punctul 203).

798 În plus, reiese din jurisprudență că o practică anticoncurențială privind un produs semifinit este susceptibilă să afecteze comerțul în cadrul pieței interne, chiar dacă acest produs semifinit nu face el însuși obiectul unui comerț între statele membre, atunci când un astfel de produs constituie materia primă a unui alt produs comercializat în altă parte în Uniune (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 1985, Clair, 123/83, EU:C:1985:33, punctul 29).

799 În speță, din examinarea celui de al zecelea motiv reiese că Comisia a demonstrat corespunzător cerințelor legale că comportamentul incriminat avea ca obiectiv eliminarea Icera, principala concurentă a reclamantei, stabilită la momentul faptelor în cadrul Uniunii, ceea ce intervenienta a confirmat în mod expres în ședința de audiere a pledoariilor. În plus, acest comportament privea cipuri UMTS, și anume produse semifinite, destinate dispozitivelor MBB comercializate, printre altele, în Uniune, ceea ce nu este contestat în mod valabil de reclamantă.

800 În consecință, fără a încălca obligația de motivare și fără a săvârși erori, Comisia a considerat în decizia atacată că comportamentul incriminat era susceptibil să afecteze comerțul dintre statele membre. Prin urmare, al doilea aspect al celui de al cincisprezecelea motiv trebuie respins.

801 Rezultă din toate considerațiile care precedă că al cincisprezecelea motiv trebuie respins.

Cu privire la cererea de eliminare sau de reducere a cuantumului amenzii

802 Competența de fond abilitează Tribunalul, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, care nu permite decât respingerea acțiunii în anulare sau anularea actului atacat, să substituie propria apreciere celei a Comisiei și, în consecință, să reformeze actul atacat, chiar și în lipsa anulării, ținând seama de toate împrejurările de fapt, în special în scopul modificării cuantumului amenzii, atât pentru a reduce acest cuantum, cât și pentru a-l majora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punctele 61 și 62, și Hotărârea din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, EU:C:2009:505, punctul 86).

803 În exercitarea competenței sale de fond, revine Tribunalului sarcina de a stabili cuantumul amenzii ținând seama de toate circumstanțele speței. Acest exercițiu presupune, în temeiul articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, să se ia în considerare gravitatea încălcării săvârșite, precum și durata acesteia, cu respectarea principiilor, printre altele, ale proporționalității și individualizării sancțiunilor (a se vedea Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctul 90 și jurisprudența citată).

804 În cadrul obligației sale de motivare, revine de asemenea Tribunalului sarcina de a prezenta în mod detaliat factorii de care ține seama atunci când stabilește cuantumul amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trafilerie Meridionali/Comisia, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punctul 52).

805 În speță, pentru a stabili cuantumul amenzii destinate sancționării reclamantei pentru că a pus în aplicare, timp de doi ani, prețuri de ruinare selective în scopul eliminării principalului său concurent, Tribunalul apreciază că, pentru a ține seama de examinarea celui de al doilea aspect al celui de al paisprezecelea motiv, trebuie să se procedeze după cum urmează.

Observație introductivă

806 Deși Orientările Comisiei privind calcularea amenzilor nu sunt obligatorii pentru Tribunal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trafilerie Meridionali/Comisia, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punctele 52-55), acesta apreciază că trebuie să aplice în speță metoda prevăzută de Orientările din 2006, care nu este contestată de reclamantă.

Stabilirea cuantumului de bază al amenzii

807 Având în vedere lipsa unei obligații prevăzute la punctul 13 din Orientările din 2006 de a utiliza valoarea vânzărilor realizate în cursul ultimului exercițiu fiscal, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 763-765 de mai sus, trebuie să se țină seama în speță de valoarea vânzărilor pe piața cipurilor UMTS realizate în SEE de reclamantă în ultimul an calendaristic al încălcării, și anume anul calendaristic 2010. Într-adevăr, această alegere este justificată de faptul că, în speță, datele prezentate de reclamantă pentru fiecare exercițiu fiscal nu sunt fiabile, pentru motivele prezentate în considerentele (1246)-(1266) ale deciziei atacate.

808 În această privință, din tabelul 75 din decizia atacată, necontestat de părți, reiese că, în anul calendaristic 2010, valoarea vânzărilor de cipuri UMTS realizate în SEE de reclamantă era de [*confidențial*].

Gradul de gravitate al încălcării

809 În ceea ce privește proporția valorii vânzărilor care trebuie luată în considerare, trebuie să se ia în considerare toate împrejurările relevante din speță și în special importanța economică a pieței cipurilor UMTS la nivel mondial, natura încălcării săvârșite de reclamantă, faptul că practica reproșată viza singura concurentă capabilă să sfideze reclamanta pe segmentul de vârf al pieței respective, faptul că acest comportament a putut descuraja și alți operatori potențiali pe piață și acoperirea geografică a încălcării, la scară mondială și incluzând întregul SEE.

810 În consecință, trebuie aplicat un factor de gravitate 11 %, ceea ce conduce la un cuantum de [*confidențial*].

Numărul de ani de încălcare

811 Din cuprinsul punctului 24 din Orientările din 2006 reiese că, pentru a ține seama pe deplin de durata participării fiecărei întreprinderi la încălcare, cuantumul determinat în funcție de valoarea vânzărilor se multiplică cu numărul de ani de participare la încălcare.

812 În speță, în măsura în care încălcarea a durat doi ani [considerentul (1295) al deciziei atacate], cuantumul determinat în funcție de valoarea vânzărilor trebuie multiplicat cu doi, ceea ce conduce la un cuantum de [*confidențial*].

Cuantum suplimentar

813 Din cuprinsul punctului 25 din Orientările din 2006 reiese că, pentru a descuraja întreprinderi de aceeași dimensiune și care au resurse identice să se angajeze în practici concurențiale asemănătoare celor sancționate în speță, o sumă cuprinsă între 15 % și 25 % din valoarea vânzărilor poate fi inclusă în cuantumul de bază al amenzilor.

814 În speță, Tribunalul apreciază că obiectivul de descurajare poate fi garantat prin aplicarea unei cote inferioare celei pur orientative prevăzute la punctul 25 din Orientările din 2006.

815 Pentru aceste motive, trebuie inclusă în cuantumul de bază al amenzii o sumă reprezentând 11 % din valoarea vânzărilor de cipuri UMTS realizate în SEE de reclamantă în anul calendaristic 2010, astfel cum reiese din tabelul 75 din decizia atacată, necontestat de părți, ceea ce conduce la un cuantum de [*confidențial*].

Circumstanțe atenuante sau agravante

816 În speță, niciunul dintre elementele la care reclamanta face trimitere în general nu poate conduce la o reducere a cuantumului amenzii în temeiul punctului 29 din orientările menționate și, ținând seama de toate circumstanțele relevante, nicio ajustare a cuantumului de bază al amenzii nu este adecvată.

817 Pe de altă parte, Tribunalul apreciază, precum Comisia în decizia atacată, că în speță nu se indică majorarea cuantumului amenzii ca urmare a unor circumstanțe agravante.

818 Rezultă de aici că cuantumul amenzii nu ar trebui adaptat ca urmare a unor circumstanțe atenuante sau agravante.

Concluzie cu privire la cuantumul amenzii

819 Rezultă din cele ce precedă că cuantumul amenzii aplicate reclamantei este stabilit la 238 732 659,33 euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

820 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Pe de altă parte, potrivit articolului 134 alineatul (3) din regulamentul menționat, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. Totuși, în cazul în care acest lucru pare justificat în circumstanțele cauzei, Tribunalul poate decide ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o parte din cheltuielile de judecată ale celeilalte părți.

821 În speță, atât reclamanta, cât și Comisia cad parțial în pretenții.

822 În aceste împrejurări, se impune obligarea reclamantei la plata a nouă zecimi din propriile cheltuieli de judecată, precum și a nouă zecimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie și a tuturor cheltuielilor de judecată efectuate de intervenientă. Comisia suportă o zecime din propriile cheltuieli de judecată și o zecime din cele ale reclamantei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă)

declară și hotărăște:

1) Anulează articolul 2 din Decizia C(2019) 5361 final a Comisiei din 18 iulie 2019 referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 102 TFUE și al articolului 54 din Acordul privind SEE [cazul AT.39711 – Qualcomm (prețuri de ruinare)].

2) Stabilește cuantumul amenzii aplicate Qualcomm Inc. la articolul 2 din decizia menționată, pentru încălcarea pe care a săvârșit-o astfel cum rezultă din articolul 1 din această decizie, la 238 732 659,33 euro.

3) Respinge acțiunea în rest.

4) Qualcomm suportă nouă zecimi din propriile cheltuieli de judecată, precum și nouă zecimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană și toate cheltuielile de judecată efectuate de Nvidia Corp.

5) Comisia suportă o zecime din propriile cheltuieli de judecată, precum și o zecime din cele ale Qualcomm.

Spielmann Mastroianni Gâlea

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 18 septembrie 2024.

Grefier Președinte
V. Di Bucci D. Spielmann

Cuprins

Istoricul litigiului . . . 2

Contextul cauzei . . . 2

Procedura administrativă . . . 4

Conținutul deciziei atacate . . . 6

Produsele vizate . . . 6

Piața relevantă . . . 7

Poziție dominantă . . . 7

Abuz de poziție dominantă . . . 7

– Lipsa unei justificări . . . 8

– Încălcare unică și continuă . . . 8

– Competența Comisiei . . . 9

– Sancțiune . . . 9

Procedura și concluziile părților . . . 9

Procedura . . . 9

Concluziile părților . . . 12

În drept . . . 13

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe neregularități procedurale . . . 15

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiului bunei administrări . . . 15

– Observații introductive . . . 15

– Cu privire la prima critică, întemeiată pe durata excesivă a investigației . . . 16

– Cu privire la a doua critică, întemeiată pe caracterul insuficient de complet și de precis al dosarului . . . 19

– Cu privire la a treia critică, întemeiată pe o investigație părtinitoare . . . 20

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului egalității armelor . . . 23

– Observații introductive . . . 24

– Cu privire la prima critică, întemeiată pe accesul insuficient la dosar 24

– Cu privire la a doua critică, întemeiată pe conținutul insuficient al dosarului transmis 25

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește definirea pieței relevante și poziția dominantă a reclamantei în perioada relevantă 29

Cu privire la primul aspect, referitor la lacunele din decizia atacată în ceea ce privește definirea pieței relevante 29

– Observații introductive 29

– Cu privire la prima critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept în măsura în care Comisia s-a întemeiat pe o selecție de răspunsuri vagi la întrebări neclare 30

– Cu privire la a doua critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept întrucât Comisia nu a examinat existența unui lanț de substituție 32

– Cu privire la a treia critică, întemeiată pe erori vădite de apreciere și de drept întrucât Comisia a concluzionat că nu trebuia să aplice testul SSNIP 33

Cu privire la al doilea aspect, referitor la constrângerile concurențiale exercitate în mod direct de oferta captivă pe piața liberă 34

Cu privire la al treilea aspect, referitor la constrângerile concurențiale exercitate în mod indirect de oferta captivă pe piața liberă 38

Cu privire la al patrulea aspect, referitor la poziția dominantă a reclamantei în perioada relevantă 42

Cu privire la al cincilea aspect, referitor la definirea segmentului de vârf al pieței cipurilor UMTS pe care Comisia și-ar fi întemeiat analiza 44

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” și pe neîndeplinirea obligației de motivare în ceea ce privește reconstituirea prețurilor „plătite efectiv” 45

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe caracterul inutil al „retratării prețurilor”, efectuată în decizia atacată 45

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori săvârșite în decizia atacată în ceea ce privește „retratarea” efectuată 49

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe „alocarea incorectă a cheltuielilor de inginerie nerecurente” 51

Cu privire la primul aspect, referitor la plata NRE către ZTE 52

Cu privire la al doilea aspect, referitor la plata NRE către Huawei 57

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe „lipsa unui nivel de referință adecvat în materie de costuri de referință” 59

Observații introductive 59

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice și a principiului *in dubio pro reo* 60

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe faptul că criteriul LRAIC nu este costul de referință adecvat 62

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe faptul că LRAIC calculate de Comisie nu ar corespunde „adevăratelor" LRAIC 65

Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere" și de drept în ceea ce privește concluzia potrivit căreia prețurile practicate de reclamantă au exclus Icera și au produs prejudicii consumatorilor 75

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe lipsa unei analize de către Comisie a concurentului numit „la fel de eficient" 76

Cu privire la celelalte aspecte, întemeiate în esență pe lipsa efectelor comportamentului incriminat 77

Cu privire la al zecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere", de fapt și de drept, pe nemotivare, precum și pe o încălcare a dreptului de a fi ascultat și a principiului bunei administrări, în măsura în care Comisia a concluzionat că practicile tarifare ale reclamantei asigurau punerea în aplicare a unui plan de excludere a Icera 78

Cu privire la al unsprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere", de fapt și de drept, precum și pe nemotivare în ceea ce privește respingerea de către Comisie a justificării obiective invocate de reclamantă 86

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o „eroare de drept care decurge din neaplicarea criteriului juridic corect" 89

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe neaplicarea „criteriului juridic corect", astfel cum este definit în Comunicarea privind prioritățile 89

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o aplicare eronată a jurisprudenței referitoare la prețurile de ruinare și, mai general, la practicile tarifare 92

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o încălcare a principiului securității juridice și al previzibilității 93

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe „caracterul ilogic și nesusținut de probe al «teoriei prețurilor de ruinare»" 93

Observații introductive 94

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe faptul că „teoria prețurilor de ruinare" a Comisiei, care ar fi „direcționată și selectivă", este deconectată de definiția pieței și a fost adaptată pentru a se ajunge la o concluzie predeterminată 94

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe caracterul intrinsec incoerent și insuficient motivat al „teoriei prețurilor de ruinare" a Comisiei 96

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a caracterului irațional al conduitei reclamantei și al strategiei sale de eliminare a concurenței 97

Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe caracterul mai ridicat al prețurilor reclamantei în raport cu cele ale Icera 97

Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe neluarea în considerare de către Comisie a unor probe dezincriminatoare esențiale 98

Cu privire la al șaselea aspect, întemeiat pe lipsa unei dovezi privind ruinarea financiară . . . 99

Cu privire la al șaptelea aspect, întemeiat pe caracterul de noutate, eronat și nefondat al „teoriei prețurilor de ruinare” 99

Cu privire la al optulea aspect, întemeiat pe „erori vădite de apreciere” în ceea ce privește ruinarea directă între al treilea trimestru al anului 2010 și al doilea trimestru al anului 2011 . 100

Cu privire la al nouălea aspect, întemeiat pe nerespectarea de către Comisie a realității comerciale a cipului MDM8200 100

Cu privire la al zecelea aspect, întemeiat pe caracterul ilogic și contrar regulilor elementare ale economiei al „teoriei prețurilor de ruinare” 101

Cu privire la al unsprezecelea aspect, întemeiat pe lipsa demonstrării de către Comisie a unei recuperări a pierderilor suferite în perioada relevantă, precum și pe lipsa indicării momentului la care ar fi încetat ruinarea 101

Cu privire la al doisprezecelea aspect, întemeiat pe neaplicarea criteriului concurentului „la fel de eficient” și pe bunele performanțe ale Icera în perioada relevantă, respingând „teoria prețurilor de ruinare” 102

Cu privire la al treisprezecelea aspect, întemeiat pe o eroare a Comisiei care ar condamna concurența reală 102

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe „caracterul vădit incorect al analizei prețuri-costuri efectuate” 103

Observații introductive 103

Cu privire la primul aspect, referitor la perioada de plecare a analizei prețuri-costuri 104

Cu privire la celelalte aspecte, referitoare la erorile fundamentale săvârșite în analiza prețuri-costuri necorectate în decizia atacată 104

Cu privire la al doisprezecelea motiv, întemeiat pe insuficiența motivării deciziei atacate 105

Cu privire la al treisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, pe lipsa de temei și pe nemotivarea deciziei atacate în ceea ce privește durata încălcării 107

Cu privire la al paisprezecelea motiv, întemeiat pe caracterul „vădit eronat” al deciziei atacate în ceea ce privește aplicarea și calculul amenzii 108

Observații introductive 108

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori de apreciere și de drept, pe o încălcare a principiului securității juridice și pe nemotivare în ceea ce privește stabilirea valorii vânzărilor . . . 109

Cu privire la al cincisprezecelea motiv, întemeiat pe „erori vădite de apreciere”, de fapt și de drept, precum și pe nemotivarea deciziei atacate, în măsura în care aceasta recunoaște competența Comisiei și afectarea comerțului . . . 112

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe necompetența Comisiei de a aplica articolul 102 TFUE . . . 112

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe existența unor efecte asupra schimburilor dintre statele membre cauzate de comportamentul incriminat . . . 113

Cu privire la cererea de eliminare sau de reducere a cuantumului amenzii . . . 114

Observație introductivă . . . 115

Stabilirea cuantumului de bază al amenzii . . . 115

Gradul de gravitate al încălcării . . . 115

Numărul de ani de încălcare . . . 115

Cuantum suplimentar . . . 116

Circumstanțe atenuante sau agravante . . . 116

Concluzie cu privire la cuantumul amenzii . . . 116

Cu privire la cheltuielile de judecată . . . 116

[i] Punctul 286 din prezentul text a făcut obiectul unei modificări ulterior primei publicări.